

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI

GİTAR UYGULAMALI ARMONİ ÖĞRETİMİNİN ÖĞRENCİ BİLGİ
VE PERFORMANS DÜZEYİNE ETKİSİ

DOKTORA TEZİ

Hazırlayan
Gökhan YALÇIN

Ankara
Haziran, 2011

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI

GİTAR UYGULAMALI ARMONİ ÖĞRETİMİNİN ÖĞRENCİ BİLGİ
VE PERFORMANS DÜZEYİNE ETKİSİ

DOKTORA TEZİ

Gökhan YALÇIN

Danışman: Doç. Dr. Aytekin ALBUZ

**Ankara
Haziran, 2011**

JÜRİ ONAY SAYFASI

Gökhan YALÇIN'ın “Gitar Uygulamalı Armoni Öğretiminin Öğrenci Bilgi ve Performans Düzeyine Etkisi” başlıklı tezi 23.06.2011 tarihinde, jürimiz tarafından Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı'nda Doktora Tezi olarak kabul edilmiştir.

Adı Soyadı

İmza

Başkan: Prof. Dr. Salih AKKAŞ

.....

Üye (Tez Danışmanı): Doç Dr. Aytekin ALBUZ

.....

Üye : Prof. Dr. Hayati AKYOL

.....

Üye : Prof. Sadık ÖZÇELİK

.....

Üye : Yrd. Doç. Dr. Özlem ÖMÜR

.....

ÖN SÖZ

“Gitar Uygulamalı Armoni Öğretimi” üzerine yapılan çalışmalar incelendiğinde ilk yazılı kaynağın F. Carulli’ye (1825) ait olduğu ve bu çalışmanın eşlik öğretimi için önemli bir kaynak olduğu bilinmektedir. Ülkemizde ise bu alanda ilk çalışma 1978 yılında Z. Aydın tarafından yapılmıştır. Ülkemizde o yıllarda, armoni öğretimi üzerine yazılmış kaynak eser yok denecek kadar az iken böyle bir çalışmanın yapılmış olmasının gitar eğitimi ve armoni eğitimi için çok önemli bir adım olduğunu söyleyebiliriz. Bu araştırmaya da, armoni eğitiminde piyanonun yanı sıra gitarın kullanılabilirliğinin ve gitar uygulamalı armoni öğretiminin gitar öğrencilerinin bilgi ve performans düzeyleri üzerindeki etkisinin belirlenmesi amacıyla yapılmış ilk çalışmadır diyebiliriz.

Bu çalışma birçok değerli insanın katkılarıyla gerçekleşmiştir. Bu çalışmanın her aşamasında bilgilerinden ve tecrübelerinden yararlandığım, düzeltmeleriyle, fikirleriyle beni yönlendiren başta danışmanım Doç Dr. Aytekin Albuz olmak üzere, tez izleme komitesinde yer alan kıymetli zamanlarını bana ayıran Prof. Dr. Salih Akkaş’a ve Prof. Dr. Hayati Akyol’a en içten teşekkürlerimi sunarım.

Çalışmanın deneysel aşamasında yardımlarını esirgemeyen, her türlü imkanı sunan Öğr. Gör. Gutay Yıldırım’a, Öğr. Gör. Yunus Çağlak’a, Öğr. Gör. Ender Bilge’ye, Arş. Gör. Engin Özyörük’e, Öğr. Gör. Soner Uluocak’a, deney ve kontrol grubunda istekle ve sabırla yer alan tüm gitar öğrencilerine ve tezin istatistiksel analizini yapan Yrd. Doç Dr. Bülent Altunkaynak’a teşekkürü bir borç bilirim.

Ayrıca çalışmalarımın her aşamasında beni destekleyen, sabırla ve sevgiyle varlığını yanımda hissettiren eşim Arş. Gör. N. Feyza Yalçın’a, kızım Begüm Yalçın’a ve bugünlerde aramıza katılacak oğlum Melih Eren Yalçın’a sevgilerimi sunarım.

GÖKHAN YALÇIN

ÖZET

GİTAR UYGULAMALI ARMONİ ÖĞRETİMİNİN ÖĞRENCİ BİLGİ VE PERFORMANS DÜZEYİNE ETKİSİ

YALÇIN, Gökhan

Doktora, Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Aytekin ALBUZ

Haziran – 2011, 141 sayfa

Bu araştırmanın amacı, gitar uygulamalı armoni öğretiminin öğrenci bilgi ve performans erişisi üzerindeki etkilerini araştırmaktır. Bu amaçla, gitar uygulamalı armoni eğitimi alan ve almayan gitar öğrencilerinin bilgi ve performans erişileri arasında anlamlı bir farkın olup olmadığı araştırılmıştır.

Araştırma bir yönüyle betimsel diğer bir yönüyle de deneysel bir çalışmadır. Araştırmaya ilk olarak Gitar Uygulamalı Armoni Öğretimi'ne [GUAÖ] yönelik verilerin elde edilmesi için alan yazın taraması ile başlanmış, GUAÖ'ye ilişkin öğrencilerin bilgi ve performans seviyelerinde anlamlı bir değişim olup olmadığının ölçülmesi için öntest-sontest kontrol gruplu deneme modeli kullanılmıştır.

Araştırmanın evrenini Eğitim Fakültelerinin Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 2010-2011 öğretim yılı 3. ve 4. sınıf gitar öğrencileri (N=140), araştırmanın örneklemini Niğde Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, Selçuk Üniversitesi, Harran Üniversitesi ve Dokuz Eylül Üniversitesi'ne bağlı Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 3. ve 4. sınıf toplam 34 gitar öğrencisi oluşturmaktadır.

Araştırmanın deneysel sürecinde araştırmacı tarafından hazırlanan gitar uygulamalı armoni öğretimine yönelik örneklerle sekiz hafta süren çalışmalar yapılmıştır. Bu uygulamalar öncesinde ve sonrasında farklı veri toplama teknikleri kullanılmıştır. Araştırmaya yönelik ilk veriler kaynak tarama yöntemi ile toplanmıştır. Devamında, gitar ve armoni öğretim elemanlarının konu ile ilgili görüşlerinin belirlenmesine yönelik olarak görüşme tekniğiyle, araştırmanın etkililik düzeyinin tespiti için ön test-son test uygulamaları ile son olarak da deney grubu gitar öğrencilerinin görüşlerinin belirlenmesine yönelik olarak anket tekniği ile veriler elde edilmiştir.

Elde edilen verilerin analizinde istatistiksel testlerden yararlanılmıştır. İlk olarak Kolmogorov-Smirnov testi ile verilerin normal dağılıma uyup uymadığı

incelenmiştir. Veriler normal dağılıma uymadığından ve örnek çapı yeterince büyük olmadığından bağımsız iki grubun karşılaştırılmasında Mann-Whitney U testi, bağımlı grupların karşılaştırılmasında ise Wilcoxon testi kullanılmıştır. Çalışmada analizler için elde edilen sonuçlar 0.05 anlamlılık düzeyinde yorumlanmıştır. Çalışmada yer alan analizler için SPSS 19.0 paket programı kullanılmıştır.

Araştırmanın deneysel boyutunda grupların tüm bilgi ve performans düzeylerine ilişkin elde edilen bulgular, gitar öğrencilerinin bilgi ve performans erişilerinde deney grubu lehine anlamlı fark olduğunu başka bir deyişle, Armoni-Kontrpuan-Eşlik dersini “geleneksel uygulama” ile öğrenen yani piyano uygulamalı olarak öğrenen öğrencilerin aksine GUAÖ alan öğrencilerin bilgi ve performans erişilerinde anlamlı farklar olduğunu göstermektedir [$Z=3.62;p<0.05$]. Bu bulgular ışığında gitar ve armoni öğretim elemanlarına gitar uygulamalı armoni öğretimine yönelik ve araştırmacılara da gitarın diğer dersler ile kullanılabilirliğine ilişkin bazı araştırma konularına dair öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Armoni, klasik gitar, gitar uygulamalı armoni, gitar eğitimi, armoni eğitimi

ABSTRACT

THE EFFECT OF GUITAR APPLIED HARMONY TEACHING TO THE LEVEL OF KNOWLEDGE AND PERFORMANCE OF STUDENT

YALÇIN, Gökhan

Ph.D, Department of Music Teacher

Thesis Adviser: Doç. Dr. Aytekin ALBUZ

June – 2011, 141 page

This research aims to search the effects of guitar applied harmony teaching to the knowledge and performance access of a student. For this purpose, it was searched that whether there is a significant differences on students' knowledge and performance access between the students who took the guitar applied harmony education and the students who did not take this education.

Another aspect of the research in a descriptive aspect of an experimental study. The survey to obtain data for the Guitar Applied Harmony Teaching [GAHT] was first initiated with the review of literature, in order to measure whether there is a meaningful change on GAHT applied students' knowledge and performance level, pretest-posttest control group model was used.

The universe of the research was the students from Faculty of Education Fine Arts Education Department Music Education Division in 2010-2011 academic year in bachelor's degree of 3 and 4 classes of guitar students (N=140). The sample of the research consists of total 34 guitar students in bachelor's degree of 3 and 4 classes from Nigde University, Gazi University, Selcuk University, Harran University, Dokuz Eylul University.

The studies prepared by researcher with guitar applied harmony teaching cases which last eight weeks were conducted in the process of practice. Different data collection techniques were used before and after the application. Preliminary data for the research was collected with the literature scanning method. Subsequently, with the interview technique to determine the views guitar and harmony teaching staff the data have been obtained. Determining the effectiveness level of the research pretest-posttest practices and finally determining the experimental group guitar students' views with the questionnaire technique the data have been obtained.

In the analysis of the data were used from statistical tests. Firstly, Kolmogorov-Smirnov test was used to seek whether data fits the normal distribution or not . Because of the data do not fit the normal distribution and the sample is not large enough Mann-Whitney U test was used to compare two independent groups, Wicoxon test was used for dependent groups. The study analyzes the results obtained for the 0.05 significance level interpreted. SPSS 19.0 package program was used for analysis in the study area.

Regard to the size of experimental groups in the study all the knowledge and performance levels according to the findings of, it was concluded that the knowledge and performance access of the guitar students has significant differences in favor of the the experimental group. In other words, contrary to the students learned Harmony-Counterpoint-Accompaniment course by traditional practice (piano applied) there is a significant differences in knowledge and performance access of the students to receive GAHT [$Z=3.62;p<0.05$]. In the light of these findings for the guitar and harmony teaching staff guitar applied harmony teaching and for researchers on the availability of the guitar with other courses presented some suggestions on research topics.

Key Words: Harmony, classical guitar, guitar applied harmony, guitar training, harmony training

İÇİNDEKİLER

JÜRİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFASI.....	i
ÖNSÖZ	ii
ÖZET	iii
ABSTRACT.....	v
İÇİNDEKİLER	vii
TABLolar LİSTESİ	x
ŞEKİLLER LİSTESİ	xvi
GRAFİKLER LİSTESİ.....	xvii
KISALTMALAR LİSTESİ.....	xviii

BÖLÜM I.....	1
1. GİRİŞ	1
1.1. Gitar Eğitiminde Armoninin Yeri ve Önemi	4
1.2. Armoni Eğitiminde Gitarın Yeri ve Önemi	7
1.3. Problem Durumu	12
1.3.1. Problem.....	13
1.3.2. Alt Problemler	13
1.4. Araştırmanın Amacı.....	14
1.5. Araştırmanın Önemi	14
1.6. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	15
1.7. Varsayımlar.....	15
1.8. Tanımlar.....	16
BÖLÜM II	18
2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE	18
2.1. Eğitim	18
2.2. Müzik Eğitimi.....	18
2.2.1. Çalgı Eğitimi	19
2.2.1.1.Gitar Eğitimi	19
2.2.2. Müzik Kuramları Eğitimi	20

2.2.2.1.Armoni ve Armoni Eğitimi.....	20
2.2.2.2.Piyano Uygulamalı Armoni Eğitimi	22
2.2.2.3.Gitar Uygulamalı Armoni Eğitimi	24
BÖLÜM III.....	27
3. YÖNTEM	27
3.1. Araştırmanın Modeli.....	27
3.2. Evren ve Örneklem	29
3.2.1. Ön test Yapılan Araştırma Grubunun Dağılımı.....	30
3.3. Verileri Toplama Teknikleri	31
3.3.1. Ölçme Aracının Geliştirilmesi ve Ön Test	31
3.3.2. Deney ve Kontrol Grubunun Oluşturulması.....	38
3.3.2.1. Değerlendirmeciler Arası Tutarlılığın Ölçülmesi	38
3.3.2.2. Üniversiteler Arası Farklılığın İncelenmesi	39
3.3.2.3. Deney ve Kontrol Grupları Arasındaki Farklılığın İncelenmesi	40
3.3.2.4. Güvenirlik Analizi	41
3.3.3. GUAÖ Bilgi ve Performansa Yönelik Çalışmalar	43
3.3.4. GUAÖ'nin Haftalara Göre İşlenişi.....	44
3.4.Verilerin Analizi	49
BÖLÜM IV	50
4. BULGULAR ve YORUM	50
4.1. Verilen Ezgilerin Yazılı Olarak Çok Seslendirilmesine Yönelik Grupların Bilgi Düzeyleri Arasındaki Anlamlılık Durumuna İlişkin Bulgular ve Yorumlar	50
4.2.Verilen Gitar Eserlerinin Armonik Analizinin Yapılmasına Yönelik Grupların Bilgi Düzeyleri Arasındaki Anlamlılık Durumuna İlişkin Bulgular ve Yorumlar	54
4.3.Gitar Partisyonunda Majör ve Minör Tonda Verilen Kadansların Çalınmasına ve Eşlik Modelleri Oluşturulmasına Yönelik Grupların Performans Düzeyleri Arasındaki Anlamlılık Durumuna İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	58
4.4.Verilen Okul Şarkılarının Gitarla Eşliklenmesine Yönelik Grupların Performans Düzeyleri Arasındaki Anlamlılık Durumuna İlişkin Bulgular ve Yorumlar	66
4.5.Gitar Partisyonunda Verilen Ezginin Gitarla Çok Seslendirilmesine Yönelik Grupların Bilgi Ve Performans Düzeyleri Arasındaki Anlamlılık Durumuna İlişkin Bulgular ve Yorumlar	68

4.6.Gitar Partisyonunda Verilen Bir Kadansın Farklı Tonlara Aktarılmasına Yönelik Grupların Bilgi ve Performans Düzeyleri Arasındaki Anlamlılık Durumuna İlişkin Bulgular ve Yorumlar	72
4.7.Gitar Öğretim Elemanlarının GUAÖ Hakkındaki Görüşlerine İlişkin Bulgular ve Yorumlar	80
4.8.Deney Grubu Gitar Öğrencilerinin GUAÖ Hakkındaki Görüşlerine Yönelik Bulgular ve Yorumlar	96
BÖLÜM V	99
5. SONUÇ VE ÖNERİLER	99
5.1.Sonuç	99
5.1.1. Verilen Ezgilerin Yazılı Olarak Çok Seslendirilmesine Yönelik Grupların Bilgi Düzeyleri Arasındaki Anlamlılık Durumuna İlişkin Sonuçlar	99
5.1.2. Verilen Gitar Eserlerinin Armonik Analizinin Yapılmasına Yönelik Grupların Bilgi Düzeyleri Arasındaki Anlamlılık Durumuna İlişkin Sonuçlar ..	100
5.1.3. Gitar Partisyonunda Majör ve Minör Tonda Verilen Kadansların Çalınmasına ve Eşlik Modelleri Oluşturulmasına Yönelik Grupların Performans Düzeyleri Arasındaki Anlamlılık Durumuna İlişkin Sonuçlar	100
5.1.4. Verilen Okul Şarkılarının Gitarla Eşliklenmesine Yönelik Grupların Performans Düzeyleri Arasındaki Anlamlılık Durumuna İlişkin Sonuçlar	101
5.1.5. Gitar Partisyonunda Verilen Ezginin Gitarla Çok Seslendirilmesine Yönelik Grupların Bilgi ve Performans Düzeyleri Arasındaki Anlamlılık Durumuna İlişkin Sonuçlar	101
5.1.6. Gitar Partisyonunda Verilen Bir Kadansın Farklı Tonlara Aktarılmasına Yönelik Grupların Bilgi ve Performans Düzeyleri Arasındaki Anlamlılık Durumuna İlişkin Sonuçlar	102
5.1.7. Gitar Öğretim Elemanlarının Gitar Uygulamalı Armoni Öğretimi Hakkındaki Görüşlerine İlişkin Sonuçlar	102
5.1.8. Deney Grubu Gitar Öğrencilerinin GUAÖ Hakkındaki Görüşlerine İlişkin Sonuçlar	103
5.2. Öneriler	104
KAYNAKÇA	107
EKLER	112

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1 İkinci Sınıf Armoni-Kontrpuan-Eşlik Tanımsal Programı.....	8
Tablo 2 Üçüncü Sınıf Armoni-Kontrpuan-Eşlik Tanımsal Programı	8
Tablo 3 Araştırmada Uygulanan Ön test-Son test Kontrol Gruplu Deneme Modelinin Simgesel Görünümü	27
Tablo 4 Türkiye’de Gitar Eğitimi Veren Üniversitelerin Dağılımı	29
Tablo 5 Araştırmanın Evreni	29
Tablo 6 Araştırma Grubunun Üniversitelere Göre Dağılımı	30
Tablo 7 GUAÖ Belirtke Çizelgesi.....	32
Tablo 8 Değerlendirmeciler Arası Tutarlık	39
Tablo 9 Üniversiteler Arası Farklılık.....	39
Tablo 10 Gruplar Arası Farklılık	40
Tablo 11 Güvenilirlik analizi.....	41
Tablo 12 Güvenilirlik katsayısı.....	42
Tablo 13 Haftalara ve Ünitelere Göre Çalışma Programı.....	43
Tablo 14 Öğrencilerin Bas Partisi Çok Seslendirme Ön Test Puanlarının Gruplara Göre Karşılaştırılması	50
Tablo 15 Öğrencilerin Soprano Partisi Çok Seslendirme Ön Test Puanlarının Gruplara Göre Karşılaştırılması	50
Tablo 16 Öğrencilerin Bas Partisi Çok Seslendirme Son Test Puanlarının Gruplara Göre Karşılaştırılması	51
Tablo 17 Öğrencilerin Soprano Partisi Çok Seslendirme Son Test Puanlarının Gruplara Göre Karşılaştırılması	51

Tablo 18 Öğrencilerin Bas Partisi Çok Seslendirme Puanlarının Ön Test - Son Test Karşılaştırılması	52
Tablo 19 Öğrencilerin Soprano Partisi Çok Seslendirme Puanlarının Ön Test - Son Test Karşılaştırılması	53
Tablo 20 Öğrencilerin Verilen Gitar Eserlerinin Analizini Yapabilme I Ön Test Puanlarının Gruplara Göre Karşılaştırılması	54
Tablo 21 Öğrencilerin Verilen Gitar Eserlerinin Analizini Yapabilme II Ön Test Puanlarının Gruplara Göre Karşılaştırılması	54
Tablo 22 Öğrencilerin Verilen Gitar Eserlerinin Analizini Yapabilme I Son Test Puanlarının Gruplara Göre Karşılaştırılması	55
Tablo 23 Öğrencilerin Verilen Gitar Eserlerinin Analizini Yapabilme II Son Test Puanlarının Gruplara Göre Karşılaştırılması	55
Tablo 24 Öğrencilerin Verilen Gitar Eserlerinin Armonik Analizini Yapabilme I Puanlarının Ön Test - Son Test Karşılaştırılması	56
Tablo 25 Öğrencilerin Verilen Gitar Eserlerinin Armonik Analizini Yapabilme II Puanlarının Ön Test - Son Test Karşılaştırılması	57
Tablo 26 Öğrencilerin Majör Tonda Tam Kadans Çalabilme ve Eşlik Modelleri Oluşturabilme Ön Test Puanlarının Gruplara Göre Karşılaştırılması.....	58
Tablo 27 Öğrencilerin Minör Tonda Tam Kadans Çalabilme ve Eşlik Modelleri Oluşturabilme Ön Test Puanlarının Gruplara Göre Karşılaştırılması.....	59
Tablo 28 Öğrencilerin Minör Tonda Kırık Kadans Çalabilme ve Eşlik Modelleri Oluşturabilme Ön Test Puanlarının Gruplara Göre Karşılaştırılması.....	59
Tablo 29 Öğrencilerin Majör Tonda Kırık Kadans Çalabilme ve Eşlik Modelleri Oluşturabilme Ön Test Puanlarının Gruplara Göre Karşılaştırılması.....	59
Tablo 30 Öğrencilerin Majör Tonda Tam Kadans Çalabilme ve Eşlik Modelleri Oluşturabilme Son Test Puanlarının Gruplara Göre Karşılaştırılması	60

Tablo 31 Öğrencilerin Minör Tonda Tam Kadans Çalabilme ve Eşlik Modelleri Oluşturabilme Son Test Puanlarının Gruplara Göre Karşılaştırılması	60
Tablo 32 Öğrencilerin Minör Tonda Kırık Kadans Çalabilme ve Eşlik Modelleri Oluşturabilme Son Test Puanlarının Gruplara Göre Karşılaştırılması	61
Tablo 33 Öğrencilerin Majör Tonda Kırık Kadans Çalabilme ve Eşlik Modelleri Oluşturabilme Son Test Puanlarının Gruplara Göre Karşılaştırılması	61
Tablo 34 Öğrencilerin Majör Tonda Tam Kadans Çalabilme ve Eşlik Modelleri Oluşturabilme Puanlarının Ön Test - Son Test Karşılaştırılması	61
Tablo 35 Öğrencilerin Minör Tonda Tam Kadans Çalabilme ve Eşlik Modelleri Oluşturabilme Puanlarının Ön Test - Son Test Karşılaştırılması	62
Tablo 36 Öğrencilerin Minör Tonda Kırık Kadans Çalabilme ve Eşlik Modelleri Oluşturabilme Puanlarının Ön Test - Son Test Karşılaştırılması	63
Tablo 37 Öğrencilerin Majör Tonda Kırık Kadans Çalabilme ve Eşlik Modelleri Oluşturabilme Puanlarının Ön Test - Son Test Karşılaştırılması	64
Tablo 38 Öğrencilerin Okul Şarkısı Eşlikleyebilme Ön Test Puanlarının Gruplara Göre Karşılaştırılması	66
Tablo 39 Öğrencilerin Okul Şarkısı Eşlikleyebilme Son Test Puanlarının Gruplara Göre Karşılaştırılması	66
Tablo 40 Öğrencilerin Okul Şarkısı Eşlikleyebilme Puanlarının Ön Test - Son Test Karşılaştırılması	67
Tablo 41 Öğrencilerin Gitarla Çok Seslendirme Yapabilme I Ön Test Puanlarının Gruplara Göre Karşılaştırılması	68
Tablo 42 Öğrencilerin Gitarla Çok Seslendirme Yapabilme I Ön Test Puanlarının Gruplara Göre Karşılaştırılması	68
Tablo 43 Öğrencilerin Gitarla Çok Seslendirme Yapabilme I Son Test Puanlarının Gruplara Göre Karşılaştırılması	69

Tablo 44 Öğrencilerin Gitarla Çok Seslendirme Yapabilme II Son Test Puanlarının Gruplara Göre Karşılaştırılması.....	69
Tablo 45 Öğrencilerin Gitarla Çok Seslendirme Yapabilme I Puanlarının Ön Test - Son Test Karşılaştırılması	70
Tablo 46 Öğrencilerin Gitarla Çok Seslendirme Yapabilme II Puanlarının Ön Test - Son Test Karşılaştırılması	71
Tablo 47 Öğrencilerin Verilen Bir Kadansı Farklı Tonlara Aktarabilme (Minör) Ön Test Puanlarının Gruplara Göre Karşılaştırılması	72
Tablo 48 Öğrencilerin Verilen Bir Kadansı Farklı Tonlara Aktarabilme (Majör) Ön Test Puanlarının Gruplara Göre Karşılaştırılması	72
Tablo 49 Öğrencilerin Bilgi Düzeyine Ait Ön Test Puanlarının Gruplara Göre Karşılaştırılması	73
Tablo 50 Öğrencilerin Performans Düzeyine Ait Ön Test Puanlarının Gruplara Göre Karşılaştırılması	73
Tablo 51 Öğrencilerin Verilen Bir Kadansı Farklı Tonlara Aktarabilme (Minör) Son Test Puanlarının Gruplara Göre Karşılaştırılması	73
Tablo 52 Öğrencilerin Verilen Bir Kadansı Farklı Tonlara Aktarabilme (Majör) Son Test Puanlarının Gruplara Göre Karşılaştırılması	74
Tablo 53 Öğrencilerin Verilen Bir Kadansı Farklı Tonlara Aktarabilme (Minör) Puanlarının Ön Test - Son Test Karşılaştırılması	74
Tablo 54 Öğrencilerin Verilen Bir Kadansı Farklı Tonlara Aktarabilme (Majör) Puanlarının Ön Test - Son Test Karşılaştırılması	75
Tablo 55 Öğrencilerin Bilgi Düzeyine Ait Son Test Puanlarının Gruplara Göre Karşılaştırılması	77
Tablo 56 Öğrencilerin Performans Düzeyine Ait Son Test Puanlarının Gruplara Göre Karşılaştırılması	77
Tablo 57 Öğrencilerin Bilgi Düzeyinin Ön test - Son test Karşılaştırılması	77

Tablo 58 Öğrencilerin Performans Düzeyinin Ön Test - Son Test Karşılaştırılması	78
Tablo 59 Öğretim Elemanlarının Akorların (temel, birinci çevrim, ikinci çevrim, D7, D9 vs.), Kadansların, Uygulamaların Gitar Partisyonunda Yazılıp, Gitar ile Seslendirilebilirliğine İlişkin Görüşleri	81
Tablo 60 Armoni Örneklerinin Gitar Dağarcığından Seçilmesinin Armoni Öğretimindeki Önemine İlişkin Öğretim Elemanlarının Görüşleri	82
Tablo 61 Armoni Öğretiminin Gitar Uygulamalı Yapılabilirliğine İlişkin Öğretim Elemanlarının Görüşleri.....	83
Tablo 62 Armoni Öğretiminde Uygulamaların Seslendirilmesinde Piyano ile Gitar Arasındaki Farklara İlişkin Öğretim Elemanlarının Görüşleri	84
Tablo 63 Öğretim Elemanlarının GUAÖ'ye Yönelik Çalışma Durumlarına İlişkin Görüşleri	85
Tablo 64 GUAÖ'ye Yönelik Eksikliğin Durumuna İlişkin Öğretim Elemanlarının Görüşleri	86
Tablo 65 Eğitim Fakültelerinin Müzik Öğretmenliği Bölümlerinde Gitar Öğrencilerinin Armoni-Kontrpuan-Eşlik Dersini Gitar Uygulamalı Olarak Yapmasının Öğrenci Başarısını Ne Şekilde Etkileyebileceğine İlişkin Öğretim Elemanlarının Görüşleri.....	87
Tablo 66 Gitar Öğretim Elemanlarının GUAÖ İçin Model Bir Armoni Programının Piyano Uygulamalı Armoni Öğretiminin Paralelinde Hazırlanabilirliğine İlişkin Görüşleri	88
Tablo 67 Gitar Öğretim Elemanlarının Eserlerin Gitar Dersinde Armonik Analiz Yaptırma Durumuna İlişkin Görüşleri	89
Tablo 68 Öğretim Elemanlarının Gitar Dersinde Armoni İle İlgili Çalışmalar Yaptırma Durumuna İlişkin Görüşleri	90
Tablo 69 Öğretim Elemanlarının Gitar Eğitiminde GUAÖ'nün Etkililik Durumuna İlişkin Görüşleri	91
Tablo 70 Gitar Öğretim Elemanlarının Gitar Eğitiminde GUAÖ'nün Yöntem Olarak Kullanılabilme Durumuna İlişkin Görüşleri	92

Tablo 71 Öğretim Elemanlarının GUAÖ'nün Hem Eğitim Amaçlı Hem de Repertuar Amaçlı Olarak Gitar Dağarcığına Katkı Durumuna İlişkin Görüşleri.....	93
Tablo 72 Öğretim Elemanlarının Gitar Uygulamalı Armoni Eğitimine Başlayabilmek İçin Öğrencide Teknik Yeterliklerin Neler Olması Gerektiğine İlişkin Görüşleri	94
Tablo 73 Öğretim Elemanlarının Araştırmanın Deneysel Sürecinde Kullanılacak Armoni Uygulamaları Hakkındaki Görüşleri	95
Tablo 74 GUAÖ'ye Yönelik Deney Grubu Gitar Öğrencilerinin Görüşleri	96

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1 Gitar Eğitiminde Armonin Yeri.....	7
Şekil 2 Armoni Eğitiminde Gitarın Yeri.....	11
Şekil 3 Armoni ve Gitar Eğitimi	12
Şekil 4 Gitar Partisyonunda Melodik Aralıklar	44
Şekil 5 Majör Tonda Çeşitli Konumlarda Tonik Akorları.....	44
Şekil 6 Tonik-Dominant-Tonik Akor Bağlılıları	45
Şekil 7 Do Majör ve La Minör Tonda Tam Kadans Örnekleri.....	45
Şekil 8 Bas Partisinin Armonizesi ve Çeşitli Eşlik Modelleri ile Seslendirilmesi	45
Şekil 9 Çevrim Akorları Kullanılarak Gitarda Armonize.....	46
Şekil 10 Gitar Eşlikli Okul Şarkısına Bir Örnek.....	47
Şekil 11 Gitarda Ezgilerin aktarımı	47
Şekil 12 Yan Basamak Akorlarından II ve VI Akorunun Kullanılması	48
Şekil 13 “Yalancı” Adlı Okul Şarkısında Yan Basamak Akorunun Kullanılması	48

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 1 Bas Partisi Çok Seslendirme	52
Grafik 2 Soprano Partisi Çok Seslendirme	53
Grafik 3 Verilen Gitar Eserlerinin Armonik Analizini Yapabilme 1	56
Grafik 4 Verilen Gitar Eserlerinin Armonik Analizini Yapabilme 2	57
Grafik 5 Majör Tonda Tam Kadans Çalabilme Eşlik Modelleri Oluşturabilme	62
Grafik 6 Minör Tonda Tam Kadans Çalabilme Eşlik Modelleri Oluşturabilme	63
Grafik 7 Minör Tonda Kırık Kadans Çalabilme Eşlik Modelleri Oluşturabilme	64
Grafik 8 Majör Tonda Kırık Kadans Çalabilme Eşlik Modelleri Oluşturabilme	65
Grafik 9 Okul Şarkısı Eşlikleyebilme	67
Grafik 10 Gitarla Çok Seslendirme Yapabilme 1	70
Grafik 11 Gitarla Çok Seslendirme Yapabilme 2	71
Grafik 12 Verilen Bir Kadansı Farklı Tonlara Aktarabilme (minör).....	74
Grafik 13 Verilen Bir Kadansı Farklı Tonlara Aktarabilme (majör).....	75
Grafik 14 Bilgi Düzeyi	78
Grafik 15 Performans Düzeyi	79

KISALTMALAR LİSTESİ

GUAÖ: Gitar Uygulamalı Armoni Öğretimi

TDK: Türk Dil Kurumu

GSEB: Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü

ABD: Ana Bilim Dalı

K: Katılımcı

$\bar{X}$: Aritmetik ortalama

p: Anlamlılık değeri

N: Kişi sayısı

BÖLÜM I

1. GİRİŞ

Hızla değişip, gelişen dünyamızda teknolojiye paralel olarak farklı disiplinler ortaya çıkmakta, farklı araştırmalara ihtiyaç duyulmakta ve bunun sonucu olarak yapılan araştırmalara her geçen gün bir yenisi eklenip, birçoğu da güncelliğini yitirmektedir. Birçok alanda olduğu gibi müzik alanında da benzeri durumla karşılaşilmektedir.

Son yıllarda tüm dünyada Müzik Eğitimi, Müzikoloji, Müzik Teknolojisi alanlarının dışında Bilişsel Psikoloji, Yapay Zekâ, Semiyotik (Göstergebilim), Bilgisayar Modellemesi, Psikoakustik gibi disiplinlerden de bir çok araştırmacı müzik teorisi üzerine temellenmiş birçok araştırma yapmakta ve tartışmaktadır (Cambouropoulos, 1998:1). Başka bir deyişle, yakın geçmişten günümüze doğru gelindikçe hızlanıp yoğunlaşan oluşum, değişim ve gelişimlerin bir sonucu olarak, günümüz dünyasında müzik, artık sadece bir “sanat” alanı olarak değil, onun yanı sıra bir “bilim” ve “teknik” alanı ve nihayet bütün bunları içine alan veya bunların tümüne uzanan bir “felsefi” alan olarak da algılanmaktadır (Uçan, 1997:163).

Hangi disiplinden olursa olsun (sanat, bilim ve teknik, felsefi) bu disiplinlerin araştırma konuları müzik teorisi içerisinde bilim ile sanatın kesiştiği noktalardan seçilmektedir. Dikkat edildiğinde bu konuların üç ana başlıkta, kısacası müziğin üç temel ögesi etrafında toplandığı görülecektir: ezgi, tartım ve armoni. Ezgi ve tartım bünyesinde armoniyi barındırmaz. Armoni ise, ezgisiz ve ritimsiz olamaz. Fakat, armoni’yi kısır olmaktan kurtaran ve hatta armoni kurallarının oluşmasının temel unsurları da ezgi ve ritimdir. Bugüne kadar kuramsal eğitimin geleneksel şeklinde armoni kuramının yanı sıra bir ezgi kuramı gelişmemiştir (Hindemith, 2007:207). Armoni’nin daha bilimsel olduğu ile ilgili görüşlerin de bu sebeplerden dolayı olduğu düşünülebilir: Cangal’a (1988:148) göre ezgi, tartım ve armoni müziğin yapısını oluşturan üç ögesidir ve müziğe derinlik kazandıran armoni bunların en bilimsel olanı ve evrensel müziğin en kaçınılmaz yanıdır. Sevgi’ye (2005) göre, müzikle ilgili her alt disiplin için vazgeçilmez bir değer olan armoni, müzik alanında bilim ve sanatın kesiştiği önemli bir ayrımında yer almaktadır ve ne amaçla öğrenildiği ve hangi amaçla

kullanılacağı konusunda farklı süre ve yaklaşımlar gerektirebilir. Armoni müzik ile ilgili her meslek gurubunu ilgilendirir, müzik ile organik bağı olan herkes için gereklidir;

Bir besteci için gerekir. Yazılmak istenen eserde dikey kurgulamanın yapılabilmesi, yazılmış olanlarda kullanılan armonik renklerin bilinmesini gerektirir. Bir yorumcu için gereklidir. Yorumlanan eseri anlayabilme yetisi kazandırır. Şef için gereklidir. Yönetilen eserlerde, gereken tınıya ulaşılabilmesi armoni alanında donanımlı olunmasını gerektirir. Tutti (Birlikte Çalma) bir eleman için gereklidir. Birlikte müzik yapılan grupta, üretilecek sesin tını içindeki işlevi bu bilgi ile kimliklendirilebilir. Birlikte başarıya ulaşabilmenin önemli ipuçlarını verir. Şef ile entegre olabilmenin etkili yollarından biridir. Virtüöz için gereklidir. Seslendirdiği büyük ölçekli eserleri ezberleyebilmede belleğe atabilmenin en önemli dayanaklarından biridir. Bir müzik öğretmeni için gereklidir. Tek sesli bir ezginin altında gizli çok sesliliği sezip, ortaya çıkarabilme, uygulamaya dönüştürebilme becerisi kazandırır (Sevgi, 2005:200-201).

Kısaca armoni, akorlar ile sağlanan dikey çok seslilik olarak tanımlayabileceğimiz, akorların bağlantılarından oluşan bir bilim dalıdır (Bakihanova, 2003:5). “Klasik Armoni”, “Geleneksel Armoni”, “Tonal Armoni” olarak nitelendirilen bu çok seslendirme yöntemi, klasik çağ (1750-1820) ile romantik çağda (1810-1900) egemen olduğu hatta ilk örneklerinin barok çağın başlangıcı olan 1600 yıllarına kadar uzandığı bilinmektedir (Piston, 1959:2; Cangal, 1999:13). İlerici’ye (1974) göre;

Armoni bir sanat ve bilimdir. Seslerin bir arada, aile halinde kullanılmasından meydana gelen, uyguların nasıl kurulacaklarını, birbirlerine nasıl bağlanacaklarını, taşıdığı değerleri, görevlerini ve çeşitlerini öğretir. Armoni, müziğin temelidir. Her bestecinin, genel olarak, her müzisyenin iyi bilmesi gerekli ve önemli bir konudur. Yalnız, armoninin bir özelliği: Bilinmekten ziyade yapılmayı icabettiren, yani iş halinde öğrenilmesi gerekli oluşudur. İş olarak öğrenilmeyen bir armoni bilgisi, bütün kuralları ve bir sürü kelimesi bilindiği halde konuşulamayan ve yazılamayan bir dil gibidir. Öyle ise şimdiden, çok iyi bilmemiz ve hazır olmamız gereken yön, armoniyi hem bilmek, ve hem de yapabilmeyi beraber yürütmektir. Yapabilmeğe daha da üstünlük tanımanız, çok doğru olur (İlerici, 1974:22).

“İş halinde armoni” yani uygulamalı armoni eğitimi çok sesli çalgılar ile sağlanabilir. Eşlik desteği ile armoni eğitimi yapılmasının başarı düzeyini olumlu yönde etkilediği bilinmektedir (Bağcı, 2009:110). Başka bir deyişle, armoni eğitiminde kazanılan teorik bilgilerin kalıcı olabilmesi ve daha bilinçli olarak kullanılabilmesi için piyanoda pratik yapmak gerekmektedir (Çevik, 2007:173). Sevgi (2005:209), armoni eğitiminde, armoni çözümlemelerinin mutlaka piyanoda çaldırılması, yazılmış olanların nasıl tınladığının tartışılması, mümkünse piyano dışında başka eşlik çalgıları için de modellere dönüştürülmesi gerektiğini belirtmektedir. Piyanonun yanı sıra, çok seslendirmeye uygun çalgıların başında, hem konser hem de bir eşlik çalgısı olan klasik gitar gelmektedir.

Klasik gitar, dünyada ve ülkemizde popülerliği hızla artan çalgıların başında gelmektedir. Bunun başlıca nedenleri ise gitarın çok çeşitli müzik türlerinde kullanılabilmesi ve her ülkenin bestecilerinin (gitarist olsun ya da olmasın) uzun yıllar bu çalgı için besteler yapmış olmasıdır diyebiliriz. 19. Yüzyılın ilk yarısından itibaren Fernando Sor, Ferdinando Carulli, Mauro Giuliani, Matteo Carcassi ve 20. Yüzyılın ilk yarısından itibaren de B. Britten, J. Turina, J. Rodrigo, H. Villa-Lobos, T. Takemitsu, M. Castelnuovo-Tedesco, Cemal Reşit Rey gibi birçok besteci sonatlar, konçertolar, süitler vb. bestelemişlerdir. Denilebilir ki, bu eserler gitar edebiyatının en seçkin ve gitarın tüm teknik özelliklerini yansıtan en önemli eserleri olmasının yanı sıra birer besteleme, armoni ve form bilgisi örnekleridir. Bu eserler repertuar amaçlı olarak kullanılabilirliğinden başka eğitimde kullanılabilirliği de gitar eğitimi ve gitar uygulamalı armoni eğitimi için önemli olduğu düşünülmektedir. Bu bilgiler ışığında, özellikle mesleki müzik eğitiminin önemli bir kolu olan müzik öğretmenliği (eğitimciliği) eğitiminde verilmekte olan gitar ve armoni eğitiminin birbiri ile olan ilişkisini ve öğretmenlik mesleği ekseninde gitar eğitiminde armoni eğitiminin yeri ve önemi, armoni eğitiminde gitarın yeri ve öneminin belirlenmesinin gerekliliği ortaya çıkmaktadır.

1.1. Gitar Eğitiminde Armoninin Yeri ve Önemi

Gitar eğitimi, “bireye gitar öğretimi yoluyla amaçlı, planlı, düzenli ve yöntemli olarak müziksel davranış kazandırma, kazanılmış davranışlarında belirli değişiklikler oluşturma ve geliştirme sürecidir” denilebilir. Gitar eğitimi ile bu süreçte bireyin;

- Temel müzik bilgi ve becerilerinde,
- Eserleri analiz edebilmesinde,
- Müzikal becerilerinde,
- Müzik beğenisinde,
- Eşlik yapabilmesinde,
- Müziksel işitmesinde,

değişiklik ve gelişim beklenir. Denilebilir ki gitar eğitimi, daha çok devinışsel öğeleri içeren bir süreç olarak bilinmesinin yanı sıra bilişsel, duyuşsal ve devinışsel öğeleri içeren bir süreçtir. Başka bir deyişle gitar eğitimi, duyu organları ile birlikte (görme, dokunma, işitme) zeka ve bedensel hareketlerin birlikte kullanıldığı bir bütündür. Bu bütünün içerisinde bireyin doğru nota okuması, doğru müziksel işitmesi, doğru bedensel hareketler yapması, doğru algılaması ve yorumlaması gerekmektedir.

Gitar eğitiminin ne kadar karmaşık ve kapsamlı bir süreç olduğu ve bu süreçte öğretim elemanının rolünün çok büyük olduğu görülmektedir. Gitar öğretim elemanının da, çok iyi müzik teorisi bilgisine sahip olmasının yanı sıra, müzik tarihi, armoni, kontrpuan ve gitar öğretiminde gerekli olan bilgi, beceri ve donanımına kısacası, gitar eğitimine yönelik temel davranışlara sahip olması ve bu bilgiler doğrultusunda eğitim vermesi gerekmektedir. Gitar eğitimine yönelik bu temel davranışları ise,

- a) Bir eserin doğru deşifre edilebilmesi yönünden,
 - b) Bir eserin biçim (form) yönünden,
 - c) Müzikal yorum yönünden,
- üç ana başlık altında inceleyebiliriz;

a. Eserin doğru deşifre edilmesini sağlayan temel davranışlar;

- 1) Doğru nota okuma ve çalma,
- 2) Doğru ritimle okuma ve çalma (solfej ve bona),

3) Doğru parmaklarla (duate) çalma.

Bu temel davranışlar gitar eğitimi ile ilgili kazanılması gereken ilk davranışlardır. Bu davranışlar, birbiri ile iç içe olan ve en az birinin eksik olması durumunda diğer tüm davranışları da olumsuz etkileyebilecek temel bilişsel ve devinişsel davranışlardır.

b. Eseri bir bütün olarak algılayıp, yorumlayabilmemizi sağlayan biçime yönelik temel davranışlar;

- 1) Eserin karakteri hakkında bilgi sahibi olma,
- 2) Eserin dönemi hakkında bilgi sahibi olma,
- 3) Eserin bestecisi hakkında bilgi sahibi olma,
- 4) Eserin formu hakkında bilgi sahibi olma.

Bu temel davranışlar eserin doğru deşifre edilebilmesine yönelik davranışların devamı durumunda olmasının yanı sıra eserin doğru yorumlanabilmesine yönelik davranışların kazanılması için de bir köprü vazifesi görür. Bu davranışlar daha çok bilişsel davranışlardır.

c. Müzikal yorum yönünden kazanılması gereken temel davranışlar;

Bir müzik eserinin müzikal anlamda yorumlanabilmesi için o müzik eserinin iyi bir şekilde özümsemiş olması gerekir. Bu da; parça içindeki cümleleri, nüansları, parçanın karakteristik yapısının anlaşılmasına yardımcı olacaktır. Çevik (2007), armoni eğitimi ile piyano çalma becerileri arasındaki ilişkiyi incelediği araştırmasında, müzikal yönden gelişimi sağlayacak temel davranışları şöyle özetlemiştir:

- 1) Ezginin bitişini anlatan IV - I, V - I gibi çözümlerin teorik olarak bilinmesi, cümlelerin sonunda nasıl bir çözüm olabileceğini kavrayabilmek,
- 2) Çalınacak eserin motiflerini, cümlelerini, periyotlarını görmek, cümlelerin sona erdiğini gösteren kalıpların tam veya yarım karar olduğunu ve bu kararların dominant (V) tonalitesinde veya esas tonalitede olabileceğini bilmek,
- 3) Müzikal ifade için gürlük terimlerini doğru olarak uygulayabilmek,
- 4) Akorlarla gelen gerilimi veya çözülümü doğru olarak hissedip, uygulamak
- 5) Parçanın esas ezgisinin hangi partide olduğunu, karşı ezgisinin hangi partide olduğunu bulmak,
- 6) Parçanın kadanslarını hissetmek,

- 7) Kadans - cümle ilişkisini bulabilmek,
- 8) Kullanılan eşlik şeklinin hangi tonaliteye ait, hangi tonalitenin derecesinin akorları olduğunu bulabilmek ve eserin armonik çözümlemesini yapabilmek,
- 9) Eserin cümle başlarını, cümle sonlarını bulabilmek,
- 10) Eserin armoni değişikliğine bağlı olarak pedal seslerini doğru uygulamak,
- 11) Ritardando ve Allargando gibi müzikal ifadeleri doğru olarak uygulamak,
- 12) Müzikte ne hissettiklerini duygusal olarak ifade edebilme,
- 13) Eserin müzik fikirlerini, cümlelerini ortaya çıkararak çalmak yani müzikal duyarlılığı geliştirmek,
- 14) “Çalışılan eseri hayal edebilmesini sağlayarak, duygularını ifade edip yorumlayabilmesi” (Bunun için de çalışılan eserin bestecisinin hayatı, yaşadığı dönemi, müziğinin özellikleri vb. bilmesi önem taşımaktadır).

Müzikal yönden gelişimi sağlayacak bu temel davranışlar bilişsel, devinişsel ve duyuşsal davranışlardır. Bu davranışlar, aynı zamanda armoni eğitiminin konusu içerisinde bulunan bilişsel davranışlardır ve gitar gibi, piyano gibi çok sesli çalgılar ile devinişsel davranışlara dönüşebilen temel davranışlardır. Başka bir deyişle, armoni eğitimi ile kazanılan bu temel davranışlar, gitar ve armoni eğitiminin uygulama aşamasında kullanılan, tüm bilgi ve becerilerini kapsayan bilişsel, devinişsel, duyuşsal davranışlardır. Çevik (2007), araştırmasına yönelik yaptığı bir sözlü mülakatta İstemihan Taviloğlu bu konuyu şöyle özetlemiştir;

Armoni biliminin kuralları uygulanarak; melodinin anlamı görülür ve bazı sesler kuvvetli bazı sesler ise hafif çalınır. Eserde cümlelerin kısımları saptandıktan sonra çıkıcı seslerde ses kuvvetlendirilir, inici kısımlarda ses söndürülür. Aynı zamanda cümlelerin eşlik eden kısımları hafif çalınır. Bir müzik eserini iyi anlayabilmek, iyi algılayabilmek için öncelikle o eserin yapısını iyi bilmek gerekir. Müzik eserini icra ederken; kuru seslendirme yapmamak için o eserin anlatmak istediği ifadeler düşünülüp, yaşatılıp aktarılmalıdır. *Eseri ifade ederken o eserin anlatmak istediğini tam olarak anlayabilmemiz için, iyi bir armoni bilgisine sahip olmamız gerekmektedir.*

Tüm bu temel davranışların gitar eğitiminde, gitar öğretimi yoluyla bireylere kazandırılması gereken müziksel davranışlar olduğu, müzik eğitiminin mesleki

boyutunda gitar eğitimi ile birlikte verilen armoni eğitiminin de gitar eğitimi ile iç içe ve önemli bir boyutunu oluşturduğu görülmektedir.

Şekil 1

Gitar Eğitiminde Armoninin Yeri

1.2. Armoni Eğitiminde Gitarın Yeri ve Önemi

Armoni eğitimi bir yönü ile kuramsal bir yönü ile de uygulamalıdır. Başka bir deyişle armoni eğitimi, “müzik kuramları eğitimini” bir yönü ile de “müzik uygulamaları eğitimini” içerir. Bu nedenle, armoni eğitimi bilişsel ve devinişsel amaçlara ve davranışlara yönelik, daha çok bilişsel ve devinişsel içerikli konular üzerine kurulu, daha çok bilişsel ve devinişsel öğrenme/öğretme ve sınav/ölçme durumlarını kapsadığı ve daha çok bilişsel ve devinişsel değerlendirmeleri gerektirdiği görülmektedir.

Armoni eğitiminin, özellikle müzik öğretmenliği eğitiminde önemli bir yeri olduğu söylenebilir. Ülkemizde müzik öğretmenliği eğitiminde armoni eğitimi, Üniversitelerin Eğitim Fakültelerinin Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında Armoni-Kontrpuan-Eşlik dersi adı altında, ikinci ve üçüncü sınıflarda 4 yarı yıl olarak verilmektedir. Müzik Eğitimi ABD tanımsal programına göre armoni eğitiminin içeriği ise Tablo 1 ve 2’de görüldüğü gibidir;

Tablo 1

2. Sınıf Armoni-Kontrpuan-Eşlik Tanımsal Programı

2. SINIF	
ARMONİ-KONTRPUAN-EŞLİK DERSİ	
III.YARIYIL	IV. YARIYIL
• Temel durumda dört sesli majör-minör (plagal-otantik-tam kadans) akor bağlantıları • Bu bağlantılarla piyanoda eşlik modelleri oluşturma	• Temel durumda D7'li ve D9'lu akor bağlantıları • Yan dereceler, kırık ve genişletilmiş kadans bağlantıları • Marş armoni • Verilen bas ve soprano partilerini çok seslendirme • Okul şarkılarında iki seslilik konuları • Bu bağlantılarla piyanoda okul şarkılarını eşikleme
• Uygun eserlerin armonik analizi	

Tablo 2

3. Sınıf Armoni-Kontrpuan-Eşlik Tanımsal Programı

3. SINIF	
ARMONİ-KONTRPUAN-EŞLİK DERSİ	
V. YARIYIL	VI. YARIYIL
• İşleme-geçit ve geciktirici sesler • Çevrim akorları, (6, 6/4 akorları) alterasyon • Piyano ve diğer çalgılarda okul şarkılarını eşikleme	• Modülasyon türleri • Yakın ve uzak tonlara modülasyon • Okul şarkılarını eşikleme
• Uygun eserlerin armonik analizi	

Gitar eğitiminde olduğu gibi armoni eğitimine de başlamadan önce müzik teorisine yönelik bazı bilgilere sahip olmak gerekir. Cangal'a (1999:16) göre, "Geleneksel Armoni" eğitimine başlamadan önce "dizi ve tonalite bilgisi", "aralık bilgisi", "akor bilgisi" konularına ait bilgilere sahip olmak gerekmektedir. Korsakof'a

(1996:2) göre ise, armoni eğitimine başlayan öğrencinin müzik teorisine yönelik başlangıç bilgilerine sahip, müziksel işitmesi gelişmiş, basit müzik parçalarını kolaylıkla okuyabilen, aralıkları tanıyan ve piyano çalmasını bilmesi gerekmektedir. Ayrıca, diğer müzik eğitimi verilen yerlerde ise armoni eğitiminin, bir hayli kısaltılarak verilebileceğini belirtmektedir.

Görüldüğü gibi, armoni eğitimi öncesi, öğrencide kazanılmış olması gereken bilgiler vardır ve bu bilgiler gitar eğitimi ve öğretiminde gerekli olan bilgi ve beceriler ile paralellik göstermektedir. Armoni ve gitar eğitimi sonrasında ise, armoni bilgileri ile gitar becerilerinin bir araya gelmesinin gerektiği durumlar ortaya çıkmaktadır. Kazanılan armoni bilgilerinin ışığında ezgilerin, okul şarkılarının gitar becerisinin de yardımıyla eşliklenmesi, gitarın bir eşlik çalgısı olarak kullanılabilmesi söz konusudur.

Armoni ve gitar eğitiminin tarihi sürecinde eşliğin önemli bir yer tuttuğu ve hatta başlangıç noktalarının da eşliğe dayandığı söylenebilir. Teori bakımından eşlik biliminin, armoni ilminin başlangıcı olduğu ve 18. Yüzyılda “armoni öğrenmek” yerine “eşlik öğrenmek” denildiği bilinmektedir (Gazimihal, 1961:85). 18. Yüzyıldan itibaren Türk ve Batı müziği yazılı kaynakları incelendiğinde, ezgilerin eşliklenmesinde gitarın bir eşlik çalgısı olarak önemli bir yer tuttuğu, Avrupa’nın yanı sıra Osmanlı sarayında da gitarın mevcut olduğu (Hızır Ağa, 1770 civarı), armonize fasıl müziğinde yani “Fasl-ı Cedid” bünyesindeki çok sesli Türk müziği icralarında gitarın kullanıldığı ve özellikle de gitarın bir eşlik çalgısı olarak yer aldığı görülmektedir. 1797 yılında Osmanlı sarayında çalgı eğitiminde bazı derslerin de piyano ve gitar eşliğinde verildiği bilinmektedir (Aksoy, 2003:155).

İster piyano ile olsun ister gitar ile olsun, okul şarkılarının ya da herhangi bir ezginin eşliklenmesinde armoni bakımından dikkat edilmesi gereken önemli noktalar ortaya çıkmaktadır. Özellikle bu konunun müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda daha da önemli olduğu söylenebilir. Bu nedenle, bu kurumlarda verilen armoni dersinin adsal programında ayrıca eşlik adına da yer verilmektedir. Sönmezöz’e (2006:16) göre, müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda yapılan eşlik dersinin işlevsellik kazanması için; ezgilerde fonksiyonların belirlenmesi, eşlik yapılacak parçanın analizi ile armonisinin oluşturulması, şarkının eşliğinin yapılandırılması ve yapılan eşliğin müzikalitesinin sağlanmasında gereken teknik kuralların okul şarkılarında dikkate alınarak uygulanması

gerekmektedir. Bu doğrultuda eşlik dersinin içeriğinde yer alması gereken temel yaklaşımları;

1. Okul şarkılarını öğrenme ve öğretme tekniklerinin ve okul müziğine yönelik eşlikleme ile ilgili besteleme tekniklerini içeren armoni, kontrpuan ve piyano bilgisinin, dersin içeriğinde yer alması,

2. Müzik öğretmeni adaylarının, okul müziğindeki çeşitli ses ve çalgı eserleri için yazılı eşlik müziklerini çalabilmesi,

3. Müzik öğretmeni adaylarına, okul müziğindeki çeşitli ses ve çalgı eserlerine doğaçlama eşlik yapabilme davranışının kazandırılması,

4. Derste kullanılan metotların eşlik yapabilme bilgi ve becerisini geliştirmesi açısından müzik öğretmenliğine yönelik olması,

5. Derste araç olarak seçilen eserlerin okul müziği ile ilişkili kılınması, şeklinde sıralanabileceğini belirtmiştir.

Ayrıca, müzik eğitimi kurumlarında verilmekte olan eşlik dersi içeriğinde yer alması gereken temel yaklaşımlara uygun olarak uzman görüşleri doğrultusunda değerlendirme kriterleri oluşturmuştur. Bunlar;

1. Eşlik edeceği okul müziklerinin öğretim tekniklerini uygulayabilme,
2. Okul şarkılarına yazılmış eşlik müziklerini kolay deşifre edebilme, çalabilme, doğaçlama eşlik yapabilme,
3. Eşlik yazılacak olan okul müziklerini ana hatlarıyla akorlandırabilme,
4. Okul şarkılarına eşlik yazabilme, kendi yazdığı eşlik partiyonunu çalabilme,
5. Öğrencinin sesini doğru kullanmasını sağlayabilmek amacıyla gerektiğinde eşlik partiyonu üzerinde transpoze yapabilme,
6. Öğrencinin müziksel duyarlılığını ve müziksel beğenisini arttırıcı bir yaklaşımla eşlik edebilme, müzikalite açısından duyarlılık arttırıcı bir yaklaşımla eşlik edebilme,
7. Müzikte seslerin, susların sürelerine göre çeşitli düzenlenimini, anlatım (ifade) öğelerini, biçim öğelerini, tür öğelerini dikkate alarak eşlik yapabilme,
8. Müzikte vuruş ve ölçü kavramını belirleyici nitelikte eşlik yapabilme,
9. Müzikte dizi, ton ve makam özelliklerini dikkate alarak eşlik yapabilme,

10. Çeşitli müzik dönemlerini örneklendiren müziklerde dönem ve stil özelliklerine göre eşlik edebilme, oyun müziklerinde (sayışma, tekerleme ve ninni) değişik hız basamaklarını ve gürlük basamaklarını dikkate alarak eşlik yapabilme,

11. Marşlarda yer alan değişik hız basamaklarını ve gürlük basamaklarını dikkate alarak eşlik yapabilme, ritim kalıplarındaki süre değerlerini belirleyebilmeyi arttırıcı bir yaklaşımla eşlik edebilme, İstiklal Marşı ve diğer milli marşlara eşlik edebilme ve marşları ezgisine uygun söyleyebilme niteliğini arttırıcı bir yaklaşımla eşlik edebilme,

12. Ezgi kalıplarındaki başlangıç ve bitiş sesini, inici-çıkıcı özellikleri belirleyebilmeyi ve ezgi kalıplarını doğru söyleyebilme ve çalabilmeyi arttırıcı bir yaklaşımla eşlik edebilme,

13. Uygun eşlik figürü bulabilme, değişik eşlik figürlerini aynı eser içinde kullanabilme,

14. Şarkı sözlerinin anlamına uygun eşlik yapabilme, eşlik yapılacak şarkının düzeyine uygun eşlik yapabilme, eşlik yapacağı öğrenci ya da öğrenci grubu ile gerekli hallerde görsel iletişim (göz teması) kurabilme,

15. Solo ya da koronun düzeyine uygun eşlik yapabilme, sınıf korolarına ve okul korosuna eşlik edebilme, bireysel ve toplu çalgı parçalarına eşlik edebilme, sosyal etkinliklerde yer alan müziklere eşlik edebilme, çeşitli gün ve haftalara ilişkin müziklere eşlik edebilme olarak belirlenmiştir (Sönmezöz, 2006: 30–32).

Şekil 2

Armoni Eğitiminde Gitarın Yeri

Görülmektedir ki, armoni eğitimi ile gitar eğitiminin kesişim noktasında “Gitar Uygulamalı Armoni Öğretimi” ve “Eşlik” vardır (Şekil 2). Armoni eğitiminde gitarın ve gitar eğitiminde armoni’nin yeri ve önemi bu kesişim noktasında daha da belirginleşmektedir (Şekil 3).

Şekil 3

Armoni ve Gitar Eğitimi

Armoni ve ezginin uyumlu bir şekilde bir araya getirilmesi, piyano veya gitar gibi değişik çalgılar ile ezgilere eşlik edilmesi müzik öğretmenin bilgi ve becerilerini uygulamaya anında aktarmasıyla mümkündür (Babacan, 2009:9). Ezgilere eşlik edebilmek için iyi bir armoni bilgisinin yanı sıra eşlik edilen ezgiye en uygun eşlik modeli ve bu eşliğin uygulamaya dönüşmesi için de çok sesli bir çalgıya ihtiyaç vardır.

Armoni eğitimi ve eşlik eğitiminin sıkı bir ilişki içinde olduğu, müzik eğitimi anabilim dallarında da bu derslerin uygulama aşamalarında piyanonun yanı sıra gitarın da ne kadar önemli bir yere sahip olduğu görülmektedir.

1.3. Problem Durumu

Klasik gitar ile armoni eğitiminde; hem derste armoni uygulamalarının çalınması hem de öğrencinin bu uygulamaları ders dışında tekrar etmesi mümkündür. Bu tekrarların armoni eğitiminin etkili, verimli bir şekilde geçmesinin yanı sıra öğrencinin müziksel işitmesinin de gelişmesinde çok büyük etkisi olacağı söylenebilir. Armoni eğitimi ile piyano çalma becerileri, armoni eğitimi ile gitar çalma becerileri arasındaki ilişkinin tespiti de bu eğitimin etkili ve verimli olması için önem arz etmektedir.

Armoni ile ilgili yerli ve yabancı kaynaklar tarandığında, kaynakların hemen hemen tamamının piyano ve koro uygulamalı olduğu görülecektir. Piyano uygulamalı armoni örneklerinin gitar ile çalınmasının, koro partisi için yazılmış armoni örneklerinin piyano ile çalınması kadar zor olduğu söylenebilir. Gitar uygulamalı tonal (Üçlü armoni) armoni ile ilgili kaynakların az olmasının yanı sıra, bu kaynakların müzik eğitimciliğine yönelik kaynaklar olup olmadığı ise ayrı bir tartışma konusudur. Gitar

uygulamalı makamsal armoni (dörtlü armoni) eğitimine yönelik ise böyle bir çalışma yapılmamıştır. Yalçın (2004:62), dörtlü armoni sisteminin gitara uygulanabilirliği ile ilgili herhangi bir çalışmaya ulaşılmadığını, dörtlü armoni sisteminin ise yapılacak uyarlamalar, düzenlemeler vs. ile gitar müziğinde yerini bulacağını belirtmektedir. Mesleki müzik eğitiminin verildiği Eğitim Fakültelerinin Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda Gitar Uygulamalı Armoni Öğretimi'nin [GUAÖ] gitar öğrencilerinin armoni ya da gitar bilgi ve performans erişisi üzerinde anlamlı bir etkisinin olup olmadığına yönelik bir araştırmanın bulunmadığı, ayrıca bu alanlarda kullanılabilecek gitar uygulamalı armoni eğitime yönelik kaynak eserlerin de yetersiz olduğu görülmektedir.

1.3.1. Problem

Gitar uygulamalı armoni öğretiminin Müzik Eğitimi Anabilim Dalı gitar öğrencilerinin armoni bilgi ve performans erişisine etkisi nedir?

1.3.2. Alt Problemler

GUAÖ'nün Müzik Eğitimi Anabilim Dalı gitar öğrencilerinin Armoni bilgi ve performans erişisine etkisinin belirlenmesine yönelik yapılan deneysel çalışmada, deney grubu ile kontrol grubu arasında;

1.3.2.1. Gitar partisyonunda verilen ezginin yazılı olarak çok seslendirilmesine yönelik *bilgi düzeylerinde* anlamlı bir fark var mıdır?

1.3.2.2. Gitar partisyonunda verilen gitar eserlerinin armonik analizinin yapılmasına yönelik *bilgi düzeylerinde* anlamlı bir fark var mıdır?

1.3.2.3. Gitar partisyonunda majör ve minör tonda verilen kadansların çalınmasına ve eşlik modelleri oluşturulmasına yönelik *performans düzeylerinde* anlamlı bir fark var mıdır?

1.3.2.4. Verilen okul şarkılarının gitarla eşliklenmesine yönelik *performans düzeylerinde* anlamlı bir fark var mıdır?

1.3.2.5. Gitar partisyonda verilen ezgilerin gitarla çok seslendirilmesine yönelik *bilgi ve performans düzeylerinde* anlamlı bir fark var mıdır?

1.3.2.6. Gitar partisyonda verilen bir kadansın farklı tonlara aktarılmasına yönelik *bilgi ve performans düzeylerinde* anlamlı bir fark var mıdır?

1.3.2.7. Gitar öğretim elemanlarının GUAÖ hakkındaki görüşleri nelerdir?

1.3.2.8. Armoni uygulamalarının gitar ile yapılmasına yönelik deney grubu gitar öğrencilerinin GUAÖ'ye ilişkin görüşleri nelerdir?

1.4. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı; gitar uygulamalı armoni öğretiminin öğrenci bilgi ve performans erişisi üzerindeki etkilerini araştırmaktır. Bu amaçla, gitar uygulamalı armoni eğitimi alan ve almayan gitar öğrencilerinin bilgi ve performans erişileri arasında anlamlı bir farkın olup olmadığı araştırılmıştır.

Ayrıca, gitar öğrencilerinin armoni dersinde gitarı kullanmalarına olanak sağlamak, “Armoni-Kontrpuan-Eşlik” dersinde gitarın kullanılması ile öğrencilerin eşliğe, aktarmaya ve müzikal yoruma dayalı gitar becerilerinin gelişmesine katkı sağlamak, gitar öğretim elemanlarının konu ile ilgili görüşlerini ortaya koymak ve GUAÖ'ye yönelik yeni bir kaynak eser geliştirmek araştırmanın temel amacına bağlı olarak belirlenen alt amaçlarıdır.

1.5. Araştırmanın Önemi

Armoni eğitiminde eşlik desteğinin öğrenci başarısı üzerine etkisi yapılan piyano uygulamalı araştırmalar ile ortaya konulmuştur. Ayrıca, piyano çalma becerileri ile armoni eğitimi arasındaki ilişkinin belirlenmesine yönelik araştırmalar da mevcuttur. Ancak, gitarın armoni eğitiminde öğrenci başarısı üzerine etkisine yönelik herhangi bir araştırmaya rastlanmamıştır. Bu araştırma ile gitarın armoni eğitiminde gitar öğrencileri için bir seçenek olabileceği, gitarın Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda armoni-kontrpuan-eşlik dersinde kullanılması ile armoni eğitiminin gitar öğrencileri için daha etkili ve verimli geçeceği düşünülmektedir. Araştırmanın sonucunda öğrencilerin

armoni eğitiminin (yazılı çok seslendirme, armonik analiz, gitarla çok seslendirme, okul şarkıları eşikleme ve aktarma) bilişsel ve devinişsel alanlarda sahip oldukları bilgi ve performans erişilerinin artması beklenmektedir. Bu nedenle araştırma, gitar öğrencilerinin armoni derslerindeki başarı düzeylerinin ve bunun sonucu olarak da müzik öğretmenliği yeterliklerinin artırılması açısından önem taşımaktadır.

Ayrıca gitar eğitime, gitar uygulamalı armoni eğitime ve hatta armoni eğitime yönelik kaynakların azlığı bilinen bir gerçektir. GUAÖ'ye yönelik hazırlanacak örneklerin faydaları saptanarak alana kazandırılması bakımından da bu çalışmanın önemli olduğu düşünülmektedir.

1.6. Araştırmanın Sınırlılıkları

- Klasik gitar ile,
- Klasik armoni (3'lü armoni) ile,
- Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Armoni-Kontrpuan-Eşlik I. ve II. yarıyıl tanımsal ders programı ile,
- **Niğde Üniversitesi** Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, **Gazi Üniversitesi** Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, **Selçuk Üniversitesi** Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, **Harran Üniversitesi** Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, **Dokuz Eylül Üniversitesi** Buca Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 3. ve 4. sınıf 34 gitar öğrenci ile sınırlıdır.

1.7. Varsayımlar

Bu çalışma;

- Belirlenen araştırma yönteminin araştırmanın amacına, konusuna ve problem çözümüne uygun,
- Veri toplamak için kullanılan araç ve tekniklerin araştırma için gerekli bilgilere ulaşmayı sağlayacak nitelikte olduğu,
- Seçilen örneklemin evreni temsil edecek nicelikte ve nitelikte olduğu,
- Deneylerin uygulanmasında öğrencilerin, deneyleri içtenlikle ve gerçeği yansıtacak şekilde yanıtladıkları,

- Araştırma süreci içerisinde kullanılan GUAÖ örneklerinin öğrenci seviyesine uygunluğu ile ilgili olarak uzman görüşlerinin yeterli olduğu varsayımlarına dayandırılmıştır.

1.8. Tanımlar

- 1) **Klasik Gitar:** Parmaklarla çalınan, 6 telli (alt üç teli misina ve üst üç teli ipek üzerine sarma tel), sırtı düz, ön yüzü ise kenarlardan içe doğru hafifçe eğimli perdeli, telli bir çalgıdır.
- 2) **Akor:** En az üç sestten oluşan ses kümesine “akor” (uygu, düzen) denir (Özgür ve Aydoğan, 2002:214).
- 3) **Armoni:** İki veya daha çok sesin aynı anda kulağa hoş gelecek bir biçimdeki uyumu, harmoni. Akor, gam ve nota dizilimlerinin kurallarını yapılarını ve ilişkilerini inceleyen dal (TDK, 2011).
- 4) **Uygulama:** Kuramsal bir bilgiyi, ilkeyi, düşünceyi herhangi bir alanda hayata tatbik etme, tatbik (TDK, 2011).
- 5) **Deney Grubu:** Armoni-Kontrpuan-Eşlik dersinin uygulamalarını gitar ile yapan (bağımsız değişken, GUAÖ alan) öğrenci grubu
- 6) **Kontrol Grubu:** Geleneksel uygulamaya devam eden (Armoni-Kontrpuan-Eşlik dersinin uygulamalarını piyano uygulamalı yapan), GUAÖ almayan öğrenci grubu
- 7) **Bağımsız Değişken:** Deneme modellerinde araştırmacının deney grubu üzerinde uyguladığı ve değerini incelediği değişken, deneysel işlem (GUAÖ)
- 8) **Geleneksel Uygulama:** Armoni-Kontrpuan-Eşlik dersinin piyano uygulamalı olarak devam edilmesi
- 9) **Performans:** Yapma ya da yapım, yerine getirme ya da yerine getirim demektir. Bu anlamıyla performans, yapılan, ortaya konulan, gösterilen, yürütülen ya da yerine getirilen bir işi anlatmakta; bir düşünüyü, bir tasarımı ya da bir kuramı gerçekleştirme işi demek olan uygulamayı, kısacası “icraat ve tatbikatı” vurgulamaktadır (Uçan, 1997:93-94).
- 10) **Eşlik:** Belirli bir modeli ile armoni oluşturan ve bir veya birkaç partiye bölüştürülen sesler bütünü (TDK, 2011), “insan sesi ya da çalgı için yazılmış bir eserde, asıl sesi desteklemek amacıyla eşlik eden ses ya da sesler şeklinde ifade edilmektedir.” (Say, 2002: 249).

11) Aktarma: Bir parçayı yazılı olduğu tonaliteden başka bir tonda yazmak veya icra etmek. Aktarım iki türlü yapılabilir: 1) gözle okunarak, 2) yazılı olarak (Gazimihal, 1961:5)

BÖLÜM II

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Eğitim

Eğitim, fiziksel uyarımlar sonucu, beyinde istendik biyo-kimyasal değişiklikler oluşturma sürecidir (Sönmez, 2008:5). Eğitim; bilim, teknik ve sanatın her üçünü de kapsayan bir içerikle bireyleri ve toplumları biçimlendirme, yönlendirme, değiştirme, geliştirme ve yetkinleştirmede en etkili süreç niteliği kazanır. Bu süreçte bireyi biyopsişik, toplumsal ve kültürel boyutlarıyla, bedensel, bilişsel, duyuşsal ve devinişsel davranış yapılarıyla en ileri düzeyde yetiştirmeyi amaçlar. Sanat eğitimi bu amaca yönelik eğitim sürecinin üç ana boyutundan, müzik eğitimi ise, çeşitli kollara ayrılan sanat eğitiminin başlıca dallarından birini oluşturur (Uçan, 1997:28).

2.2. Müzik Eğitimi

Müzik eğitimi, “bireye kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli müziksel davranışlar kazandırma ya da bireyin müziksel davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli müziksel değişiklikler oluşturma sürecidir”. Bu süreç, birey ile müzik arasındaki temel ilişkilere bağlı bir açılım göstermekle birlikte asıl eğitimin temel amacına göre boyut kazanır (Uçan, 1997:107).

Müzik eğitimi temelde “genel, özengen ve mesleki” olmak üzere üç ana amaca yönelik olarak düzenlenip gerçekleştirilir ve bu amaçlardan hangisine yönelik ise ona göre nitelik kazanır. Böylece, genel müzik eğitimi, özengen müzik eğitimi ve mesleki müzik eğitimi olmak üzere üç ana türe ayrılır.

Genel müzik eğitimi; okul öncesinde, temel, orta ve yüksek eğitim düzeylerinde okul ya da program ayrımı gözetmeksizin herkese yönelik müzik eğitimidir. Okul öncesi, okul dönemi ve sonrası dönemleri kapsar, böylece tüm yaşam süresini içine alır. Özengen müzik eğitimi; müziğe ya da müziğin belli bir dalına amatörce ilgili, istekli ve yatkın olanlara yönelik olup, etkin bir müziksel katılım, zevk ve doyum sağlamaya yönelik olup gerekli müziksel davranışlar kazandırmayı amaçlar. Mesleki müzik eğitimi ise, müzik alanında belirli mesleklerin gerekli kıldığı müziksel bilgi, beceri ve alışkanlıkların kazandırılmasına yönelik müzik eğitimidir (Uçan, 1997).

2.2.1. Çalgı Eğitimi

Mesleki müzik eğitiminin en temel boyutlarından biri çalgı eğitimidir. Çalgı eğitimi; insanın bir müzik aletini kullanımı yolu ile müzikle insanı buluşturan ve tanıştıran, insanın kendisini keşfederek kendisini özleştirip bütünleşmesine zemin sağlayan ona duygularını ifade edebilme fırsatı tanıyan, kişiyi toplumsal olmaya yönlendiren müzik eğitiminin en önemli dalıdır (Barış, 2007:4). Yalın ve özlü anlamıyla çalgı eğitimi, “Bireyin davranışlarında kendi yaşantıları yolu ile ve kasıtlı olarak çalgı çalmaya ilişkin istendik yönde ve nitelikte yeni davranışlar kazandırma sürecidir” (Uçan, 1997).

Çalgı eğitimi bireyin bilişsel, duyuşsal ve devinişsel yönlerini bir bütün halinde ele alır. Bu eğitim yolu ile birey teknik bilgi ve beceriler ile estetik değerler kazanır. Kültürel yaşamı zenginleşir. Böylece eğitimin amaçladığı yaratıcı, araştırmacı, yorumlayıcı, eleştirici ve kendine güvenen bireyler yetişir (Barış, 2007:4). Birebir olarak gerçekleştirilen bir eğitim olması nedeniyle de, öğrencilerin bireysel özelliklerine göre farklı yaklaşımlar uygulanmasına olanak sağlar (Ömür, 2009:454).

Mesleki müzik eğitiminin verildiği müzik eğitimi anabilim dalında çalgı eğitimi, “Bireysel Çalgı” adı altında sekiz yarı yıl süre ile verilmektedir.

2.2.1.1. Gitar Eğitimi

Çalgı eğitimi ve çalgı eğitiminin bir parçası olan klasik gitar eğitimi; öğrencilere çalım tekniklerini öğretmek gitarı çalabilme, eşlik yapabilme, gitar çalmayı öğretebilme becerilerini kazandırmak için sistemli, planlı işlenen bir süreçtir. Öğrencilerin estetik anlayış ve müzikalite sahibi bireyler olmalarına, bu sayede müzikal kimlik kazanmalarına, kendilerini müzik yoluyla ifade edebilmelerine rehberlik etmesinden dolayı, bu sürecin titizlikle uygulanması gerekir (Önder ve Yıldız, 2008).

Üniversitelerin Eğitim Fakültelerine bağlı Müzik Eğitimi Anabilim Dalı’nda gitar eğitiminin ders içeriği “Çalgı öğrenme süreci, çalgı öğrenme sürecinde sistemli ve düzenli çalışma alışkanlığı edinmenin önemi, klasik gitarın gelişimine tarihsel bakış, gitar çalma pozisyonu ile ilgili çeşitli yaklaşımlar, parmakları çalma pozisyonunda konumlandırma ve temel hareket mekaniği, parmak bağımsızlığına yönelik çalışmalar, apoyando, tirando, arpej teknikleri ve bu teknikleri içeren dizi, etüt ve müzikal parçaları

seslendirme, klasik gitar müziğindeki başlıca eserler ve bu eserleri dinleme, gitarda müzikal ifade araçları ile ilgili sorgulamalar” şeklindedir.

Ayrıca gitar eğitimi, “okul çalgıları” adı altında bir yarı yıl süre ile tüm öğrencilere verilmektedir. Ders içeriği ise gitar çalgısının genel kullanım özellikleri, gitarla doğru oturuş ve tutuş pozisyonu alma, gitarın akordu ve basit arpejleri yapma, küçük ölçekli ezgileri çalma, okul şarkılarını solo olarak çalma, I. pozisyonundaki temel akorlar, okul şarkılarına akorla eşlik etme” şeklindedir.

Görüldüğü gibi, gitar eğitimi mesleki müzik eğitiminin en temel boyutlarından olan çalgı eğitiminin önemli bir parçasıdır.

2.2.2. Müzik Kuramları Eğitimi

Mesleki müzik eğitiminin çeşitli kolları ve dalları arasında (bestecilik eğitiminde, yorumculuk eğitiminde, müzik bilimcilik eğitiminde, müzik teknolojisi eğitiminde ve müzik öğretmenliği eğitiminde) müzik kuramları eğitiminin çok ayrı ve önemli bir yeri vardır.

Müzik eğitimi, müzik kuramları eğitimi ile müzik uygulamaları eğitiminin bir bütünü, bir bireşimi olma niteliğindedir. Bu bütünün içerisinde uygulamasız kuram ya da kuramsız uygulamadan söz edilemeyeceği bilinen bir gerçektir. Bilindiği gibi, müzik kuramları eğitimi bilişsel, devinişsel ve duyuşsal öğeleri içeren bir süreç olmakla birlikte, doğası gereği bilişsel ağırlıklıdır. Ancak bu durum, müzik eğitiminin devinişsel ve duyuşsal boyutlarından ayrılması ya da tümüyle soyutlandırılması anlamına gelmez. Kuramsal nitelikli müziksel davranışların ya da değişikliklerin kalıcılığı devinişsel ve duyuşsal davranışlarla birlikte güçlenir ve pekişir. Başka bir deyişle, uygulamalı müzik eğitimi ile iç içe, ses eğitimi ve çalgı eğitimi ile birlikte veya onları da kapsayan bir biçimde düzenlenip yürütülür (Uçan, 1997).

2.2.2.1. Armoni ve Armoni Eğitimi

Armoni, genel anlamıyla uyum (ahenk) demektir. Kısaca armoni, ses kümelerinin bir düzen ve uyum içinde kaynaşmasıyla oluşan çokseslilik (Cangal, 1999:90). Bakıhanova’ya göre (2003:5) ise armoni, akorlar ile sağlanan dikey çok seslilik olarak tanımlayabileceğimiz, akorların bağlantılarından oluşan bir bilim dalıdır. “Klasik Armoni”, “Geleneksel Armoni”, “Tonal Armoni” olarak nitelendirilen bu çok

seslendirme yöntemi, klasik çağ (1750-1820) ile romantik çağda (1810-1900) egemen olduğu hatta ilk örneklerinin barok çağın başlangıcı olan 1600 yıllarına kadar uzandığı bilinmektedir (Piston, 1959:2; Cangal, 1999:13).

Say'a göre (2001: 96-97) armoni, iki ya da daha fazla sayıda sesin kaynaşması demektir. Müziğin üç ögesinden biri olan armoni, bir öğrenim alanıdır. Seslerin ilerleyiş ilkelerini inceleyen uyum bilimi ve sanatına armoni denir. Armoni bir sistemdir. Bu sistemin sanatsal incelikleriyle öğrenilmesi, genelde birkaç yıllık bir süreci gerektirir. Armoni eğitimi, bestecilik eğitiminin esas konularından biridir. Öte yandan çalgı ve ses sanatçılarının da büyük ölçüde yararlandığı bir bilim ve sanat alanıdır. Onu geliştirmek isteyen müzikçilerin armoni kitaplarına yönelmesi ve sistemli bir çalışmaya girişmesi gerekir (Say, 2001:96-97).

Tanım ve yaklaşımlardan da anlaşılacağı gibi armoni eğitimi, müzikle ilgili her meslek grubunu ilgilendiren, bilim ve sanatın kesiştiği bir alandır. Bir öğretilerdir. Bir sistematığı vardır ve öğrenilmesi için bir sürecin yaşanmış olması gerekir. Bir beceridir. Çünkü uygulamalı yanı vardır ve kuram aşamasını aşarak beceriye dönüşmüş olması beklenir (Sevgi, 2003:200).

Armoni eğitimi, müzik kuramları eğitiminin önemli bir alt kolu olan sanatsal nitelikli müzik kuramları eğitiminin bir dalıdır. Mesleki müzik eğitiminin verildiği Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda armoni eğitimi Armoni-Kontrpuan-Eşlik adı altında dört yarı yıl süre ile verilmektedir. Müzik Eğitimi Anabilim Dalı tanımsal programına göre ders içeriği "Temel durumunda, dört sesli, majör-minör akor bağlantılarını (plagal, otantik, tam kadans) ve bu bağlantılarla piyanoda eşlik modellerini oluşturma ve uygun eserlerin armonik analizi, Temel durumda D7'li ve D9'lu akor bağlantıları. Yan dereceler kırık ve genişletilmiş kadans bağlantıları, marş armoni, verilen bas ve soprano partilerini çok seslendirme, bu bağlantılarla piyanoda okul şarkılarını eşlikleme, okul şarkılarında iki seslilik konuları ve uygun eserlerin armonik analizi, işleme-geçit ve geciktirici sesler, çevrim akorları, (6, 6/4 akorları) alterasyon, piyano ve diğer çalgılarda okul şarkılarını eşlikleme, bu amaçla yazılmış eserlerin armonik analizine ve kontrpuana giriş (bire karşı bir, iki), modülasyon türleri, yakın ve uzak tonlara modülasyon, okul şarkılarını eşlikleme ve uygun eserlerin armonik analizi, bire karşı dört ve nakışlı kontrpuan çalışmaları ve kanon yazma" konularını kapsamaktadır.

Armoni eğitimi bir yönü ile kuramsal bir yönü ile de uygulamalıdır. Başka bir deyişle armoni eğitimi, "müzik kuramları eğitimi" bir yönü ile de "müzik

uygulamaları eğitimi” içerir. Bu nedenle armoni eğitiminin bilişsel ve devinişsel amaçlara ve davranışlara yönelik, daha çok bilişsel ve devinişsel içerikli konular üzerine kurulu, daha çok bilişsel ve devinişsel öğrenme/öğretme ve sınama/ölçme durumlarını kapsadığı ve daha çok bilişsel ve devinişsel değerlendirmeleri gerektirdiği görülmektedir.

Müzik kuramları eğitiminin önemli bir alt boyutunu oluşturan armoni eğitimi, bir yönü ile müzik uygulamaları eğitimi içerir. Armoni eğitime yönelik kuramsal nitelikli davranışların ya da değişikliklerin kalıcılığı devinişsel ve duyuşsal davranışlarla birlikte güçlenir ve pekişir. Başka bir deyişle armoni eğitimi, uygulamalı müzik eğitimi ile iç içe, ses eğitimi ve çalgı eğitimi ile birlikte veya onları da kapsayan bir biçimde düzenlenip yürütülür (Uçan, 1997).

Armoni eğitimi çok sesli çalgılar ile uygulamaya dönüştürülebilir. Bu çalgıların başında piyano ve gitar gelmektedir. Müzik Eğitimi Anabilim Dalı armoni eğitimi ders içeriğinde de görüldüğü gibi süregelen ders işleme yönteminde piyano kullanılmaktadır. Piyanonun yanı sıra gitarın da kullanılabilirliğine yönelik hazırlanmış gitar uygulamalı armoni eğitime yönelik kaynak eserler de bulunmaktadır.

2.2.2.2. Piyano Uygulamalı Armoni Eğitimi

Mesleki müzik eğitiminde verilmekte olan armoni eğitimi piyano uygulamalıdır. Bunun en önemli nedeninin armoni eğitime yönelik hazırlanmış kaynak eserlerin bir çoğunun piyano uygulamalı olmasıdır diyebiliriz. Bu kaynak eserler incelendiğinde hem kuramsal hem de uygulama yönünden armoni örneklerinin, piyano partiyonu ve koro partiyonunda verildiği görülmektedir.

Ayrıca eşlik desteği ile armoni eğitimi, piyano çalma becerileri ile armoni eğitimi arasındaki ilişkinin belirlenmesine yönelik yapılan araştırmalarda uygulamalı yapılan armoni eğitiminin daha güçlü, daha pekiştirici olduğunu göstermektedir:

Bağcı (2009), “Eşlik Desteğinin Armoni ve Solfej Eğitimindeki Başarı Düzeyine Etkisi” adlı lisansüstü tezinde, müzik alanıyla ilgili bölümlerde verilen genel olarak anılan ismiyle Solfej (Müziksel İşitme Okuma Yazma) ve armoni derslerinde eşlikli ders işlemenin öğrencilerin bu derslerdeki başarıları üzerindeki etkisinin ne olduğu incelenmiştir. Ayrıca bu araştırmada, bu derslerdeki başarının hangi demografik değişkenlerden etkilendiği araştırılmıştır. Araştırmada eşlik aracı olarak piyano

kullanılmış ve her iki ders için ayrı deney ve kontrol grupları oluşturulmuştur. Deneylerde yer alan denekleri ve demografik verileri elde etmek üzere örneklem grubunu Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda okumakta olan öğrenciler oluşturmuştur. Araştırmanın deneysel deseni, öntest sontest kontrol gruplu model üzerine işlenmiştir. Başarı düzeyini ölçmek amacıyla araştırmacı tarafından her iki ders için de başarı testleri geliştirilmiştir. Solfej ile ilgili deneyde denekleri Anabilim Dalı'nda okumakta olan birinci sınıf öğrencileri oluşturmuş, bu öğrencilerin 17'si deney grubunda, 16'sı ise kontrol grubunda yer almıştır. Deney grubu derslerinde yapılan her türlü etkinliğin duyurulması, işlenen parçaların fonksiyonlarının duyurulması, dersin daha çok sesli ve daha işitsel bir nitelik kazanması sağlanmıştır. 14 haftalık deney sonucunda, deney grubunda yer alan öğrencilerin derste gösterdikleri başarı düzeyi kontrol grubunda yer alan öğrencilere göre anlamlı farklılık göstermiştir. Armoni ile ilgili deneyde denekleri Anabilim Dalı'nda okumakta olan ikinci sınıf öğrencileri oluşturmuş, bu öğrencilerin 21'i deney grubunda, 22'si ise kontrol grubunda yer almıştır. Deney grubu derslerinde armonik analizi yapılan eserlerin, şifreli bas çözümlerinin ve soprano çözümlerinin, konu işlenirken yavaşça ve sıklıkla duyurulması amaçlanmıştır. 14 haftalık deney sonucunda, deney grubunda yer alan öğrencilerin derste gösterdikleri başarı düzeyi, kontrol grubunda yer alan öğrencilere göre anlamlı farklılık göstermiştir. Eşlik desteğinin Solfej ve Armoni derslerindeki başarı düzeyini arttırdığı sonucu elde edilmiştir. Demografik değişkenler incelendiğinde; Yaş düzeyine göre solfej ve armoni başarısının farklılık gösterdiği, yaş düzeyi yükseldikçe, müzikal deneyim arttıkça solfej ve armoni derslerinde başarının da yükseldiği; Mezun olunan lise türüne göre Solfej ve Armoni derslerindeki başarı düzeyinin her iki derste de farklılaştığı; Genel olarak konservatuar mezunlarının diğer okul türü mezunlarına göre daha yüksek düzeyde başarılar gösterdiği, Liseden mezun olunan alan türüne göre Solfej dersinde başarı düzeyinin farklılaştığı, Ana dal çalgısına göre Solfej dersinde başarı düzeyinin farklılaştığı görülmüştür. Bu derslerdeki başarı düzeyinin cinsiyet, gelir düzeyi ve günlük çalgı çalışma düzeyine göre farklılaşmadığı bulunmuştur.

Çevik (2007) "Armoni Eğitimi ile Piyano Çalma Becerileri Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi" adlı lisansüstü tezinde, armoni dersinin piyano çalma becerisi üzerinde etkisi olduğu gözlenmiştir. Armoni konuları ne kadar iyi öğrenilmişse ve uygulanabiliyorsa, piyano çalma becerisinin gelişmesinde yararlı olabilmektedir. Piyano dersi başarı puanı o kadar yüksek olmaktadır. Armoni derslerinin tüm öğrenim

süresince devam etmesi, diğer bir ifadeyle sürenin dört yıla çıkartılmasının gerekli görüldüğü anlaşılmıştır. Armoni dersinde kazanılan teorik bilgilerin piyanoda uygulaması yapıldığında, dersin olumlu yönde etkilendiği, konuların daha sağlıklı anlaşıldığı belirlenmiştir. Öğrencilerin armoni ve piyano dersleri başarı düzeyleri ile bu derslere katılma istekleri arasında anlamlı ilişkiler olduğu ortaya çıkmıştır. Armoni derslerinde kazanılan teorik bilgilerin kalıcı olabilmesi ve daha bilinçli olarak kullanabilmesi için piyanoda mutlaka pratik yapmak gerektiği, armoni dersinde kazanılan bilgiler ile piyano derslerinde çalınan eserleri daha bilinçli kavramayı, yorumlamayı, böylece eserleri algılamayı hızlandırdığı, işitsel beceriyi geliştirdiği (sesleri daha iyi tanıyabilme, duyabilme), nota okuma becerilerini arttırdığı ifade edilmiştir.

2.2.2.3. Gitar Uygulamalı Armoni Eğitimi

Armoni eğitiminde gitarın kullanılabilirliğine yönelik yapılmış birkaç araştırma ile gitar uygulamalı armoni eğitime yönelik hazırlanmış birkaç kaynak eser olmasına rağmen gitar eşlikli armoni eğitimi ya da gitar çalma becerileri ile armoni eğitimi arasındaki ilişkinin belirlenmesine yönelik yapılmış herhangi bir araştırmanın olmadığı bilinmektedir.

Gitar uygulamalı armoni eğitime yönelik hazırlanmış kaynak eserlerin ilki F. Carulli'ye aittir. Carulli (1825), "Harmonie Appliquée a la Guitare" (gitar uygulamalı armoni) adlı kitabında, günümüzde de gitar armonisi öğretiminde hala kullanılmakta olan eşlik üzerine bir araştırma yapmıştır. Carulli'nin eşlik üzerine yapmış olduğu araştırmanın başlıca dayanağı, armoniye temel dereceler olan I, IV ve V. derece akorlarına indirgeme yöntemidir. Carulli, armoni kitabının "Yabancı Notalardan Armoniye" başlıklı dokuzuncu bölümünde armonizasyonu kolaylaştırmak amacıyla, verilen bir melodi içerisinde yer alan geçit, işleme, öncü (Fr. anticipation), apojatür (Fr. appogiature) gibi dekorasyon notalarının ayıklanarak melodinin temel notalarına indirgenmesi gerektiğini savunmuştur (Akbulut, 2010).

Ülkemizde ise gitar uygulamalı armoni eğitime yönelik yapılmış ilk çalışma Ziya Aydın'tan'a aittir. Aydın (1978), Klasik Armoni (Gitar Uygulamalı) adlı kitabında, müzik teorisi ile ilgili ön bilgiler (aralıklar, majör ve minör dizilerler, ton-tonalite), üç sesli-dört sesli akorlar, akorların dar ve geniş düzenleri ve yasak hareketler bilgileri verilmiş, ardından "Uyumlu armoni" konusuna geçilmiştir. Bu konu başlığı içerisinde durak ve güçlü akorları (uygu), 24 tonda gerçek uygu, iğreti uygular ile ilgili

örnekler verilmiş, ardından “IV-V bağlantısı”, “geniş durgu”, “kırık durgu”, “frijiyen durgu”, konuları verilmiştir. Akor çevrimlerinin verildiği örneklerden sonra uyumsuz armoni konusu işlenmiştir. Genel olarak incelendiğinde, armoni eğitiminin temel konularının ele alındığı görülmektedir. Bu çalışmada yeterli örneklere yer verilmemesine rağmen en kapsamlı, ülkemizde bu alanda yayınlanan ilk çalışma olduğu söylenebilir.

Bosman (1991), “Harmony for Guitar” (gitar için armoni) adlı kitabında, “doğal diziler”, “aralıklar”, “temel akorlar”, “kadanslar”, “transpozisyon”, “çevrimler”, “minör tonlar”, “dominant yedili akoru”, “modülasyon ve eksiltilmiş yedili akoru” gibi temel armoni kuralları gitar dağarından örnekler ile anlatılmış ve ardından özel akorlara ve dörtlü armoni konusuna yer verilmiştir.

Toros (2011), “Gitar ile Armoni” adlı kitabında, konuları iki bölümde ele almıştır. Birinci bölümde “temel bilgiler”, ikinci bölümde “Armoni” konusuna yer verilmiştir. İkinci bölüm olan “armoni” başlığı adı altında “akorlar”, “akor bağlantıları”, “akorların çevrimleri”, “yedili dominant akoru ve çevrimleri”, “modülasyon”, “akora yabancı sesler” konularına yer verilmiş ve ardından çeşitli örneklerin verildiği “çalışmalar” kısmına geçilmiştir. Bu kısımda çeşitli gitar dağarından örneklere ve analizlere yer verilmiştir. Genel olarak incelendiğinde diğer çalışmalar ile kıyaslandığında bu çalışmada, eşlik modellerine de yer verildiği görülmüştür.

Gitar uygulamalı armoni eğitimine yönelik bazı lisansüstü tezlerde armoni örneklerinin gitara uygunluğu, koral örneklerin gitar ile seslendirilebilirliği araştırılmıştır:

Engstrom (1995), “Harmony and the Guitar: a Textbook on Four-Part Writing in the Common-Practice Style” adlı tezinde, gitar eserlerini, “common-practice harmony” (klasik armoni) örneklerini ve müzik teorisinin temel prensiplerini inceleyerek, dört partili armoni örneklerinin gitarın yapısına uygun olup olmadığını araştırmıştır. Araştırmada verilen örnekler ile gitarın dört sesli armoni örneklerini seslendirilebildiği sonucuna varılmıştır.

Akbulut (2010), “Temel Armoni Kurallarının Gitara Uyarlanmasında “CHALLAN ARMONİ” Yaklaşımları Üzerine Bir Yöntem Araştırması” adlı doktora tezinde, vokal mantık ile şekillenen, tonal armoniye yönelik temel kuralların gitarda uygulanabilirliği ele alınmış; bu doğrultuda Henri Challan’ın armoni yaklaşımlarını

ortaya koyduğu 380 adet bas ve şan çözümlemelerinin 50 tanesi, oluşturdukları açık ve sürekli dört sesli armonik dokular nedeni ile bu araştırma için seçilmiştir. Çözümlemeler, özlerini ortaya koyan yatay ve dikey ana bileşenler korunarak, kontrapuntal açıdan seslerin iç içe geçtiği bir yapıya dönüştürülmüş ve gitarda çalınabilir hale getirilmişlerdir. Elde edilen bulgular sonucunda, ses devinimleri arasında paralel oktav ve beşlilerden kaçınmayı amaçlayan akor oluşumları ve bağlantılarına yönelik kuralları içeren bir armoni yaklaşımının, özünü kaybetmeden gitar üzerinde de uygulanabilirliği, araştırma sonucunda elde edilen verilerle doğrulanmıştır.

BÖLÜM III

3. YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın yöntemi ve modeli, evren ve örnekleme, verilerin toplanması, toplanan verilerin işlenmesi ve çözümlenmesinde kullanılan yöntem ve teknikler yer almakta ve açıklanmaktadır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Araştırma bir yönüyle betimsel diğer bir yönüyle de deneysel bir çalışmadır. İlk olarak, GUAÖ'ye yönelik verilerin elde edilmesi için alan yazın taranmıştır. Araştırmanın deneysel kısmında belirlenen davranışlar ile ilgili örneklerin GUAÖ'ye yönelik bilgi ve performans seviyesini ölçüp ölçmeyeceğine ve deneysel süreçte kullanılacak GUAÖ'ye ilişkin örneklerin, eserlerin, uygulamaların öğrenci seviyelerine uygunluğunun belirlenmesine yönelik uzman görüşleri alınmıştır.

Ayrıca, GUAÖ'ye ilişkin öğrencilerin bilgi ve performans seviyelerinde anlamlı bir değişim olup olmadığının ölçülmesi için öntest-sontest kontrol gruplu deneme modeli kullanılmıştır. Bu modelde, yansız atama ile oluşturulan iki grup bulunur. Bunlardan biri deney, öteki kontrol grubu olarak kullanılır. Her iki grupta da deney öncesi ve deney sonrası ölçmeler yapılır. Ön testlerin bulunması, grupların deney öncesi benzerlik derecelerinin bilinmesine ve son test sonuçlarının buna göre düzeltilmesine yardım eder (Karasar, 2009:97).

Tablo 3

Araştırmada Uygulanan Ön test-Son test Kontrol Gruplu Deneme Modelinin Simgesel Görünümü

G ₁	O ₁₁	X	O ₁₂
G ₂	O ₂₁		O ₂₂

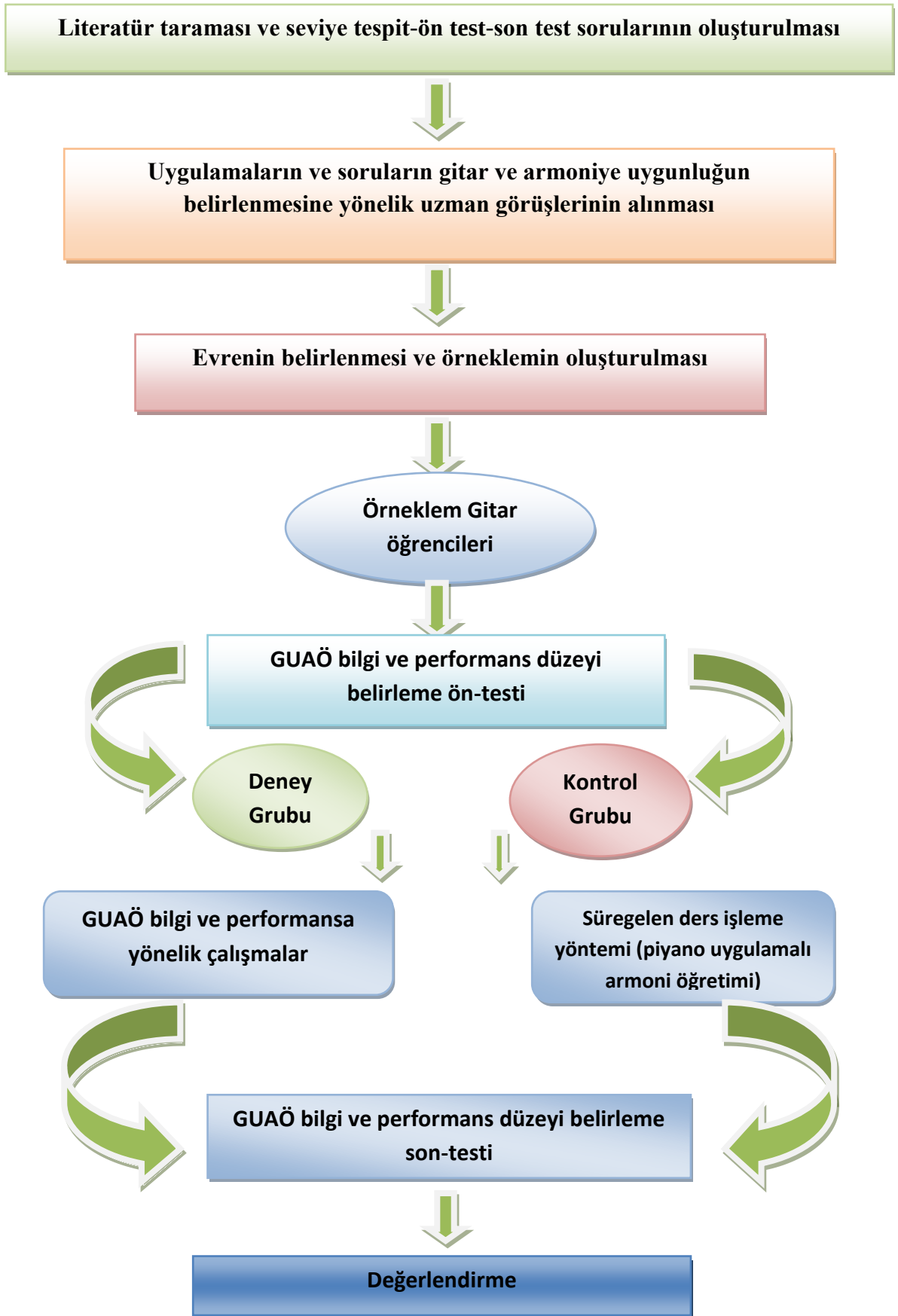
G₁: Deney Grubu

G₂: Kontrol Grubu

X: Gitar Uygulamalı Armoni Eğitimi (bağımsız değişken)

O_{x1}: Öntest, O_{x2}: Sontest

ARAŞTIRMANIN DENEYSEL DESENİ

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, Eğitim Fakültelerinin Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 2010-2011 öğretim yılı 3. ve 4. sınıf toplam 140 gitar öğrencisi oluşturmaktadır (Tablo 4).

Araştırmanın örneklemini *Niğde Üniversitesi* Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, *Gazi Üniversitesi* Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, *Selçuk Üniversitesi* Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, *Harran Üniversitesi* Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, *Dokuz Eylül Üniversitesi* Buca Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 3. ve 4. sınıf toplam 34 gitar öğrencisi oluşturmaktadır.

Tablo 4

Türkiye’de Gitar Eğitimi Veren Üniversitelerin Dağılımı

Eğitim Fakültesi bulunan Üniversite sayısı (YÖK, 2010)	64+7
Eğitim Fakültelerinin Güzel sanatlar Eğitimi Bölümü bulunan üniversite sayısı	49
Eğitim Fakültelerinin GSEB Müzik Eğitimi ABD olan üniversite sayısı	38
Eğitim Fakültelerinin GSEB Müzik Eğitimi ABD bireysel çalgı gitar eğitimi verilen üniversite sayısı	22

2010-2011 Güz Yarıyılı itibariyle Müzik Eğitimi ABD bireysel çalgı gitar eğitimi verilen 22 üniversitede sınıflara göre toplam gitar öğrencisi sayısı Tablo 4’de görülmektedir.

Tablo 5

Araştırmanın Evreni

2. SINIF	3. SINIF	4. SINIF	TOPLAM
69	72	68	209

3.2.1. Ön Test Yapılan Araştırma Grubunun Dağılımı

Tablo 6

Araştırma Grubunun Üniversitelere Göre Dağılımı

Üniversite	Öğrenci sayısı	Deney grubu	Kontrol grubu	Toplam
Gazi Üniversitesi	7	4	3	7
Harran Üniversitesi	10	5	5	10
Selçuk Üniversitesi	4	2	2	4
Niğde Üniversitesi	18	7	7	14
Dokuz Eylül Üniversitesi	5	2	3	5
TOPLAM	44	20	20	40

Niğde Üniversitesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda 4 gitar öğrencisi lisans derslerinden Armoni-Kontrpuan-Eşlik ve bireysel çalgı gitar dersinde başarılı olamadıkları için örneklem grubuna dahil edilmemiştir.

Örneklem grubu öğrenci sayısı 40 öğrenci olarak belirlenmiş ve yapılan ön test seviye belirleme testi ile de deney ve kontrol grubu öğrencileri dağılımı yansız atama ile rastgele (random) atanmış ve deney ve kontrol grubu 20 olarak belirlenmiştir (Tablo 5).

Ön test sonrasında kontrol grubu öğrencilerinden 3 öğrenci ve deney grubundan 1 öğrenci programa devam etmediği için (lisans bireysel çalgı gitar), 1 öğrenci sağlık nedeniyle ve 1 öğrenci de kayıt sildirdiğinden dolayı son test'e katılamamışlardır ve 40 olarak tasarlanan deneysel çalışma 34 gitar öğrencisi ile tamamlanmıştır.

3.3. Verileri Toplama Teknikleri

Araştırmaya yönelik ilk veriler kaynak tarama yöntemi ile toplanmıştır. Ardından, gitar öğretim elemanlarının konu ile ilgili görüşlerinin belirlenmesine yönelik olarak görüşme tekniği ile veriler toplanmıştır.

İkinci olarak araştırmanın etkililik düzeyinin tespiti için ön test-son test uygulamaları ile son olarak da deney grubu gitar öğrencilerinin görüşlerinin belirlenmesine yönelik olarak anket tekniği ile veriler elde edilmiştir. Araştırmanın deneysel kısmında kullanılacak ölçme aracı araştırmacı tarafından geliştirilmiştir.

3.3.1. Ölçme Aracının Geliştirilmesi ve Ön Test

Ön test-son test kontrol gruplu deneme modelinin ön testi ve son testi için örnekler, uzmanların görüşleri ile elde edilmiştir. Araştırmanın evreninin belirlenmesi için üniversitelerin Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı gitar öğretim elemanları ile görüşülmüş ve 3. ve 4. sınıf gitar öğrenci sayısı belirlenmiştir. Ön test-son test kontrol gruplu deneme modelinin uygulanacağı örneklem grubu rastgele (random) seçim ile 5 il’de (İzmir, Ankara, Şanlıurfa, Niğde ve Konya) 5 üniversitenin (Dokuz Eylül Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, Harran Üniversitesi, Niğde Üniversitesi, Selçuk Üniversitesi) Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 3. ve 4. sınıf toplam 40 gitar öğrencisi olarak belirlenmiştir.

Bu araştırmada kullanılacak ölçme aracının geçerlik ölçütü olarak “kapsam geçerliği” kullanılmıştır. Ölçme aracında bulunan soruların ölçme amacına uygun olup olmadığı ve ölçülmek istenen alanı temsil edip etmediğinin belirlenmesi için kısaca, “kapsam geçerliği” için uzmanların görüşlerine başvurulmuştur. Bilindiği gibi, geçerlik; bir testin kullanım amacına uygunluk derecesi, bir testin ölçmek istediği niteliği gerçekten ölçme derecesi olarak tanımlanır. Kapsam geçerliğinde ise; ölçülmek istenilen niteliğin tüm gözlenen ve ölçülebilen özelliklerinin bir ölçme aracında bulunması gerekir. Bu amaçla belirtke çizelgesi (tablosu) hazırlanır (tablo 6) ve belirtke çizelgesinden kritik davranışlar belirlenir ve bunları ölçen sorular sorulabilir. Ya da hedef davranışların gerçekten ne olduğu konusunda bir karara varmak için uzmanlara başvurulabilir. Bundan sonra istatistiksel analize gidilebilir (Sönmez, 2008:449; Karasar, 2009:152). Bu amaçla GUAÖ’ye yönelik belirtke çizelgeleri ve kazanım ve alt kazanımlar hazırlanmıştır. Aşağıda ikinci üniteye ait örnekler görülmektedir:

Tablo 7

GUAÖ Belirtke Çizelgesi

Kazanım Boyutları Üniteler	BİLİŞSEL ALAN					DEVİNİŞSEL ALAN				
	Belleme/Bilgilenme	Kavrama	Uygulama	Çözümleme	Bileştirme	Kurulma	Yapma	Becerileştirme	Otomatikleştirme	Yaratma
I.ÜNİTE										
“Aralıklar ve Akorlar”										
1. ARALIKLAR	*	*	*							
a. Aralıkların gitar partiyonunda gösterimi ve uygulaması	*	*	*	*		*	*	*		
2. AKORLAR	*	*	*							
a. Akorların gitar partiyonunda gösterimi ve uygulaması	*	*	*			*	*	*		
II. ÜNİTE										
KLASİK ARMONİYE GİRİŞ										
1. KLASİK ARMONİ	*	*								
2. AKORLARIN KURULMASI	*	*	*			*	*	*		
3. AKOR BAĞLANIŞLARI										
3.1. Ortak sesi olan ve olmayan akorların bağlanması	*	*	*			*	*	*		
3.2. Majör ve minör tonda T-S-T , T-D-T ve S-D bağlanışları	*	*	*			*	*	*		
3.3. Yasak hareketler	*	*								
Gitar uygulamalı akor bağlanışları	*	*	*	*		*	*	*		
4. KADANSLAR	*	*	*	*						
4.1. Tam kadans	*	*	*	*						

II. ÜNİTE

“KLASİK ARMONİYE GİRİŞ”

1. Klasik (Geleneksel, Tonal) Armoni

Kazanım ve alt kazanımlar:

A. Klasik armoni ile ilgili genel bilgilere sahip olur.

A.1. Klasik armoninin 1600-1900 yılları armoni kurallarını kapsadığını yazar/söyler,

A.2. Klasik armonide akorların üçlü armoni sistemine göre yazıldıklarını yazar/söyler,

A.3. Klasik armoninin “dikey çok seslilik” olduğunu yazar/söyler,

A.4. Klasik armoninin “akorlarla sağlanan ve bir düzen ve uyum içinde kaynaşmasıyla oluşan dikey çokseslilik” olduğunu yazar/söyler,

A.5. Armoni uygulamalarının çok sesli çalgılar ile yapılacağını yazar/söyler,

A.6. Armoni ile kontrpuan arasındaki farkı yazar/söyler.

2. Akorların kurulması

Kazanım ve alt kazanımlar:

B. Akorların kuruluşları ile ilgili genel bilgilere sahip olur.

B.1. Akorların üçlü aralıklarla kurulduğunu yazar/söyler,

B.2. “Bir kök ses, bir üçlü ve bir beşli aralıklarla oluşturulan akora” üç sesli akor denildiğini (Korsakof, 1996:5) yazar/söyler,

B.3.”Klasik armonide akorların dört sestten oluşacak biçimde kullanıldığını, akor seslerinin “bas”, “tenor”, “alto” ve “soprano” olarak adlandırıldığını” (Bakihanova, 2003:5) yazma/ söyleme,

B.4. Üç sesli bir akorun dört sesli olarak düzenlenmesi için çoğunlukla kök sesin

katlanması gerektiğini yazar/söyler,

B.5. Majör ve minör dizilerin 1. Derecesi üzerine kurulan akora “tonik” akoru (T) denildiğini yazar/söyler,

B.6. Majör ve minör dizilerin 5. Derecesi üzerine kurulan akora “dominant” akoru (D) denildiğini yazar/söyler,

B.7. Majör ve minör dizilerin 4. Derecesi üzerine kurulan akora “subdominant” akoru (S) denildiğini yazar/söyler,

B.8. Tonik, dominant ve subdominant akorlarının dar ve geniş durumlarda kurulabileceğini yazar/söyler,

B.9. Akorların kuruluşunda dar pozisyonda orta seslerin arasına başka hiç bir akor sesinin olamayacağını, geniş pozisyonda ise orta seslerin arasına bir akor sesi yerleşebileceğini yazar/söyler,

B.10. Bas ve tenor partisi arasında bir oktavı aşabilen aralık kurulabileceğini yazar/söyler,

B.11. Akorların melodik durumlarına göre adlarını yazar/söyler,

B.12. Soprano partisinde akorun üçlüsünün bulunduğu melodik duruma melodik üçlü denildiğini yazar/söyler,

B.13. Soprano partisinde akorun beşlisinin bulunduğu melodik duruma melodik beşli denildiğini yazar/söyler,

B.14. Soprano partisinde akorun birlisinin bulunduğu melodik duruma melodik birli denildiğini yazar/söyler.

Kazanım ve alt kazanımlar:

C. Gıtarıda belirtilen bir ses üzerine istenilen akoru kurarak seslendirebilme.

C.1. “5. Tel 3. Perde do” sesi üzerine dar durumda do majör tonik akoru kurma ve seslendirir,

C.2. “5. Tel boş la” sesi üzerine dar durumda la minör akoru kurma ve seslendirir,

C.3. “5. Tel 3. Perde do” sesi üzerine geniş durumda do majör tonik akoru kurma ve seslendirir,

C.4. “5. Tel boş la” sesi üzerine geniş durumda la minör tonik akoru kurma ve seslendirir,

C.5. re majörde tonik, subdominant ve dominant akorlarını dar ve geniş pozisyonlarda seslendirir,

C.6. Sol majör ve la majörde tonik akorunda melodik üçlü pozisyonu, subdominant akorunda melodik beşli pozisyonu, dominant akorunda melodik birli pozisyonu yazıp seslendirir.

3. Akor Bağlanışları

3.1.Ortak sesi olan ve olmayan akorların bağlanışı.

Kazanım ve alt kazanımlar:

A. Akor bağlanışları ile ilgili genel bilgilere sahip olabilme.

A.1. Akorların, “ortak sesi olan akorlar” ve “ortak sesi olmayan akorlar” olarak iki tür bağlanışının olduğunu yazar/söyler,

A.2. Ortak sesi olan akorların bağlanışına “armonik bağlanış (uygusal yürüyüş)”, ortak sesi olmayan akorların bağlanışına “melodik bağlanış (ezgisel yürüyüş)” denildiğini yazar/söyler,

A.3. Akorların iki tür bağlanışının paralel beşli ve paralel sekizli yasak hareketlerinin engellenmesi için yapıldığını yazar/söyler,

A.4. Ortak sesi olan akorların bağlanışında (armonik bağlanış, uygusal yürüyüş); ilk akorun saptanması gerektiğini, ikinci akorun bas sesinin saptanması gerektiğini, ortak sesin aynı partide tutulması gerektiğini, diğer partilerin ise en yakın sese hareket ettirilmesi gerektiğini yazar/söyler,

A.5. Ortak sesi olmayan akorların bağlanışında (melodik bağlanış, ezgisel

yürüyüş); ilk akorun saptanması gerektiğini, ikinci akorun bas sesinin saptanması gerektiğini, soprano, alto ve tenor partilerinin bas sesinin hareketine ters hareket ettirilmesi gerektiğini yazar/söyler,

A.6. Ortak sesi olan akorların tonik-subdominant, tonik-dominant olduğunu yazar/söyler,

A.7. Ortak sesi olmayan akorların subdominant-dominant olduğunu yazar/söyler.

3.2.Majör ve minör tonlarda T-D-T, T-S-T ve S-D bağlantısı.

Kazanım ve alt kazanımlar:

B. T-D-T bağlantısı ile ilgili genel bilgilere sahip olur.

B.1. T-D-T bağlantısı ile tonalitenin I. basamağındaki durucu seslerinden çıkıp V. Basamağın yürüyücü seslerine gidiş; bir sona eriş, bir karara varış gereksinimi doğurduğunu ve böylece dominantın gergin durumundan sonra tonik akoruna bağlanarak karara varılmış olduğunu yazar/söyler,

B.2. T-D ve T-S akor bağlantılarının armonik, S-D akor bağlantısının melodik akor bağlantısı olduğunu yazar/söyler.

3.3.Yasak Hareketler

Kazanım ve alt kazanımlar:

C. Yasak hareketler ile ilgili genel bilgilere sahip olur.

C.1. Yasak hareketlerin paralel beşli ve paralel sekizli hareketi olduğunu yazar/söyler,

C.2. Yanaşık akorların bağlantısında, bas partisi ile birlikte diğer partilerinde yanaşık hareketinden dolayı yasak hareketlerin meydana geldiğini yazar/söyler,

C.3. Partilerin birbiri ile olan aralıklarının altılı aralığı geçmesi durumlarının da yasak hareketlerden olduğunu yazar/söyler.

Yukarıda GUAÖ'ye yönelik hazırlanan örnekte, belirtke çizelgesi (Sönmez, 2008; Uçan, 2010) ve bu belirtke çizelgesi doğrultusunda hazırlanan kazanım ve alt kazanımlar görülmektedir (tüm belirtke çizelgeleri için bk. ek 3). Bu aşamadan sonra ise geçerli ve güvenilir bir bilgi ve performans testinin hazırlanmasına geçilmiştir.

Bilindiği gibi, bir müziksel performansa ilişkin geçerli ve güvenilir ölçümlerin elde edilmesinde, temelde, önemli ölçüde, onun ölçülebilir ve ölçülmek istenen yanlarının önceden çok iyi belirlenmiş ve performansla birlikte açık ve belirgin olarak ifade edilmiş olmasına bağlıdır. Müzik eğitiminde çeşitli testler kullanılmaktadır. Örneğin, davranışların türlerine göre bilişsel testler, duyuşsal testler, devinişsel testlerdir. Ayrıca sorunun soruluş ya da cevaplayıcıdan istenen davranışın türüne göre sözlü, yazılı ve performans testleri olarak sınıflandırılırlar. Müzik eğitiminde daha çok devinişsel testler ya da başka bir deyişle performans testleri kullanıldığı söylenebilir. Müzik eğitiminde müziksel performansı vurgulayan davranışların ölçülmesinde performans testleri kullanılmaktadır. Çünkü, müzik eğitiminde edimi, yapımı (icraatı) vurgulayan davranışlar, sözel, yazılı ya da açıklamalarla ölçülmezler (Uçan, 1997:97).

Armoni eğitimi bir yönü ile kuramsal bir yönü ile de uygulamalıdır. Başka bir deyişle armoni eğitimi, “müzik kuramları eğitimi” bir yönü ile de “müzik uygulamaları eğitimi” içerir. Bu nedenle, armoni eğitimi bilişsel ve devinişsel amaçlara ve davranışlara yönelik, daha çok bilişsel ve devinişsel içerikli konular üzerine kurulu, daha çok bilişsel ve devinişsel öğrenme/öğretme ve sınama/ölçme durumlarını kapsadığı ve daha çok bilişsel ve devinişsel değerlendirmeleri gerektirdiği söylenebilir.

Armoni eğitiminde, öğrencide kazandırılacak ya da geliştirilecek hedeflerin ya da onlarda geliştirilecek her bir hedefin çözümlenerek (ayrıştırılarak) gözlenip ölçülebilir öğrenci davranışlarına dönüştürülmesi ve o hedefle ilgili kritik davranışların belirlenmesine gerek vardır.

Bu bilgilerin ışığında hazırlanmış olan hedef ve hedef davranışlar doğrultusunda GUAÖ'ye yönelik bilgi ve performans testinin “kritik hedef ve hedef davranışları” belirlenmiştir:

Bilgi düzeylerinin belirlenmesi için;

Verilen örneklerde “bas partisi çok seslendirebilme”, “soprano partisi çok seslendirebilme (akoru doğru yerleştirme, akor bağlantısını doğru yapma, uygun akor

kullanma, çalınabilir şekilde yazma)", "verilen gitar eserlerinin armonik analizini yapabilme (doğru akoru bulma, doğru kadansı bulma, şifreleri doğru yazma)" hedef ve hedef davranışları belirlenmiştir.

Performans düzeylerinin belirlenmesi için;

"Majör ve minör tonda tam kadans çalabilme ve eşlik modelleri oluşturabilme", "majör ve minör tonda kırık kadans çalabilme ve eşlik modelleri oluşturabilme (doğru nota çalma, doğru ritimle çalma, doğru parmakla çalma, eşlik modelleri oluşturma)", "okul şarkısı eşlikleyebilme", "gitarla çok seslendirme yapabilme", "verilen kadansları farklı tonlara aktarabilme" hedef ve hedef davranışları belirlenmiştir.

Belirlenen bu kritik hedef ve hedef davranışlara yönelik ölçme soruları hazırlanmış ve bu soruların GUAÖ'ye yönelik bilgi ve performans seviyesini ölçüp ölçmediğine yönelik uzman görüşlerine başvurulmuştur. Ölçme soruları uzman görüşleri doğrultusunda son şeklini almıştır (bk. ek 1).

Ön test, alt problemlere yanıt bulmaya yönelik iki aşamalı olarak yapılmıştır. Birinci aşamasında öğrencilerin GUAÖ'ye yönelik bilgi düzeyleri, ikinci olarak da performans düzeyleri ölçülmüştür. Belirlenen deneysel örneklem gruplarının bilgi ve performans düzeylerinin belirlenmesi için ön test, video kamera eşliğinde yapılmış, kaydedilmiş ve çekimler üç uzman ile izlenerek öğrencilerin bilgi ve performans düzeyleri değerlendirilmiştir.

3.3.2. Deney ve Kontrol Grubunun Oluşturulması

Ön test sonrasında elde edilen veriler istatistiksel olarak değerlendirilmiş deney ve kontrol grupları belirlenmiştir. Ayrıca, ön test yapılan 5 üniversitenin Müzik Eğitimi Anabilim Dalı arasındaki farklılıklar, belirlenen deney ve kontrol grupları arasındaki farklılıklar, değerlendirmeciler arasındaki farklılıklar incelenmiş ve güvenirlik analizi (Cronbach Alfa) yapılmıştır.

3.3.2.1. Değerlendirmeciler Arası Tutarlılığın Ölçülmesi

Değerlendirmeciler arasındaki uyumun düzeyi Kendall'ın ilişki katsayısı (Kendall's W) ile ölçülebilir (Büyüköztürk ve diğerleri, 2011:115).

Tablo 8

Değerlendirmeciler Arası Tutarlık

N	Kendall's W	P*
40	0.964	0.00

Yukarıdaki tablodan da görüldüğü gibi Kendall'ın uyum katsayıları istatistiksel olarak önemlidir ($p < 0.05$). Kendall ilişki katsayılarının yüksek olması gözlemciler arasındaki uyum düzeyinin yüksek olduğunu yani ölçeğin farklı gözlemci değerlendirmelerine göre anlamlı derecede değişkenlik göstermediğini ifade eder.

3.3.2.2. Üniversiteler Arası Farklılığın İncelenmesi

Tablo 9

Üniversiteler Arası Farklılık

Madde	F	p	Madde	F	p
1	,495	,739	26	1,049	,395
2	,609	,659	27	1,085	,380
3	,624	,648	28	2,041	,086
4	,601	,664	29	2,381	,070
5	,490	,742	30	2,383	,068
6	,748	,566	31	,669	,618
7	,764	,620	32	1,507	,222
8	,811	,527	33	1,568	,204
9	1,265	,302	34	1,292	,292
10	1,203	,327	35	1,896	,133
11	1,202	,327	36	1,051	,395
12	2,615	,055	37	1,367	,265
13	2,064	,083	38	1,295	,291
14	2,081	,082	39	1,208	,325
15	1,559	,207	40	1,956	,123
16	2,191	,090	41	2,359	,072
17	1,384	,260	42	2,484	,062
18	2,575	,065	43	2,359	,072
19	,916	,466	44	1,292	,292
20	2,075	,083	45	1,052	,395
21	1,504	,222	46	2,437	,064

22	2,548	,056	47	1,854	,138
23	2,503	,061	48	1,053	,394
24	2,381	,070	49	1,608	,193
25	2,380	,071	50	1,053	,394
			51	1,608	,193

Yukarıda verilen varyans analizi sonuçlarından da görüldüğü gibi puanlamalar bakımından okullar arasında anlamlı bir farklılık yoktur ($p>0.05$).

3.3.2.3. Deney ve Kontrol Grupları Arasındaki Farklılığın İncelenmesi

Tablo 10

Gruplar Arası Farklılık

Madde	t	p	Madde	t	p
1	,673	,505	26	-,780	,440
2	,732	,469	27	-,594	,556
3	,785	,437	28	-,311	,758
4	1,555	,128	29	-,579	,566
5	,348	,730	30	,389	,699
6	,779	,441	31	,530	,599
7	,556	,582	32	,949	,349
8	1,237	,224	33	,811	,422
9	-,730	,470	34	,542	,591
10	-1,000	,324	35	,720	,476
11	-,878	,386	36	,060	,953
12	-1,020	,314	37	,203	,840
13	-1,757	,087	38	,001	,999
14	-1,145	,259	39	,144	,886
15	-,249	,805	40	-1,181	,245
16	-,258	,798	41	-,831	,411
17	-,148	,883	42	-,914	,367
18	-,943	,352	43	-,831	,411
19	-,285	,777	44	-,096	,924
20	,525	,603	45	,243	,809
21	-,257	,799	46	-,096	,924
22	-,411	,684	47	,159	,874

23	-,234	,816	48	,884	,382
24	-,105	,917	49	1,049	,301
25	-,324	,748	50	,884	,382
			51	1,049	,301

Yukarıda verilen varyans analizi sonuçlarından da görüldüğü gibi puanlamalar bakımından okullar arasında anlamlı bir farklılık yoktur ($p>0.05$).

3.3.2.4. Güvenirlik Analizi

Pilot çalışmadan elde edilen verilerde madde-toplam korelasyonları incelenerek güvenirlik analizi yapılmıştır. Madde-toplam korelasyonlarının 0.25’den büyük olması ve negatif olmaması gerekir.

Tablo 11

Güvenirlik Analizi

Madde	Madde Toplam İstatistikleri			
	Madde silindiğinde ölçek ortalaması	Madde silindiğinde ölçek varyansı	Düzeltilmiş Madde toplam korelasyonu	Madde silindiğinde Cronbach Alfa
1	2188,853	316277,357	,270	,949
2	2204,478	317092,902	,260	,949
3	2184,165	316625,294	,290	,948
4	2186,978	316111,774	,332	,949
5	2204,790	315543,489	,268	,948
6	2211,040	311094,066	,290	,947
7	2200,978	314157,535	,341	,948
8	2204,728	310576,490	,267	,948
9	2193,955	310522,492	,279	,947
10	2266,353	315415,934	,284	,948
11	2202,728	312063,914	,253	,947
12	2200,548	307358,682	,266	,948
13	2251,040	304992,899	,431	,947
14	2203,988	307874,465	,265	,948
15	2181,645	302005,026	,674	,945
16	2188,728	292113,361	,762	,945
17	2182,185	301422,624	,656	,945
18	2232,728	303800,016	,499	,946
19	2181,853	298112,341	,658	,945
20	2192,728	289503,061	,739	,945
21	2183,435	297937,562	,643	,945
22	2235,645	305474,892	,425	,947
23	2187,875	290823,937	,866	,944
24	2194,665	287505,877	,863	,944
25	2188,688	291166,288	,828	,944

26	2240,598	303740,295	,528	,946
27	2203,330	290259,212	,839	,944
28	2204,358	290492,366	,745	,945
29	2201,853	291908,043	,755	,945
30	2243,478	306701,363	,502	,946
31	2231,443	302591,623	,690	,945
32	2233,835	302609,586	,710	,945
33	2233,938	302298,549	,702	,945
34	2233,518	301925,793	,740	,945
35	2234,873	301888,543	,738	,945
36	2245,353	304393,392	,631	,946
37	2246,268	303976,106	,645	,946
38	2246,185	304235,197	,635	,946
39	2245,770	304010,645	,640	,946
40	2248,105	306487,256	,506	,946
41	2248,858	305967,196	,516	,946
42	2249,275	306360,302	,530	,946
43	2248,858	305967,196	,516	,946
44	2259,140	310654,301	,428	,947
45	2259,475	310456,838	,492	,947
46	2259,140	310654,301	,428	,947
47	2259,640	310525,594	,497	,947
48	2261,930	311875,411	,553	,947
49	2262,095	311928,680	,568	,947
50	2261,930	311875,411	,553	,947
51	2262,095	311928,680	,568	,947

Tablolarda verilen madde-toplam korelasyonları incelendiğinde güvenilirliği önemli derecede azaltan bir maddeye rastlanmamıştır. Ölçeğin tamamına ilişkin güvenirlik katsayısı aşağıdaki gibi elde edilmiştir.

Tablo 12

Güvenirlik Katsayısı

Güvenirlik İstatistikleri	
Cronbach Alfa	Madde Sayısı
,953	51

Tablodan görüldüğü gibi ölçeğe ait güvenirlik katsayısı Cronbach alfa 0.953 olarak elde edilmiştir. Bu değer ölçeğin güvenilir olduğunu göstermektedir.

3.3.3. GUAÖ Bilgi ve Performansa Yönelik Çalışmalar

Son test öncesinde deney grubu öğrencilerine, belirlenen hedef ve hedef davranışlarına yönelik ve Müzik Öğretmenliği Armoni-Kontrpuan-Eşlik dersi tanımsal programına paralel olarak 104 sayfa, 5 ana başlık, 22 alt başlık, 40 midi, 71 örnek uygulama sorusu ve 9 okul şarkısı eşliği içeren “Gitar Uygulamalı Armoni Öğretimi” ders notları hazırlanmıştır. 71 örnek uygulama ayrıca tüm deney grubu öğrencilerine dağıtılmıştır. Bu ders notları, 8 hafta ve 8 ünite olarak deney grubu öğrencilerine uygulamalı olarak gösterilmiş, uygulatılmış ve ödev olarak verilmiştir. Bu çalışmalar “Bireysel çalgı gitar” dersi ile paralel olarak yürütülmüştür.

GUAÖ üniteleri ve ünite konuları tablo 12’de verilmiştir.

Tablo 13

Haftalara ve Ünitelere Göre Çalışma Programı

(Hafta)	Çalışma	Ünite konusu	Uygulamalar
1	Ünite 1	Aralıklar, akorlar ve akorların kurulması (syf. 1-14)	1-10
2	Ünite 2	Akor bağlantıları, kadanslar, tam kadans (syf. 15-27)	11-14
3	Ünite 3	Ezgilerin armonize edilmesi, soprano partisinin armonize edilmesi (syf. 28-42)	15-23
4	Ünite 4	Akorların çevrimleri, dominant yedili akoru (syf. 43-53)	24-35
5	Ünite 5	Dominant yedili akorunun çevrimleri, gitarda eşlik ve eşlik modelleri I (Syf 54-70)	36-47
6	Ünite 6	Dominant dokuzlu akoru, ekaltılı akoru, gitarda aktarım (transpoze) (syf. 71-87)	48-61
7	Ünite 7	İkinci dereceli akorlar, II, VI, III, VII. derece akorları (syf. 88-99)	62-71
8	Ünite 8	Gitarda eşlik ve eşlik modelleri II, GENEL TEKRAR (syf. 100-103)	72-74
9	Son test	-	-

3.3.4. GUAÖ'nün Haftalara Göre İşlenişi

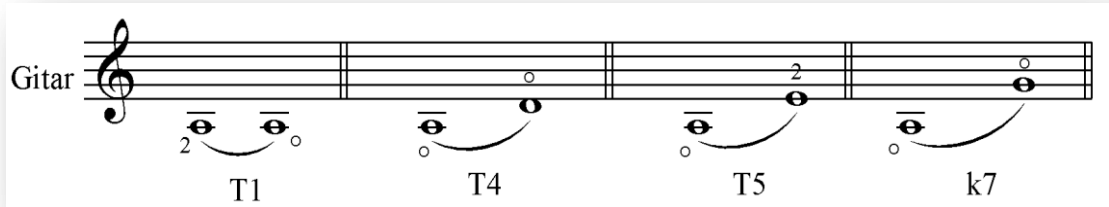
1. Hafta - Ünite I

Aralıklar, Akorlar ve Akorların Kurulması

İlk hafta çalışmanın amacı, önemi ve işlenişi öğrencilere anlatılmış ve daha sonra aralıklar, akorlar ve akorların kurulması konularına geçilmiştir. Aralıkların gitar partiyonunda nasıl gösterildiği ve uygulandığı incelenmiş, örnekler verilmiş ve öğrencilerden gitarda boş teller üzerinde aralıklar kurmaları istenmiştir (Şekil 4).

Şekil 4

Gitar Partisyonunda Melodik Aralıklar

Akorlar kök seslerine göre, niteliksel özelliklerine göre, basamak sıra sayısına göre, uyumsal özelliklerine göre, işlevsel özelliklerine göre, kuramsal yaklaşımlara göre farklı biçimlerde adları tanımlanmış ve gitar partisyonunda çeşitli konumlarda akor örnekleri incelenmiş, kurulmuş ve seslendirilmiştir (Şekil 5).

Şekil 5

Majör Tonda Çeşitli Konumlarda Tonik Akorları

2. Hafta - Ünite II

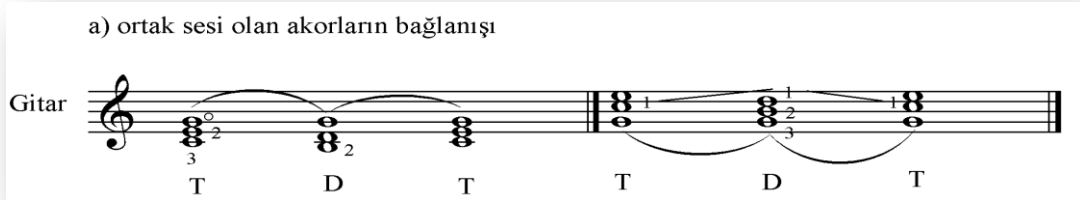
Akor Bağlanışları, Kadanslar, Tam Kadans

Bu ünite de akor bağlanışları, kadanslar ve tam kadans konuları işlenmiştir. Çeşitli konumlarda ve farklı tonlarda akor bağlanışları önce yazılı olarak daha sonra da gitarda örneklendirilmiş, T-D-T, T-S-T ve S-D akor bağlanışları seslendirilmiştir. Bu

akorlar ile kadanslar ve tam kadans kurdurulmuş ve gitar dağarından çeşitli tonlarda kadans örnekleri incelenmiş ve ödev olarak verilmiştir.

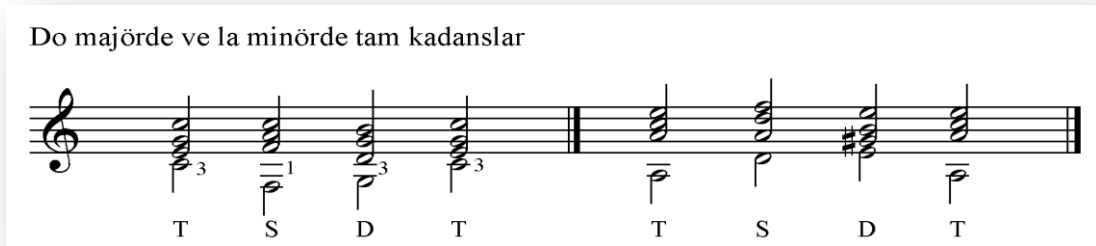
Şekil 6

Tonik-Dominant-Tonik Akor Bağlanışları

Şekil 7

Do Majör ve La Minör Tonda Tam Kadans Örnekleri

3. Hafta - Ünite III

Ezgilerin Armonize Edilmesi, Soprano Partisinin Armonize Edilmesi

Bu üniteye geçilmeden önce genel tekrar yapılmış, verilen ödevler incelenmiş ve bas partisi ve soprano partisinin armonizesine geçilmiştir. Konu ile ilgili örnekler önce yazılı olarak yapılmış ve daha sonra gitarda seslendirilmiştir.

Şekil 8

Bas Partisinin Armonizesi ve Çeşitli Eşlik Modelleri ile Seslendirilmesi

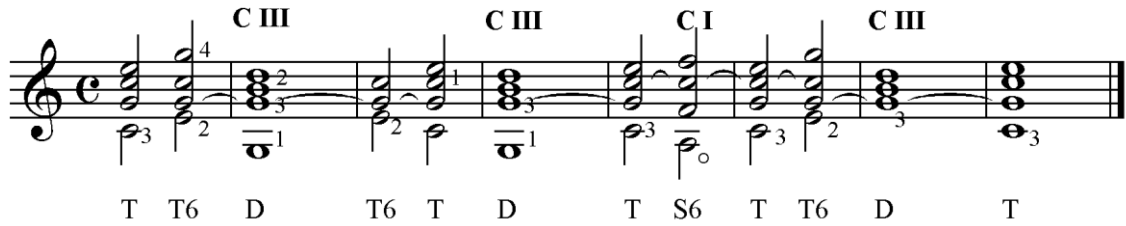
4. Hafta - Ünite IV

Akorların Çevrimleri, Dominant Yedili Akoru

Akorların çevrimleri konusu içerisinde akorların birinci çevrim, ikinci çevrim durumlarında akorlarda çift kullanılması gereken sesler ve ezgi içerisinde nerelerde kullanıldıkları ile ilgili olarak örnek eserler incelenerek ezgilerin armonizesinde kullanılmış, dar ve geniş durumlarda gitarda uygulaması yapılmıştır (Şekil 9). Dominant yedili akorunun kuruluşu ve armonize içerisinde nerelerde kullanıldığı ile ilgili gitar dağarından eserler incelenmiş ve uygulatılmıştır.

Şekil 9

Çevrim Akorları Kullanılarak Gitarda Armonize

5. Hafta - Ünite V

Dominant Yedili Akorunun Çevrimleri, Gitarda Eşlik ve Eşlik Modelleri I

Bu ünite de dominant yedi (D7) akorunun çevrimleri incelenmiş, bu üniteye kadar uygulaması yapılan örneklerin, kullanılan akorların ışığında gitarda eşliğin nasıl yapılması gerektiği ile ilgili olarak eşlikli eserlerin eşliklerinin armonizesi incelenmiş ve eşlik modelleri seslendirilmiştir. “Yalancı”, “Hayvanlar Ne İster” adlı okul şarkılarına eşlikler yapılmış, öğrencilere çeşitli eşlik modelleri ile tekrar seslendirmeleri istenmiştir.

Şekil 10

Gitar Eşlikli Okul Şarkısına Bir Örnek

HAYVANLAR NE İSTERLER Yalçın TURA

The score consists of two systems. The first system shows the vocal line and the guitar accompaniment. The guitar part has fret numbers İr, S, İr, S, D. The second system shows the guitar accompaniment with fret numbers İr, S, İr, K64, D, T.

6. Hafta - Ünite VI**Dominant Dokuzlu Akoru, Ekaltılı Akoru, Gıtarı Aktarım (Transpoze)**

Dominant akorlarından “dokuzlu” akoru, “Ekaltılı” akoru örneklendirilmiş ve gıtarı ezgilerin (Şekil 11), akorların, kadansların, eşliklerin ve armonize örneğlerinin farklı tonlara nasıl aktarılacağı ile ilgili bilgiler verilerek uygulamaları yapılmıştır.

Şekil 11

Gıtarı Ezgilerin aktarımı

(2. perdede bare) Aktarım 1

C II.....

Si minör

The score consists of two systems. The first system shows the Si minör scale with fret numbers 3 1 2, 2 1 3, 1 2 4, 4 2 1, 3 4, 4 1 2, 1 2, 3. The second system shows the C II scale with fret numbers 4 2, 1 3, 2 1, 3 1 2, 1 3, 2 1, 3 1, 2 1.

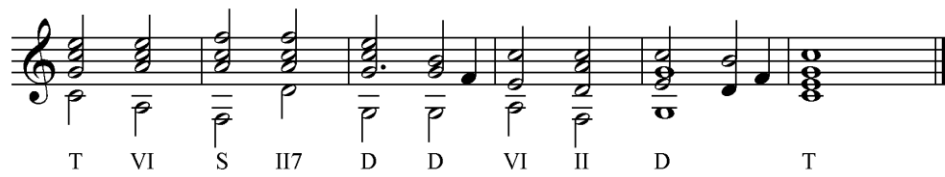
7. Hafta - Ünite VII

İkinci Dereceli Akorlar, II, VI, III, VII. Derece Akorları

Bu üniteye yan basamak akorları (II, II7, III, VI, VII. derece akorları) ile ilgili örnek eserler incelenmiş, yazılı armonizelerde bu akorlar kullanılmış ve gitarda armonize uygulamalarında seslendirilmiştir (Şekil 12).

Şekil 12

Yan Basamak Akorlarından II ve VI Akorunun Kullanılması

8. Hafta - Ünite VIII

Gitarda Eşlik ve Eşlik Modelleri II, Genel Tekrar

Son hafta gitarda eşlik ve eşlik modellerine yer verilmiştir. Öğrenilen tüm akorların kullanılması ile ilgili olarak örnek eşlikler üzerinde durulmuş, daha önce yapılan örnek eşliklere yan basamak akorları da dahil edilerek (Şekil 13) tekrar yapılmış, yeni eşlik modelleri üzerinde durulmuştur. Genel tekrar yapılarak çalışma tamamlanmıştır.

Şekil 13

“Yalancı” Adlı Okul Şarkısında Yan Basamak Akorunun Kullanılması

8 haftanın sonunda deney grubu ve kontrol grubu öğrencileri ile son test yapılmıştır. Gitar öğrencileri ön test benzeri olarak bilgi ve performans düzeyleri test edilmiş (son test), kaydedilmiş ve uzmanlar tarafından izlenerek değerlendirilmiştir.

Son test'in hemen ardından deney grubu öğrencilerinin GUAÖ hakkındaki görüşlerinin belirlenmesine yönelik anket yapılmıştır.

3.4. Verilerin Analizi

Çalışmanın bu bölümünde alt problemler ve alt problemlerin test edilmesine ilişkin istatistiksel testler yer almaktadır. Alt problemlerin incelenmesi alt boyutlar düzeyinde yapılan karşılaştırmaları içermektedir.

Bu çalışmada ilk olarak *Kolmogorov-Smirnov testi* ile verilerin normal dağılıma uyup uymadığı incelenmiştir. Veriler normal dağılıma uymadığından ve örnek çapı yeterince büyük olmadığından dolayı bağımsız iki grubun karşılaştırılmasında *Mann-Whitney U testi*, bağımlı grupların karşılaştırılmasında ise *Wilcoxon testi* kullanılmıştır. Karşılaştırmaların görsel olarak yorumunu kolaylaştırmak için ortalama grafiklerinden yararlanılmıştır.

Çalışmada analizler için elde edilen sonuçlar 0.05 anlamlılık düzeyinde yorumlanmıştır. Çalışmada yer alan analizler için SPSS 19.0 paket programı kullanılmıştır.

BÖLÜM IV

4. BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde araştırmanın alt problemleri doğrultusunda toplanan verilerin çözümlenmesi sonucu elde edilen bulgulara ve bulgular doğrultusunda yapılan yorumlara yer verilmiştir.

4.1. Verilen Ezgilerin Yazılı Olarak Çok Seslendirilmesine Yönelik Grupların Bilgi Düzeyleri Arasındaki Anlamlılık Durumuna İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Tablo 14

Öğrencilerin Bas Partisi Çok Seslendirme Ön Test Puanlarının Gruplara Göre Karşılaştırılması

Grup	N	$\bar{X}$	Ortalama Rank	Mann-Whitney U	p
Kontrol	17	78.49	18.76	123.0	0.47
Deney	17	74.08	16.24		

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, öğrencilerin *bas partisi çok seslendirme* ön test puanlarının gruplara göre farklılık göstermediği söylenebilir [$U=123.0; p>0.05$].

Tablo 15

Öğrencilerin Soprano Partisi Çok Seslendirme Ön Test Puanlarının Gruplara Göre Karşılaştırılması

Grup	N	$\bar{X}$	Ortalama Rank	Mann-Whitney U	p
Kontrol	17	63.97	17.94	137.0	0.81
Deney	17	60.92	17.06		

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, öğrencilerin *soprano partisi çok seslendirme* ön test puanlarının gruplara göre farklılık göstermediği söylenebilir [$U=137.0; p>0.05$].

Tablo 16

Öğrencilerin Bas Partisi Çok Seslendirme Son Test Puanlarının Gruplara Göre Karşılaştırılması

Grup	N	$\bar{X}$	Ortalama Rank	Mann-Whitney U	p
Kontrol	17	78.49	11.71	46	0.01
Deney	17	95.03	23.29		

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, öğrencilerin *bas partisi çok seslendirme* son test puanlarının gruplara göre farklılık gösterdiği söylenebilir [U=46;p<0.05]. Ortalama değerler incelendiğinde deney grubuna ait *bas partisi çok seslendirme* son test puanlarının kontrol grubuna göre anlamlı derecede yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 17

Öğrencilerin Soprano Partisi Çok Seslendirme Son Test Puanlarının Gruplara Göre Karşılaştırılması

Grup	N	$\bar{X}$	Ortalama Rank	Mann-Whitney U	p
Kontrol	17	65.99	11.74	46.5	0.01
Deney	17	87.61	23.26		

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, öğrencilerin *soprano partisi çok seslendirme* son test puanlarının gruplara göre farklılık gösterdiği söylenebilir [U=46.5;p<0.05]. Ortalama değerler incelendiğinde deney grubuna ait *soprano partisi çok seslendirme* son test puanlarının kontrol grubuna göre anlamlı derecede yüksek olduğu görülmektedir.

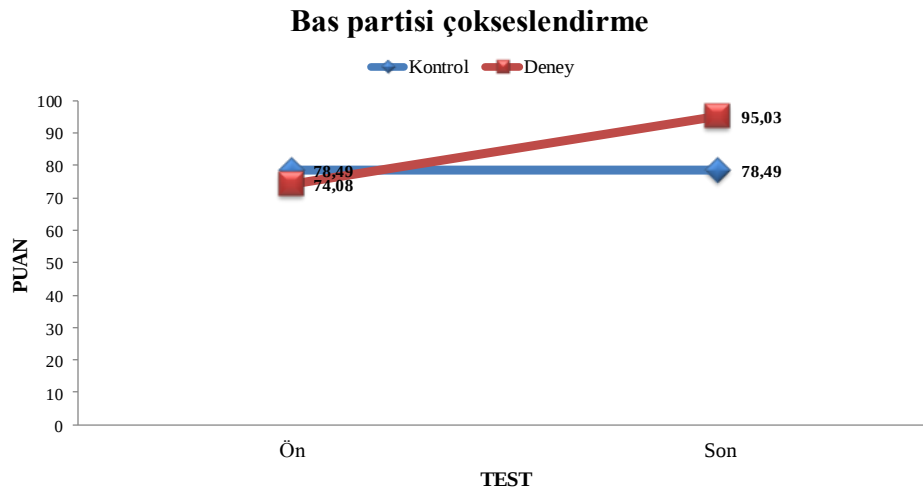
Tablo 18

Öğrencilerin Bas Partisi Çok Seslendirme Puanlarının Ön Test - Son Test Karşılaştırılması

Grup	Test	N	$\bar{X}$	Ortalama Rank	Wilcoxon Z	p
Kontrol	Ön	17	78.49	18.76	0.63	0.53
	Son	17	78.49	11.71		
Deney	Ön	17	74.08	16.24	3.18	0.01
	Son	17	95.03	23.29		

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, kontrol grubu öğrencilerin *bas partisi çok seslendirme* puanlarının ön test - son test karşılaştırmasına göre farklılık göstermediği [$Z=0.63$; $p>0.05$], deney grubunda ise ön test son test karşılaştırmaları arasında anlamlı farklılık gösterdiği [$Z=3.18$; $p<0.05$] söylenebilir. Deney grubuna ait ortalama değerler incelendiğinde *bas partisi çok seslendirme* son test puanlarının ön test puanlarına göre anlamlı derecede yüksek olduğu görülmektedir. Bu durum aşağıdaki grafik yardımıyla da görülebilir.

Grafik 1

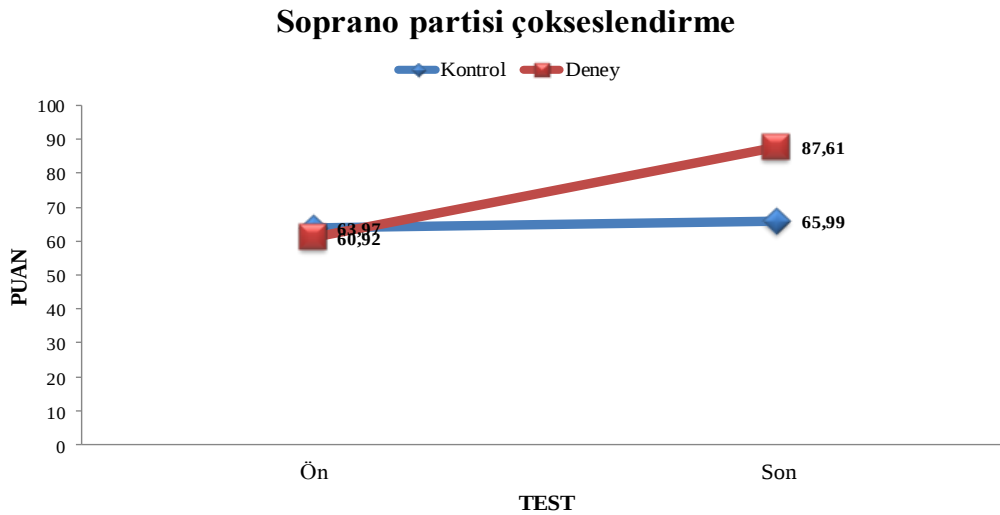
Tablo 19

Öğrencilerin Soprano Partisi Çok Seslendirme Puanlarının Ön Test - Son Test Karşılaştırılması

Grup	Test	N	$\bar{X}$	Ortalama Rank	Wilcoxon Z	p
Kontrol	Ön	17	63.97	17.94	0.78	0.44
	Son	17	65.99	11.74		
Deney	Ön	17	60.92	17.06	3.47	0.01
	Son	17	87.61	23.26		

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, kontrol grubu öğrencilerin *soprano partisi çok seslendirme* puanlarının ön test - son test karşılaştırmasına göre farklılık göstermediği [$Z=0.78$; $p>0.05$], deney grubunda ise ön test son test karşılaştırmaları arasında anlamlı farklılık gösterdiği [$Z=3.47$; $p<0.05$] söylenebilir. Deney grubuna ait ortalama değerler incelendiğinde *soprano partisi çok seslendirme* son test puanlarının ön test puanlarına göre anlamlı derecede yüksek olduğu görülmektedir.

Grafik 2

İstatistiksel bulgularda deney grubu lehine çıkan anlamlılık, sekiz hafta süre ile yapılan tüm çalışmalarda örneklerin gitar partiyonunda verilmesi, yazılı örneklerin gitar ile seslendirilmesi ve gitar partiyonunda yazılı çok seslendirme yapılması; öğrencilerin “verilen ezgilerin yazılı olarak çok seslendirilmesine (soprano ve bas

partisi çok seslendirebilme) yönelik bilgi düzeylerinin” gelişmesini olumlu yönden etkilediğini göstermektedir.

Kontrol grubu gitar öğrencilerinin ise bireysel çalgılarının gitar olmasına rağmen armoni dersinin işlenişinde gitar partiyonunda akorları doğru yerleştirme, akor bağlantılarını doğru yapma, uygun akor kullanma ve çalınabilir şekilde yazma hedef davranışlarına yönelik çalışmalar yapılmadığından ve piyano partiyonu ile gitar partiyonu arasında ilişki kuramadığından dolayı, verilen armoni örneklerinin gitar partiyonunda yazılı olarak çok seslendirilmesine yönelik bilgi düzeylerinde anlamlı bir değişiklik oluşmamıştır şeklinde yorumlanabilir.

4.2. Verilen Gitar Eserlerinin Armonik Analizinin Yapılmasına Yönelik Grupların *Bilgi Düzeyleri* Arasındaki Anlamlılık Durumuna İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Tablo 20

Öğrencilerin Verilen Gitar Eserlerinin Analizini Yapabilme I Ön Test Puanlarının Gruplara Göre Karşılaştırılması

Grup	N	$\bar{X}$	Ortalama Rank	Mann-Whitney U	p
Kontrol	17	46.24	18.91	90.5	0.06
Deney	17	50.14	21.09		

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, öğrencilerin *gitar eserlerinin analizini yapabilme I* ön test puanlarının gruplara göre farklılık göstermediği söylenebilir [$U=90.5; p>0.05$].

Tablo 21

Öğrencilerin Verilen Gitar Eserlerinin Analizini Yapabilme II Ön Test Puanlarının Gruplara Göre Karşılaştırılması

Grup	N	$\bar{X}$	Ortalama Rank	Mann-Whitney U	p
Kontrol	17	49.04	16.50	127.5	0.56
Deney	17	56.38	18.50		

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, öğrencilerin *gitar eserlerinin analizini yapabilme II* ön test puanlarının gruplara göre farklılık göstermediği söylenebilir [$U=127.5; p>0.05$].

Tablo 22

Öğrencilerin Verilen Gitar Eserlerinin Analizini Yapabilme I Son Test Puanlarının Gruplara Göre Karşılaştırılması

Grup	N	$\bar{X}$	Ortalama Rank	Mann-Whitney U	p
Kontrol	17	51.03	9.88	15.0	0.01
Deney	17	78.32	25.12		

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, öğrencilerin *gitar eserlerinin analizini yapabilme I* son test puanlarının gruplara göre farklılık gösterdiği söylenebilir [$U=15; p<0.05$]. Ortalama değerler incelendiğinde deney grubuna ait *gitar eserlerinin analizini yapabilme I* son test puanlarının kontrol grubuna göre anlamlı derecede yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 23

Öğrencilerin Verilen Gitar Eserlerinin Analizini Yapabilme II Son Test Puanlarının Gruplara Göre Karşılaştırılması

Grup	N	$\bar{X}$	Ortalama Rank	Mann-Whitney U	p
Kontrol	17	54.31	10.82	31	0.01
Deney	17	79.18	24.18		

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, öğrencilerin *gitar eserlerinin analizini yapabilme II* son test puanlarının gruplara göre farklılık gösterdiği söylenebilir [$U=31; p<0.05$]. Ortalama değerler incelendiğinde deney grubuna ait *gitar eserlerinin analizini yapabilme II* son test puanlarının kontrol grubuna göre anlamlı derecede yüksek olduğu görülmektedir.

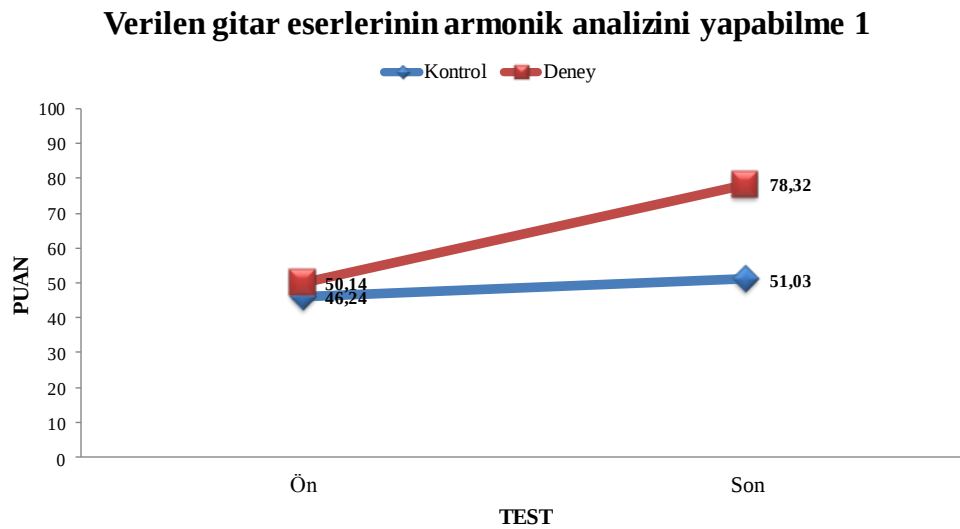
Tablo 24

Öğrencilerin Verilen Gitar Eserlerinin Armonik Analizini Yapabilme I Puanlarının Ön Test - Son Test Karşılaştırılması

Grup	Test	N	$\bar{X}$	Ortalama Rank	Wilcoxon Z	p
Kontrol	Ön	17	46.24	18.91	1.61	0.11
	Son	17	51.03	9.88		
Deney	Ön	17	50.14	21.09	3.62	0.01
	Son	17	78.32	25.12		

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, kontrol grubu öğrencilerin *gitar eserlerinin armonik analizini yapabilme I* puanlarının ön test - son test karşılaştırmasına göre farklılık göstermediği [$Z=1.61; p>0.05$], deney grubunda ise ön test son test karşılaştırmaları arasında anlamlı farklılık gösterdiği [$Z=3.62; p<0.05$] söylenebilir. Deney grubuna ait ortalama değerler incelendiğinde *gitar eserlerinin armonik analizini yapabilme I* son test puanlarının ön test puanlarına göre anlamlı derecede yüksek olduğu görülmektedir.

Grafik 3

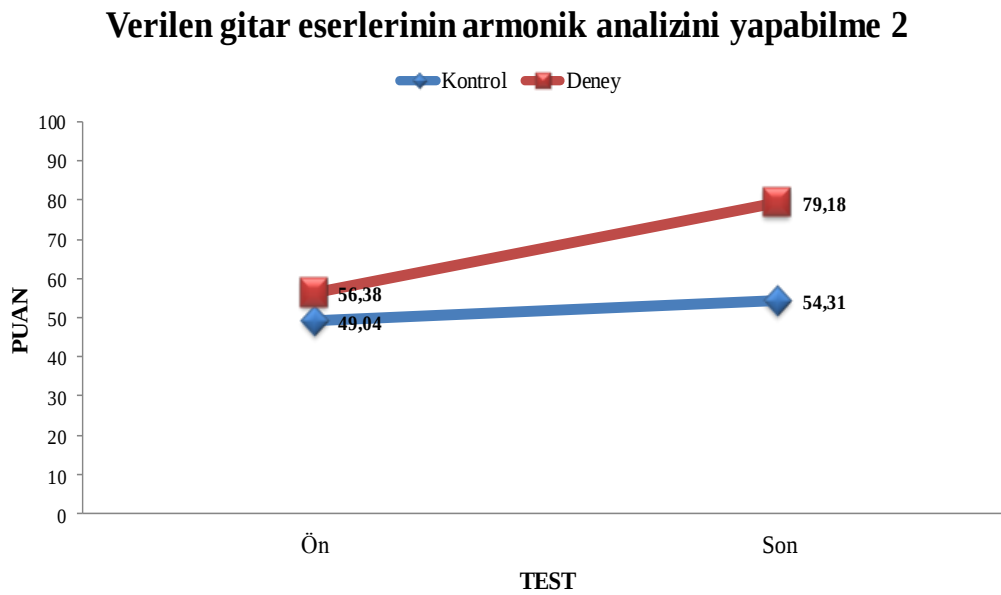
Tablo 25

Öğrencilerin Verilen Gitar Eserlerinin Armonik Analizini Yapabilme II Puanlarının Ön Test - Son Test Karşılaştırılması

Grup	Test	N	$\bar{X}$	Ortalama Rank	Wilcoxon Z	p
Kontrol	Ön	17	49.04	16.50	0.43	0.67
	Son	17	54.31	10.82		
Deney	Ön	17	56.38	18.50	3.15	0.01
	Son	17	79.18	24.18		

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, kontrol grubu öğrencilerin *gitar eserlerinin armonik analizini yapabilme II* puanlarının ön test - son test karşılaştırmasına göre farklılık göstermediği [$Z=0.43;p>0.05$], deney grubunda ise ön test son test karşılaştırmaları arasında anlamlı farklılık gösterdiği [$Z=3.15;p<0.05$] söylenebilir. Deney grubuna ait ortalama değerler incelendiğinde *gitar eserlerinin armonik analizini yapabilme II* son test puanlarının ön test puanlarına göre anlamlı derecede yüksek olduğu görülmektedir.

Grafik 4

İstatistiksel bulgulara deney grubu lehine çıkan anlamlılık, sekiz hafta süre ile yapılan tüm çalışmalarda verilen örneklerin gitar dağarından seçilmiş olması, yazılı ya da gitarda çok seslendirmeye yönelik örneklerin gitar dağarından seçilen örnekler ile ilişkilendirilmesi; öğrencilerin “verilen gitar örneklerinin armonik analizinin yapılmasına” yönelik bilgi düzeylerinin gelişmesinde olumlu yönde katkısı olduğunu göstermektedir.

Kontrol grubu gitar öğrencilerinin ön test ve son test puanları arasında anlamlı bir değişiklik olmaması, armoni dersinin işlenişinde gitar dağarından örneklerle yeterince yer verilmediği ve “Bireysel Çalgı-Gitar” dersinin işlenişinde çalışılan gitar eserlerinin armonik analizine yeterince yer verilmediği, bunun sonucu olarak da öğrencilerin doğru akoru bulma, doğru kadansı bulma ve şifreleri doğru yazma hedef davranışlarında gelişme olmadığı şeklinde yorumlanabilir.

4.3. Gitar Partisyonunda Majör ve Minör Tonda Verilen Kadansların Çalınmasına ve Eşlik Modelleri Oluşturulmasına Yönelik Grupların Performans Düzeyleri Arasındaki Anlamlılık Durumuna İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Tablo 26

Öğrencilerin Majör Tonda Tam Kadans Çalabilme ve Eşlik Modelleri Oluşturabilme Ön Test Puanlarının Gruplara Göre Karşılaştırılması

Grup	N	$\bar{X}$	Ortalama Rank	Mann-Whitney U	p
Kontrol	17	71.91	16.76	132.0	0.68
Deney	17	75.59	18.24		

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, öğrencilerin *majör tonda tam kadans çalabilme ve eşlik modelleri oluşturabilme* ön test puanlarının gruplara göre farklılık göstermediği söylenebilir [$U=132;p>0.05$].

Tablo 27

Öğrencilerin Minör Tonda Tam Kadans Çalabilme ve Eşlik Modelleri Oluşturabilme Ön Test Puanlarının Gruplara Göre Karşılaştırılması

Grup	N	$\bar{X}$	Ortalama Rank	Mann-Whitney U	p
Kontrol	17	73.33	17.85	138.0	0.84
Deney	17	71.67	17.15		

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, öğrencilerin *minör tonda tam kadans çalabilme ve eşlik modelleri oluşturabilme* ön test puanlarının gruplara göre farklılık göstermediği söylenebilir [U=138;p>0.05].

Tablo 28

Öğrencilerin Minör Tonda Kırık Kadans Çalabilme ve Eşlik Modelleri Oluşturabilme Ön Test Puanlarının Gruplara Göre Karşılaştırılması

Grup	N	$\bar{X}$	Ortalama Rank	Mann-Whitney U	p
Kontrol	17	70.15	18.09	134.5	0.73
Deney	17	68.88	16.91		

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, öğrencilerin *minör tonda kırık kadans çalabilme ve eşlik modelleri oluşturabilme* ön test puanlarının gruplara göre farklılık göstermediği söylenebilir [U=134.5;p>0.05].

Tablo 29

Öğrencilerin Majör Tonda Kırık Kadans Çalabilme ve Eşlik Modelleri Oluşturabilme Ön Test Puanlarının Gruplara Göre Karşılaştırılması

Grup	N	$\bar{X}$	Ortalama Rank	Mann-Whitney U	p
Kontrol	17	59.10	17.91	137.5	0.81
Deney	17	58.00	17.09		

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, öğrencilerin *majör tonda kırık kadans çalabilme ve eşlik modelleri oluşturabilme* ön test puanlarının gruplara göre farklılık göstermediği söylenebilir [$U=137.5; p>0.05$].

Tablo 30

Öğrencilerin Majör Tonda Tam Kadans Çalabilme ve Eşlik Modelleri Oluşturabilme Son Test Puanlarının Gruplara Göre Karşılaştırılması

Grup	N	$\bar{X}$	Ortalama Rank	Mann-Whitney U	p
Kontrol	17	76.05	14.00	85	0.04
Deney	17	84.71	21.00		

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, öğrencilerin *majör tonda tam kadans çalabilme ve eşlik modelleri oluşturabilme* son test puanlarının gruplara göre farklılık gösterdiği söylenebilir [$U=85; p<0.05$]. Ortalama değerler incelendiğinde deney grubuna ait *majör tonda tam kadans çalabilme ve eşlik modelleri oluşturabilme* son test puanlarının kontrol grubuna göre anlamlı derecede yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 31

Öğrencilerin Minör Tonda Tam Kadans Çalabilme ve Eşlik Modelleri Oluşturabilme Son Test Puanlarının Gruplara Göre Karşılaştırılması

Grup	N	$\bar{X}$	Ortalama Rank	Mann-Whitney U	p
Kontrol	17	79.53	13.35	74.0	0.01
Deney	17	86.69	21.65		

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, öğrencilerin *minör tonda tam kadans çalabilme ve eşlik modelleri oluşturabilme* son test puanlarının gruplara göre farklılık gösterdiği söylenebilir [$U=74; p<0.05$]. Ortalama değerler incelendiğinde deney grubuna ait *minör tonda tam kadans çalabilme ve eşlik modelleri oluşturabilme* son test puanlarının kontrol grubuna göre anlamlı derecede yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 32

Öğrencilerin Minör Tonda Kırık Kadans Çalabilme ve Eşlik Modelleri Oluşturabilme Son Test Puanlarının Gruplara Göre Karşılaştırılması

Grup	N	$\bar{X}$	Ortalama Rank	Mann-Whitney U	p
Kontrol	17	70.96	14.32	90.5	0.06
Deney	17	81.52	20.68		

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, öğrencilerin *minör tonda kırık kadans çalabilme ve eşlik modelleri oluşturabilme* son test puanlarının gruplara göre farklılık göstermediği söylenebilir [U=90.5;p>0.05].

Tablo 33

Öğrencilerin Majör Tonda Kırık Kadans Çalabilme ve Eşlik Modelleri Oluşturabilme Son Test Puanlarının Gruplara Göre Karşılaştırılması

Grup	N	$\bar{X}$	Ortalama Rank	Mann-Whitney U	p
Kontrol	17	61.64	15.53	111.0	0.26
Deney	17	70.51	19.47		

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, öğrencilerin *majör tonda kırık kadans çalabilme ve eşlik modelleri oluşturabilme* son test puanlarının gruplara göre farklılık göstermediği söylenebilir [U=111;p>0.05].

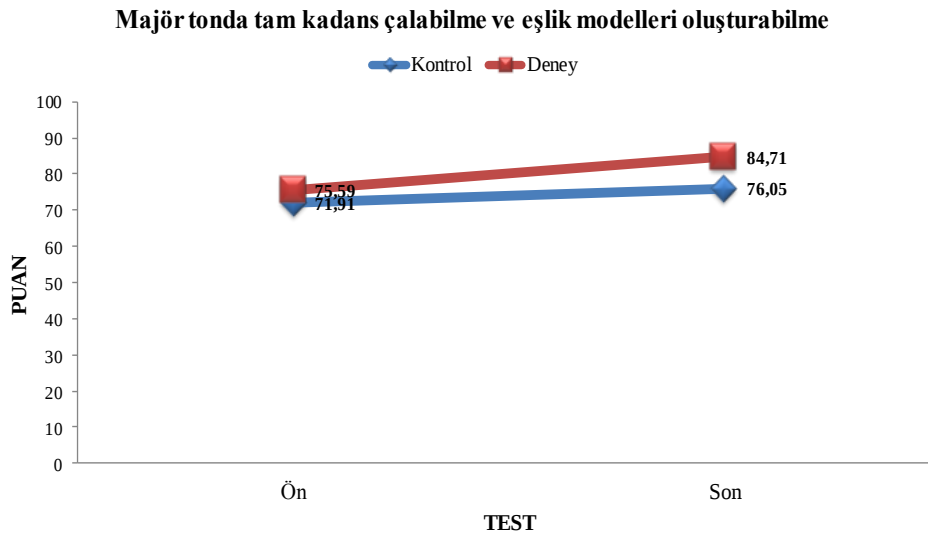
Tablo 34

Öğrencilerin Majör Tonda Tam Kadans Çalabilme ve Eşlik Modelleri Oluşturabilme Puanlarının Ön Test - Son Test Karşılaştırılması

Grup	Test	N	$\bar{X}$	Ortalama Rank	Wilcoxon Z	p
Kontrol	Ön	17	71.91	16.76	2.08	0.04
	Son	17	76.05	14.00		
Deney	Ön	17	75.59	18.24	3.01	0.01
	Son	17	84.71	21.00		

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, kontrol grubu öğrencilerin *majör tonda tam kadans çalabilme ve eşlik modelleri oluşturabilme* puanlarının ön test - son test karşılaştırmasına göre farklılık gösterdiği [$Z=2.08;p<0.05$], deney grubunda da ön test son test karşılaştırmaları arasında anlamlı farklılık gösterdiği [$Z=3.01;p<0.05$] söylenebilir. Kontrol ve Deney grubuna ait ortalama değerler incelendiğinde *majör tonda tam kadans çalabilme ve eşlik modelleri oluşturabilme* son test puanlarının ön test puanlarına göre anlamlı derecede yüksek olduğu bununla beraber deney grubundaki farklılaşmanın daha büyük derecede olduğu görülmektedir.

Grafik 5

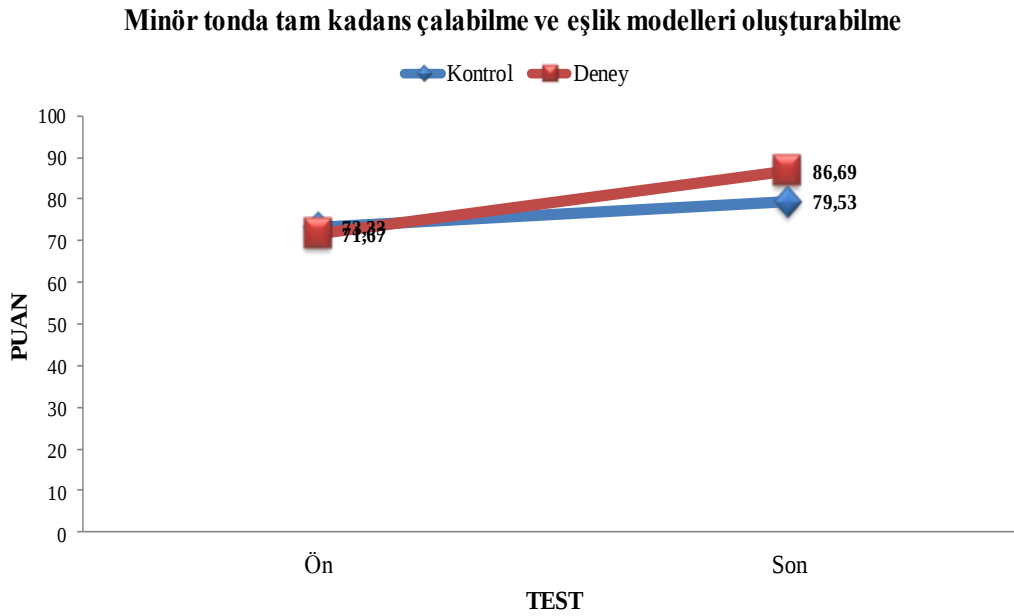
Tablo 35

Öğrencilerin Minör Tonda Tam Kadans Çalabilme ve Eşlik Modelleri Oluşturabilme Puanlarının Ön Test - Son Test Karşılaştırılması

Grup	Test	N	$\bar{X}$	Ortalama Rank	Wilcoxon Z	p
Kontrol	Ön	17	73.33	17.85	2.02	0.04
	Son	17	79.53	13.35		
Deney	Ön	17	71.67	17.15	3.41	0.01
	Son	17	86.69	21.65		

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, kontrol grubu öğrencilerin *minör tonda tam kadans çalabilme ve eşlik modelleri oluşturabilme* puanlarının ön test - son test karşılaştırmasına göre farklılık gösterdiği [$Z=2.02;p<0.05$], deney grubunda da ön test son test karşılaştırmaları arasında anlamlı farklılık gösterdiği [$Z=3.41;p<0.05$] söylenebilir. Kontrol ve Deney grubuna ait ortalama değerler incelendiğinde *minör tonda tam kadans çalabilme ve eşlik modelleri oluşturabilme* son test puanlarının ön test puanlarına göre anlamlı derecede yüksek olduğu bununla beraber deney grubundaki farklılaşmanın daha büyük derecede olduğu görülmektedir.

Grafik 6

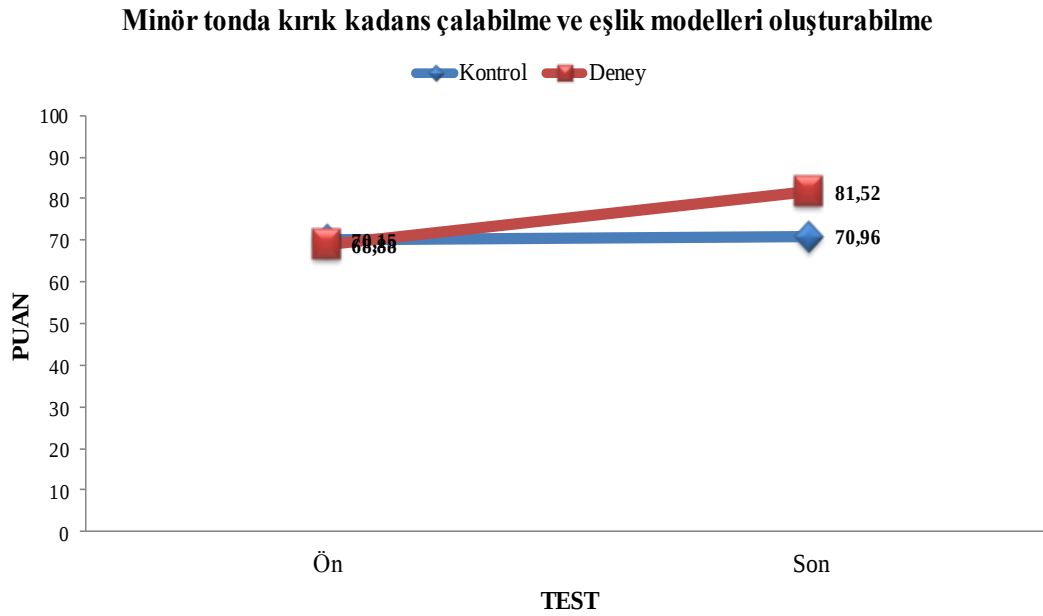
Tablo 36

Öğrencilerin Minör Tonda Kırık Kadans Çalabilme ve Eşlik Modelleri Oluşturabilme Puanlarının Ön Test - Son Test Karşılaştırılması

Grup	Test	N	$\bar{X}$	Ortalama Rank	Wilcoxon Z	p
Kontrol	Ön	17	70.15	18.09	0.71	0.48
	Son	17	70.96	14.32		
Deney	Ön	17	68.88	16.91	3.46	0.01
	Son	17	81.52	20.68		

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, kontrol grubu öğrencilerin *minör tonda kırık kadans çalabilme ve eşlik modelleri oluşturabilme* puanlarının ön test - son test karşılaştırmasına göre farklılık göstermediği [$Z=0.71;p>0.05$], deney grubunda ise ön test son test karşılaştırmaları arasında anlamlı farklılık gösterdiği [$Z=3.46;p<0.05$] söylenebilir. Deney grubuna ait ortalama değerler incelendiğinde *minör tonda kırık kadans çalabilme ve eşlik modelleri oluşturabilme* son test puanlarının ön test puanlarına göre anlamlı derecede yüksek olduğu görülmektedir.

Grafik 7

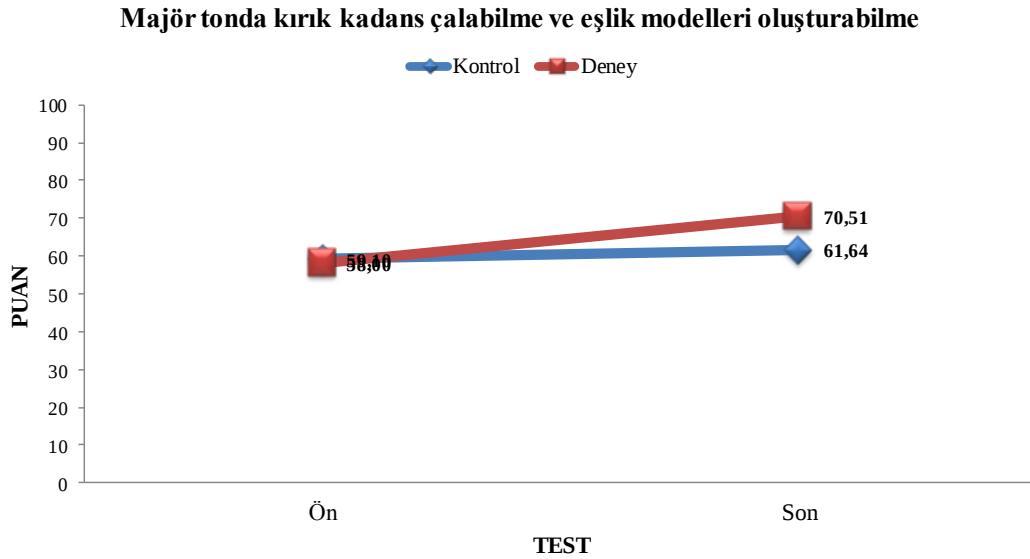
Tablo 37

Öğrencilerin Majör Tonda Kırık Kadans Çalabilme ve Eşlik Modelleri Oluşturabilme Puanlarının Ön Test - Son Test Karşılaştırılması

Grup	Test	N	$\bar{X}$	Ortalama Rank	Wilcoxon Z	p
Kontrol	Ön	17	59.10	17.91	0.41	0.68
	Son	17	61.64	15.53		
Deney	Ön	17	58.00	17.09	3.00	0.01
	Son	17	70.51	19.47		

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, kontrol grubu öğrencilerin *majör tonda kırık kadans çalabilme ve eşlik modelleri oluşturabilme* puanlarının ön test - son test karşılaştırmasına göre farklılık göstermediği [$Z=0.41;p>0.05$], deney grubunda ise ön test son test karşılaştırmaları arasında anlamlı farklılık gösterdiği [$Z=3.00;p<0.05$] söylenebilir. Deney grubuna ait ortalama değerler incelendiğinde *majör tonda kırık kadans çalabilme ve eşlik modelleri oluşturabilme* son test puanlarının ön test puanlarına göre anlamlı derecede yüksek olduğu görülmektedir.

Grafik 8

İstatistiksel bulgulara grupların majör ve minör tonda verilen kadansların çalınması ve eşlik modelleri oluşturulmasına yönelik son test puanlarında anlamlı bir farklılığın oluşmaması, sekiz hafta süre ile yapılan çalışmaların öğrencilerin performans düzeyinde farklılık oluşturmada yeterli bir süre olmadığını göstermektedir. Bunun yanı sıra, ön test-son test puanlarına göre deney grubu lehine çıkan anlamlılık, beşinci ve sekizinci haftalarda eşlik ve eşlik modellerine yönelik yapılan çalışmaların öğrencilerin doğru nota çalma, doğru ritimle çalma, doğru parmakla çalma ve eşlik modelleri oluşturma hedef davranışlarındaki gelişimine önemli bir katkısı olduğu şeklinde yorumlanabilir.

4.4. Verilen Okul Şarkılarının Gitarla Eşliklenmesine Yönelik Grupların Performans Düzeyleri Arasındaki Anlamlılık Durumuna İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Tablo 38

Öğrencilerin Okul Şarkısı Eşlikleyebilme Ön Test Puanlarının Gruplara Göre Karşılaştırılması

Grup	N	$\bar{X}$	Ortalama Rank	Mann-Whitney U	p
Kontrol	17	38.62	18.85	121.5	0.43
Deney	17	33.14	16.15		

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, öğrencilerin *okul şarkısı eşlikleyebilme* ön test puanlarının gruplara göre farklılık göstermediği söylenebilir [U=121.5;p>0.05].

Tablo 39

Öğrencilerin Okul Şarkısı Eşlikleyebilme Son Test Puanlarının Gruplara Göre Karşılaştırılması

Grup	N	$\bar{X}$	Ortalama Rank	Mann-Whitney U	p
Kontrol	17	33.52	14.09	86.5	0.04
Deney	17	48.93	20.91		

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, öğrencilerin *okul şarkısı eşlikleyebilme* son test puanlarının gruplara göre farklılık gösterdiği söylenebilir [U=86.5;p<0.05]. Ortalama değerler incelendiğinde deney grubuna ait *okul şarkısı eşlikleyebilme* son test puanlarının kontrol grubuna göre anlamlı derecede yüksek olduğu görülmektedir.

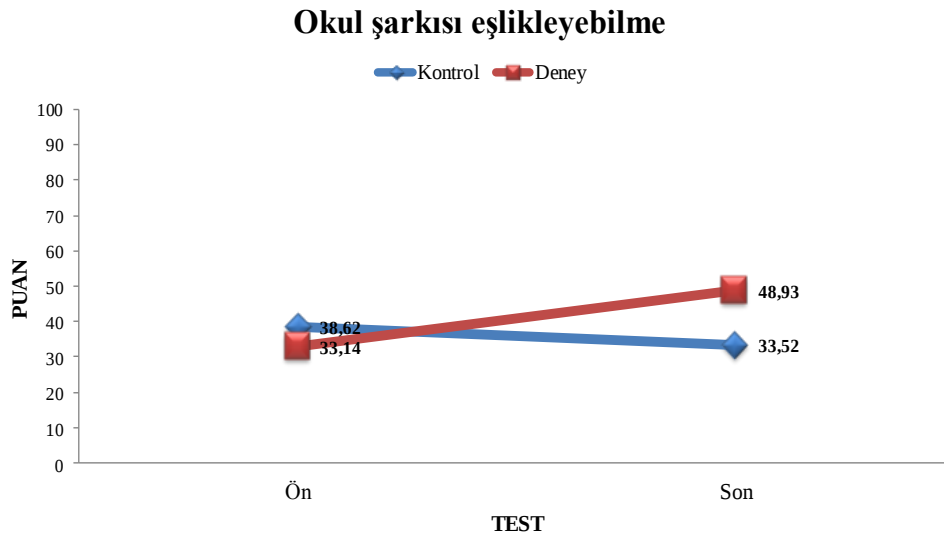
Tablo 40

Öğrencilerin Okul Şarkısı Eşlikleyebilme Puanlarının Ön Test - Son Test Karşılaştırılması

Grup	Test	N	$\bar{X}$	Ortalama Rank	Wilcoxon Z	p
Kontrol	Ön	17	38.62	18.85	1.16	0.25
	Son	17	33.52	14.09		
Deney	Ön	17	33.14	16.15	2.72	0.01
	Son	17	48.93	20.91		

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, kontrol grubu öğrencilerin okul şarkısı eşlikleyebilme puanlarının ön test - son test karşılaştırmasına göre farklılık göstermediği [$Z=1.16; p>0.05$], deney grubunda ise ön test son test karşılaştırmaları arasında anlamlı farklılık gösterdiği [$Z=2.72; p<0.05$] söylenebilir. Deney grubuna ait ortalama değerler incelendiğinde okul şarkısı eşlikleyebilme son test puanlarının ön test puanlarına göre anlamlı derecede yüksek olduğu görülmektedir.

Grafik 9

İstatistiksel bulgularda deney grubu lehine çıkan anlamlılık, beşinci ve sekizinci haftalarda yapılan “gitarda eşlik ve eşlik modelleri I-II” konusu kapsamında dokuz okul

şarkısının, solfej örneklerinin ve tek sesli gitar eserlerinin eşliklenmesine yer verilmesi ayrıca, beşinci haftada yapılan çalışmalarda eşliklemeye akorların temel akorlara indirgenerek tüm tonlarda tam kadans örneklerinin çeşitli konumlarda seslendirilerek ezberlenmesi ve sekizinci haftada yapılan çalışmalarda yan basamak akorlarının bu temel akorların paralelinde kullanılması; öğrencilerin “okul şarkısı eşlikleyebilme” bilgi ve performans düzeylerinin gelişmesinde olumlu yönde katkısı olduğunu göstermektedir.

4.5. Gitar Partisyonunda Verilen Ezgilerin Gitarla Çok Seslendirilmesine Yönelik Grupların Ön Test Bilgi ve Performans Düzeyleri Arasındaki Anlamlılık Durumuna İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Tablo 41

Öğrencilerin Gitarla Çok Seslendirme Yapabilme I Ön Test Puanlarının Gruplara Göre Karşılaştırılması

Grup	N	$\bar{X}$	Ortalama Rank	Mann-Whitney U	p
Kontrol	17	25.30	18.06	135.0	0.76
Deney	17	22.84	16.94		

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, öğrencilerin *gitarla çok seslendirme yapabilme I* ön test puanlarının gruplara göre farklılık göstermediği söylenebilir [U=135;p>0.05].

Tablo 42

Öğrencilerin Gitarla Çok Seslendirme Yapabilme I Ön Test Puanlarının Gruplara Göre Karşılaştırılması

Grup	N	$\bar{X}$	Ortalama Rank	Mann-Whitney U	p
Kontrol	17	17.75	16.97	135.5	0.76
Deney	17	23.22	18.03		

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, öğrencilerin *gitarla çok seslendirme yapabilme II* ön test puanlarının gruplara göre farklılık göstermediği söylenebilir [$U=135.5; p>0.05$].

Tablo 43

Öğrencilerin Gitarla Çok Seslendirme Yapabilme I Son Test Puanlarının Gruplara Göre Karşılaştırılması

Grup	N	$\bar{X}$	Ortalama Rank	Mann-Whitney U	p
Kontrol	17	21.17	11.44	41.5	0.01
Deney	17	50.30	23.56		

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, öğrencilerin *gitarla çok seslendirme yapabilme I* son test puanlarının gruplara göre farklılık gösterdiği söylenebilir [$U=41.5; p<0.05$]. Ortalama değerler incelendiğinde deney grubuna ait *gitarla çok seslendirme yapabilme I* son test puanlarının kontrol grubuna göre anlamlı derecede yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 44

Öğrencilerin Gitarla Çok Seslendirme Yapabilme II Son Test Puanlarının Gruplara Göre Karşılaştırılması

Grup	N	$\bar{X}$	Ortalama Rank	Mann-Whitney U	p
Kontrol	17	15.29	11.65	45.0	0.01
Deney	17	46.18	23.35		

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, öğrencilerin *gitarla çok seslendirme yapabilme II* son test puanlarının gruplara göre farklılık gösterdiği söylenebilir [$U=45.0; p>0.05$]. Ortalama değerler incelendiğinde deney grubuna ait *gitarla çok seslendirme yapabilme II* son test puanlarının kontrol grubuna göre anlamlı derecede yüksek olduğu görülmektedir.

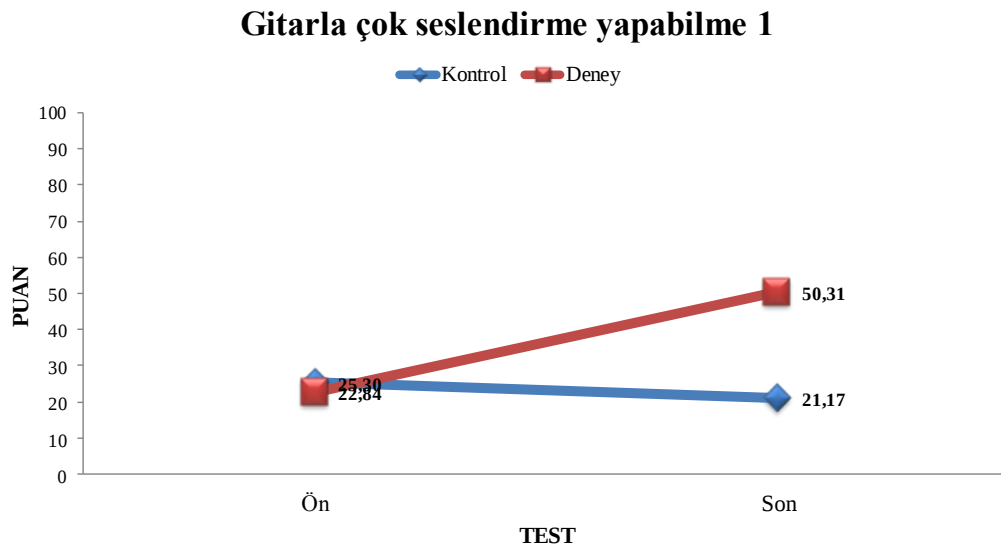
Tablo 45

Öğrencilerin Gitarla Çok Seslendirme Yapabilme I Puanlarının Ön Test - Son Test Karşılaştırılması

Grup	Test	N	$\bar{X}$	Ortalama Rank	Wilcoxon Z	p
Kontrol	Ön	17	25.30	18.06	1.13	0.26
	Son	17	21.17	11.44		
Deney	Ön	17	22.84	16.94	3.31	0.01
	Son	17	50.31	23.56		

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, kontrol grubu öğrencilerin *gitarla çok seslendirme yapabilme I* puanlarının ön test - son test karşılaştırmasına göre farklılık göstermediği [$Z=1.13;p>0.05$], deney grubunda ise ön test son test karşılaştırmaları arasında anlamlı farklılık gösterdiği [$Z=3.31;p<0.05$] söylenebilir. Deney grubuna ait ortalama değerler incelendiğinde *gitarla çok seslendirme yapabilme I* son test puanlarının ön test puanlarına göre anlamlı derecede yüksek olduğu görülmektedir.

Grafik 10

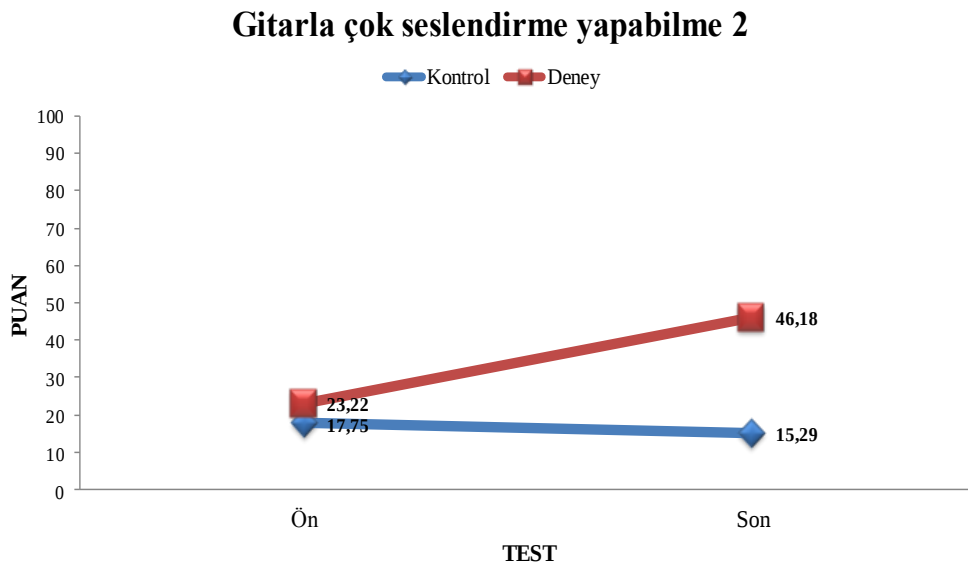
Tablo 46

Öğrencilerin Gitarla Çok Seslendirme Yapabilme II Puanlarının Ön Test - Son Test Karşılaştırılması

Grup	Test	N	$\bar{X}$	Ortalama Rank	Wilcoxon Z	p
Kontrol	Ön	17	17.75	16.97	0.76	0.45
	Son	17	15.29	11.65		
Deney	Ön	17	23.22	18.03	2.74	0.01
	Son	17	46.18	23.35		

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, kontrol grubu öğrencilerin *gitarla çok seslendirme yapabilme II* puanlarının ön test - son test karşılaştırmasına göre farklılık göstermediği [$Z=0.76; p>0.05$], deney grubunda ise ön test son test karşılaştırmaları arasında anlamlı farklılık gösterdiği [$Z=2.74; p<0.05$] söylenebilir. Deney grubuna ait ortalama değerler incelendiğinde *gitarla çok seslendirme yapabilme II* son test puanlarının ön test puanlarına göre anlamlı derecede yüksek olduğu görülmektedir.

Grafik 11

İstatistiksel bulgularda deney grubu lehine çıkan anlamlılık, “aralıklar, akorlar ve akor bağlantıları” konularından başlayarak sekiz hafta süre ile yapılan tüm çalışmalarda örneklerin gitar partiyonunda çok seslendirilmesi ve gitarda armonize

konusuna yer verilmesi öğrencilerin gitar becerileri ile armoni bilgilerini ilişkilendirmesine, ayrıca gitar dağarından örnekler ile gitarda armonize konusunun ilişkilendirilerek örneklenmesi; öğrencilerin “gitarla çok seslendirme yapabilme” bilgi ve performans düzeylerinin gelişmesinde olumlu yönde katkısı olduğunu göstermektedir.

Kontrol grubu öğrencilerinin ise ön test-son test “gitarla çok seslendirme yapabilme” bilgi ve performans düzeylerinde anlamlı bir değişikliğin olmaması, armoni dersi sürecinde çok seslendirmede piyanonun yanı sıra gitara yeterince yer verilmediği ve kazanılan armoni bilgilerinin ve gitar becerilerinin gitarda uygulamaya dönüştürmede yeterli olmadığı şeklinde yorumlanabilir.

4.6. Gitar Partisyonunda Verilen Bir Kadansın Farklı Tonlara Aktarılmasına Yönelik Grupların Ön Test *Bilgi ve Performans Düzeyleri* Arasındaki Anlamlılık Durumuna İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Tablo 47

Öğrencilerin Verilen Bir Kadansı Farklı Tonlara Aktarabilme (Minör) Ön Test Puanlarının Gruplara Göre Karşılaştırılması

Grup	N	$\bar{X}$	Ortalama Rank	Mann-Whitney U	p
Kontrol	17	9.82	18.03	135.5	0.76
Deney	17	9.51	16.97		

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, öğrencilerin *verilen bir kadansı farklı tonlara aktarabilme (minör)* ön test puanlarının gruplara göre farklılık göstermediği söylenebilir [U=135.5;p>0.05]

Tablo 48

Öğrencilerin Verilen Bir Kadansı Farklı Tonlara Aktarabilme (Majör) Ön Test Puanlarının Gruplara Göre Karşılaştırılması

Grup	N	$\bar{X}$	Ortalama Rank	Mann-Whitney U	p
Kontrol	17	8.05	19.21	115.5	0.32
Deney	17	5.00	15.79		

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, öğrencilerin *verilen bir kadansı farklı tonlara aktarabilme (majör)* ön test puanlarının gruplara göre farklılık göstermediği söylenebilir [$U=115.5; p>0.05$].

Tablo 49

Öğrencilerin Bilgi Düzeyine Ait Ön Test Puanlarının Gruplara Göre Karşılaştırılması

Grup	N	$\bar{X}$	Ortalama Rank	Mann-Whitney U	p
Kontrol	17	59.43	16.24	123	0.47
Deney	17	60.38	18.76		

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, öğrencilerin *bilgi düzeyine* ait ön test puanlarının gruplara göre farklılık göstermediği söylenebilir [$U=123; p>0.05$].

Tablo 50

Öğrencilerin Performans Düzeyine Ait Ön Test Puanlarının Gruplara Göre Karşılaştırılması

Grup	N	$\bar{X}$	Ortalama Rank	Mann-Whitney U	p
Kontrol	17	41.56	18.29	131	0.66
Deney	17	40.87	16.71		

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, öğrencilerin *performans düzeyine* ait ön test puanlarının gruplara göre farklılık göstermediği söylenebilir [$U=131; p>0.05$].

Tablo 51

Öğrencilerin Verilen Bir Kadansı Farklı Tonlara Aktarabilme (Minör) Son Test Puanlarının Gruplara Göre Karşılaştırılması

Grup	N	$\bar{X}$	Ortalama Rank	Mann-Whitney U	p
Kontrol	17	11.18	11.24	38.0	0.01
Deney	17	49.51	23.76		

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, öğrencilerin *verilen bir kadansı farklı tonlara aktarabilme (minör)* son test puanlarının gruplara göre farklılık gösterdiği söylenebilir [$U=38;p<0.05$]. Ortalama değerler incelendiğinde deney grubuna ait *bir kadansı farklı tonlara aktarabilme (minör)* son test puanlarının kontrol grubuna göre anlamlı derecede yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 52

Öğrencilerin Verilen Bir Kadansı Farklı Tonlara Aktarabilme (Majör) Son Test Puanlarının Gruplara Göre Karşılaştırılması

Grup	N	$\bar{X}$	Ortalama Rank	Mann-Whitney U	p
Kontrol	17	6.86	11.59	44.0	0.01
Deney	17	41.38	23.41		

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, öğrencilerin *verilen bir kadansı farklı tonlara aktarabilme (majör)* son test puanlarının gruplara göre farklılık gösterdiği söylenebilir [$U=44;p<0.05$]. Ortalama değerler incelendiğinde deney grubuna ait *bir kadansı farklı tonlara aktarabilme (majör)* son test puanlarının kontrol grubuna göre anlamlı derecede yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 53

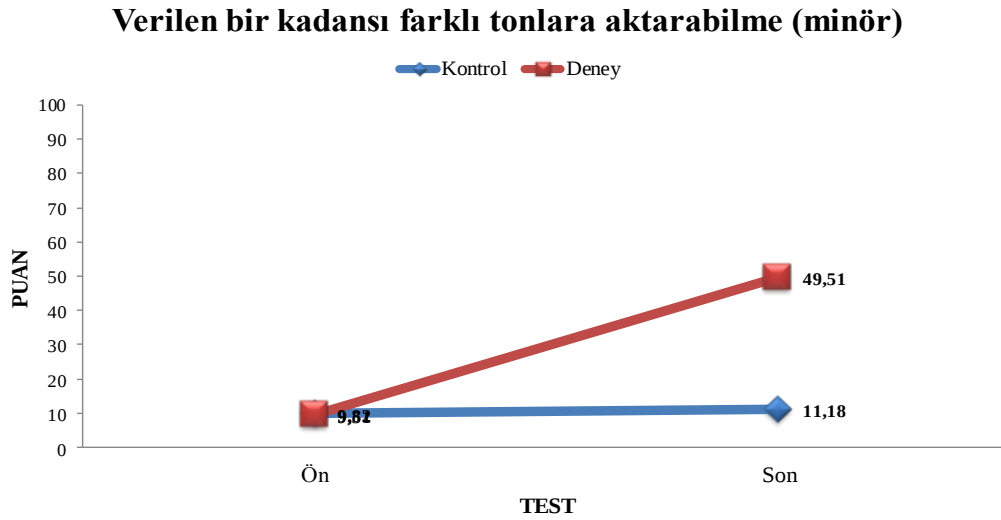
Öğrencilerin Verilen Bir Kadansı Farklı Tonlara Aktarabilme (Minör) Puanlarının Ön Test - Son Test Karşılaştırılması

Grup	Test	N	$\bar{X}$	Ortalama Rank	Wilcoxon Z	p
Kontrol	Ön	17	9.82	18.03	0.30	0.77
	Son	17	11.18	11.24		
Deney	Ön	17	9.51	16.97	3.41	0.01
	Son	17	49.51	23.76		

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, kontrol grubu öğrencilerin *verilen bir kadansı farklı tonlara aktarabilme (minör)* puanlarının ön test - son test karşılaştırmasına göre farklılık göstermediği [$Z=0.30;p>0.05$], deney grubunda ise ön test son test

karşılaştırmaları arasında anlamlı farklılık gösterdiği [$Z=3.41;p<0.05$] söylenebilir. Deney grubuna ait ortalama değerler incelendiğinde *verilen bir kadansı farklı tonlara aktarabilme (minör)* son test puanlarının ön test puanlarına göre anlamlı derecede yüksek olduğu görülmektedir.

Grafik 12

Tablo 54

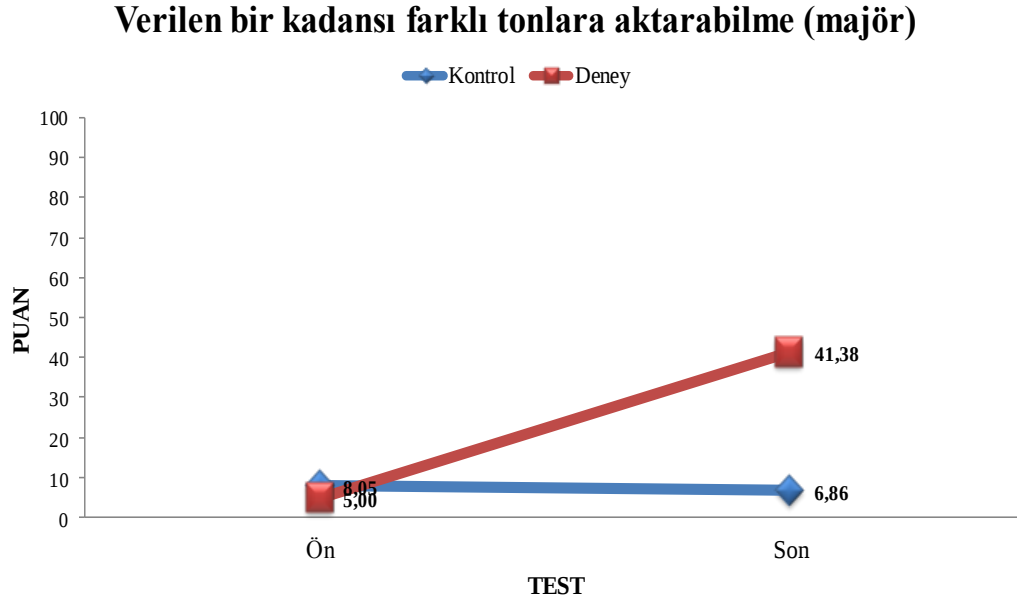
Öğrencilerin Verilen Bir Kadansı Farklı Tonlara Aktarabilme (Majör) Puanlarının Ön Test - Son Test Karşılaştırılması

Grup	Test	N	$\bar{X}$	Ortalama Rank	Wilcoxon Z	p
Kontrol	Ön	17	8.05	19.21	0.65	0.51
	Son	17	6.86	11.59		
Deney	Ön	17	5.00	15.79	3.41	0.01
	Son	17	41.38	23.41		

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, kontrol grubu öğrencilerin *verilen bir kadansı farklı tonlara aktarabilme (majör)* puanlarının ön test - son test karşılaştırmasına göre farklılık göstermediği [$Z=0.65;p>0.05$], deney grubunda ise ön test son test karşılaştırmaları arasında anlamlı farklılık gösterdiği [$Z=3.41;p<0.05$] söylenebilir.

Deney grubuna ait ortalama değerler incelendiğinde *verilen bir kadansı farklı tonlara aktarabilme (majör)* son test puanlarının ön test puanlarına göre anlamlı derecede yüksek olduğu görölmektedir.

Grafik 13

İstatistiksel bulgularda deney grubu lehine çıkan anlamlılık, deneysel sürecin altıncı haftasında yer verilen “gıtarıda aktarım” konusu kapsamında tek sesli ezgilerin aktarımından başlayarak akorların, kadansların farklı tonlara aktarılmasına yönelik yapılan çalışmalarda gitarın teknik özellikleri kullanılarak yapılması; öğrencilerin “verilen bir kadansı farklı tonlara aktarabilme” bilgi ve performans düzeylerinin gelişmesinde olumlu yönde katkısı olduğunu göstermektedir.

Kontrol grubu gitar öğrencilerinin aktarma konusuna yönelik bilgiye sahip olmalarının yanı sıra ön test-son test puanlarında anlamlı bir değişiklik olmaması, gitar becerileri ile aktarma konusu arasında ilişki kuramadıklarını bunun sebebinin ise hem armoni hem de bireysel çalgı dersi sürecinde gitarda aktarma konusuna yeterince yer verilmediği şeklinde yorumlanabilir.

Öğrencilerin tüm bilgi ve performans düzeyine ait son test, ön test-son test sonuçlarının gruplara göre karşılaştırılması incelendiğinde;

Tablo 55

Öğrencilerin Bilgi Düzeyine Ait Son Test Puanlarının Gruplara Göre Karşılaştırılması

Grup	N	$\bar{X}$	Ortalama Rank	Mann-Whitney U	p
Kontrol	17	62.46	9.56	9.5	0.01
Deney	17	85.04	25.44		

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, öğrencilerin *bilgi düzeyine* ait son test puanlarının gruplara göre farklılık gösterdiği söylenebilir [U=9.5;p<0.05]. Ortalama değerler incelendiğinde deney grubunun *bilgi düzeyine* ait son test puanının kontrol grubuna göre anlamlı derecede büyük olduğu görülmektedir.

Tablo 56

Öğrencilerin Performans Düzeyine Ait Son Test Puanlarının Gruplara Göre Karşılaştırılması

Grup	N	$\bar{X}$	Ortalama Rank	Mann-Whitney U	p
Kontrol	17	41.80	11.65	45.0	0.01
Deney	17	62.19	23.35		

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, öğrencilerin *performans düzeyine* ait son test puanlarının gruplara göre farklılık gösterdiği söylenebilir [U=45;p<0.05]. Ortalama değerler incelendiğinde deney grubunun *performans düzeyine* ait son test puanının kontrol grubuna göre anlamlı derecede büyük olduğu görülmektedir.

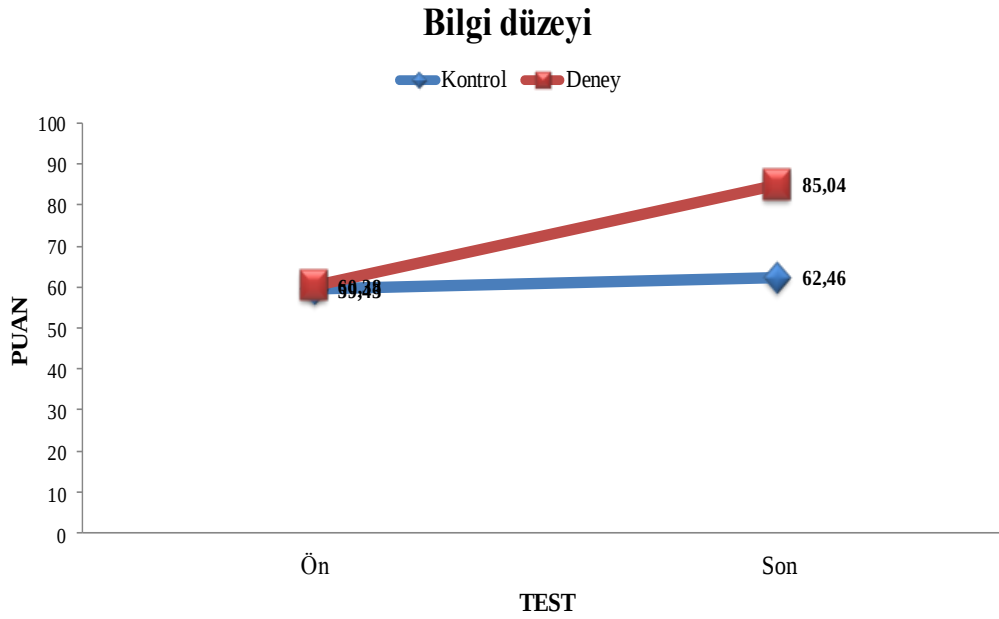
Tablo 57

Öğrencilerin Bilgi Düzeyinin Ön test - Son test Karşılaştırılması

Grup	Test	N	$\bar{X}$	Ortalama Rank	Wilcoxon Z	p
Kontrol	Ön	17	59.43	16.24	1.21	0.23
	Son	17	62.46	9.56		
Deney	Ön	17	60.38	18.76	3.62	0.01
	Son	17	85.04	25.44		

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, kontrol grubu öğrencilerin *bilgi düzeyinin* ön test - son test karşılaştırmasına göre farklılık göstermediği [$Z=1.21; p>0.05$], deney grubunda ise ön test son test karşılaştırmaları arasında anlamlı farklılık gösterdiği [$Z=3.62; p<0.05$] söylenebilir. Deney grubuna ait ortalama değerler incelendiğinde *bilgi düzeyinin* son test puanlarının ön test puanlarına göre anlamlı derecede yüksek olduğu görülmektedir.

Grafik 14

Tablo 58

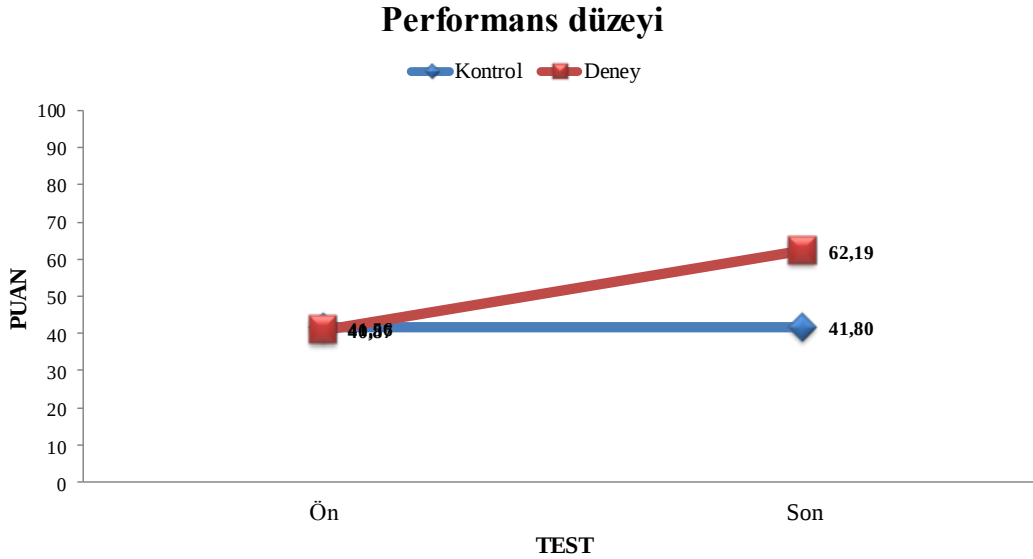
Öğrencilerin Performans Düzeyinin Ön Test - Son Test Karşılaştırılması

Grup	Test	N	$\bar{X}$	Ortalama Rank	Wilcoxon Z	p
Kontrol	Ön	17	41.56	18.29	0.26	0.80
	Son	17	41.80	11.65		
Deney	Ön	17	40.87	16.71	3.62	0.01
	Son	17	62.19	23.35		

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, kontrol grubu öğrencilerin *performans düzeyinin* ön test - son test karşılaştırmasına göre farklılık göstermediği

[$Z=0.26$; $p>0.05$], deney grubunda ise ön test son test karşılaştırmaları arasında anlamlı farklılık gösterdiği [$Z=3.62$; $p<0.05$] söylenebilir. Deney grubuna ait ortalama değerler incelendiğinde *performans düzeyinin* son test puanlarının ön test puanlarına göre anlamlı derecede yüksek olduğu görülmektedir.

Grafik 15

İstatistiksel bulgulara öğrencilerin tüm bilgi ve performans düzeyleri incelendiğinde deney grubu lehine çıkan anlamlılık, sekiz hafta süre ile yapılan deneysel süreçte ;

- Verilen örneklerin gitar dağırından seçilmiş olması, yazılı ya da gitarda çok seslendirmeye yönelik örneklerin gitar dağırından seçilen örnekler ile ilişkilendirilmesi,
- Yazılı örneklerin gitar ile seslendirilmesi ve gitar partiyonunda yazılı çok seslendirme yapılması,
- Ezgilerin, akorların, kadansların farklı tonlara aktarılmasına yönelik yapılan çalışmalarda gitarın teknik özellikleri kullanılarak yapılması,
- Okul şarkılarının, solfej örneklerinin ve tek sesli gitar eserlerinin eşliklenmesine yer verilmesi, eşliklemede akorların temel akorlara indirgenerek tüm tonlarda tam kadans örneklerinin çeşitli konumlarda seslendirilerek ezberlenmesi, öğrencilerin tüm bilgi ve performans düzeylerinin gelişmesinde olumlu yönde katkısı olduğunu göstermektedir.

4.7. Gitar Öğretim Elemanlarının GUAÖ Hakkındaki Görüşlerine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Yedinci alt probleme yönelik olarak bu bölümde, gitar ve armoni üzerine önemli çalışmaları ve/veya tecrübeleri olan öğretim elemanlarının görüşleri ortaya konulmuş ve nitel araştırma tekniğine uygun olarak hazırlanmış soruların içerik analizi ile açıklanmasına yer verilmiştir. Bu görüşme soruları “yarı yapılandırılmış” olarak hazırlanmıştır. Bilindiği gibi, yarı yapılandırılmış görüşme hem sabit seçenekli cevaplamayı hem de ilgili alanda derinlemesine gidebilmeyi birleştirir. Bu görüşme, “standartlaştırılmış açık-uçlu görüşme” yaklaşımı kullanılarak yapılmıştır (Büyüköztürk ve diğerleri, 2011:163-164).

Çalışmanın ilk aşamasında yapılan bu görüşmelerin temel amacı; öğretim elemanlarının armoni öğretiminde gitarın yeri ve önemine ilişkin görüşlerinin belirlenmesidir. Bilindiği gibi, geleneksel uygulamada armoni dersleri piyano uygulamalı olarak yapılmaktadır. Deneysel çalışma öncesinde piyanonun yanı sıra armoni öğretiminde gitarın kullanılabilirliği söz konusu ise, gitar repertuarından eserler armoni öğretiminde kullanılabilir mi?, GUAÖ’ye yönelik bir öğretim programı yapılabilir mi?, GUAÖ’nün gitar öğrencileri için önemi nedir?, gitar öğrencileri için hangi düzeyde ya da zamanda başlanmalıdır? vb. sorulara cevap aranmıştır. Bu amaçla kısaca, gitarın armoni öğretiminde yeri ve önemine ilişkin sorular sorularak görüşleri alınmıştır.

Ayrıca gitar eğitiminde armoninin yeri ve önemine yönelik olarak da gitar derslerinde armoniye ne kadar yer verdikleri ve neler yapılması gerektiğine ilişkin sorular sorularak görüşleri alınmıştır. Son olarak, deneysel çalışmaya yönelik hazırlanan GUAÖ örneklerinin armoni öğretimine ve öğrenci düzeyine uygun olup olmadığına ilişkin görüşleri alınmıştır.

Katılımcıların görüşleri [K] tablolar halinde verilmiş, elde edilen bulgular ile alt problemler arasında da ilişki kurularak öğretim elemanlarının görüşleri yorumlanmıştır.

Tablo 59

Öğretim Elemanlarının Akorların (temel, birinci çevrim, ikinci çevrim, D7, D9 vs.), Kadansların, Uygulamaların Gitar Partisyonunda Yazılıp, Gitar ile Seslendirilebilirliğine İlişkin Görüşleri

Öğretim Elemanı	Görüşler
K1	Bu konunun çok önemli olduğunu düşünüyorum. Klasik gitar eğitimi alan öğrencilerin armoniyi tanımak anlamında eksikleri vardır. Çünkü armoni dersini piyano uygulamalı olarak almaktadırlar. Bu sorunun giderilmesi için gitar için yapılandırılmış armoninin öğretilmesi çok önemli bir yer teşkil etmektedir.
K2	...Zaten çaldığımız müziklerde bu tür armoniler ile karşılaşyoruz. Armoni bilimi bestecilerin eserlerinden yararlanılarak hazırlanmış bir bilim dalı. Bestecilerin eserlerinden bunlar seçilerek hazırlanıyor. Gitar da zaten piyano gibi armoni çalabilen bir çalgı olduğu için bunları rahatlıkla yapabiliyor . Bunları da çaldığımız eserlerden rahatlıkla görebiliyoruz.
K3	Bunların hepsinin mümkün olduğuna inanıyorum. Hatta piyanoda çaldırılan armoni örneklerinin gitarla da çaldırılabilirliğine yönelik bir takım kaynaklara da ulaştım... Öğrencilik dönemimde armoni uygulamalarının piyano ile çaldırılması yönünde ben de çok zorlanmıştım. Armoni örneklerinin piyano ile çalınmasına yönelik zorlamalar karşısında bizde direnç gösterdik. Ama o dönemin armoni hocaları bize anlayış gösterdiler bizi gitara yönlendirdiler. Kadans sınavlarını gitar ile çalarak geçtik. Özetle, gitar ile çalınmasında hiçbir sakınca yoktur aksine faydalıdır diye düşünüyorum.
K4	Müzikte çalgılar bir araçtır, asıl olan müziktir. Müziği ifade edebilmek için de bunun öğeleri önemlidir bence bunların en önemlisi armonidir. Bu gibi dersler müfredatta vardır zaten...Armoninin gitara uygulanması konusunda bunun önemli olduğunu düşünüyorum. Akorları çözümlemek gibi konu alt yapı ve bilgiyle olur bu yüzden önemle durulması gerekir.
K5	Kuşkusuz gitar bir takım akorların seslendirilmesi konusunda uygun bir çalgıdır. Gitarda bu akorlar çok yakışmaktadır. 8 ve 10 telli gitarlar için ise oldukça kolaydır.

Tablo 59’da görüldüğü gibi, katılımcıların görüşleri incelendiğinde özellikle “önemli”, “mümkün”, “faydalı”, “uygun” kelimelerini kullandıkları görülmektedir. Bu kelimelerin kullanıldığı cümlelerden yola çıkılarak, katılımcıların tamamının akorların, kadansların, armoni uygulamalarının gitar partisyonunda yazılabileceği ve gitar ile

seslendirilebileceği ortak görüşünde olduğunu söyleyebiliriz. Ayrıca görüşlerden, alt problem 4 “majör ve minör tonda verilen kadansların çalınabilirliği” açısından gitarın uygun bir çalgı olduğu görülmektedir.

Tablo 60

Armoni Örneklerinin Gitar Dağarından Seçilmesinin Armoni Öğretimindeki Öneme İlişkin Öğretim Elemanlarının Görüşleri

Öğretim Elemanı	Görüşler
K1	...Çok faydalı olacağını düşünüyorum. Çünkü o enstrümana göre kurgulanmıştır tüm eserler. Gitarda armoni uygulamalarının öğretilmesinde de örneklerin gitar dağarından seçilmesi ile bir uyum sağlanacaktır.
K2	Armoni dersinin içerisinde çeşitli armoni kitaplarında bir takım armoni örnekleri vardır. Gitar dağarı da bu konuda çok uygundur . Özellikle klasik dönem gitarist bestecilerin eserlerinde zaten armoni örneklerini görüyoruz.
K3	Eğer seslerin hareketlerini, aralıkların karakterlerini tanımlıyorsanız armoni hocasının takip edeceği yöntem farklı olabilir. Dört sesli bir koro yazısının aynı dokuyu kullanarak gitar ile tam olarak seslendirileceğini düşünüyorsanız yanılırsınız. Piyano için de aynı şeyler geçerlidir. Çünkü gitarın akort sistemi koro partisinin yapısıyla bazen örtüşür bazen örtüşmeyebilir. Gitarda hareket alanı biraz daha dardır ama piyano tabi ki daha geniştir. Derslerde öğretilen klasik armoni ile ilgili olarak bütün o hareket şekillerini gitar eserlerinde olduğu gibi görürsünüz . Armoni dersleri kuramsal olarak kalmakta yazılanlar tahtada kalmaktadır. Teori ile uygulamanın bir şekilde birleştirilmesi gerekmektedir.
K4	Armoni örnekleri gitardan seçilirse daha uygun olur...Çok geniş bir gitar repertuarı da vardır. Örnekler rahatlıkla bu dağarcıktan seçilebilir ...
K5	... Yararlı bile olabilir. Eğer armoni hocası gitardan anlıyorsa yararlı olur. Çünkü gitar öğrencisi armoni yaşantısına uygundur. Var olan şeyler gitarda dikkatle incelenirse görülecektir.

Tablo 60’da görüldüğü gibi, katılımcıların görüşleri incelendiğinde özellikle “seçilebilir”, “yararlı” “faydalı”, “uygun” kelimelerini kullandıkları görülmektedir. Katılımcıların tamamının armoni örneklerinin gitar dağarından seçilmesinin uygun olacağı görüşünde olduklarını söyleyebiliriz. Ayrıca, alt problem 3 “gitar partisinde verilen gitar eserlerinin armonik analizinin yapılabilirliği” ile ilişkili olarak deneysel çalışma için örneklerin gitar dağarından seçilmesinin uygun olduğu görülmektedir.

Tablo 61

Armoni Öğretiminin Gitar Uygulamalı Yapılabilirliğine İlişkin Öğretim Elemanlarının Görüşleri

Öğretim Elemanı	Görüşler
K1	Gitar öğrencileri için çok önemli bir konu. Çünkü gitar öğrencileri tırnak uzunluğundan dolayı piyanoya tam olarak hakim olamıyorlar. Bu yüzden armoni derslerinde de diğer öğrenciler kadar başarılı olamıyorlar. Ama bu uygulamalar gitar üzerinde yapılırsa gitar öğrencileri için faydalı olacaktır.
K2	Hiçbir sakınca görmüyorum. Çalıştığım kurumda bu tür sorunlar çıktı. “Gitar öğrencileri nasıl olsa bunları çalabiliyor, gitar öğrencilerini piyano dersinde zorunlu tutmayalım, çalmasınlar” şeklinde önerileri de doğru bulmuyorum. Gitar öğrencisi de kendisine yetecek kadar piyano eğitimi almalı ama gitarla armoni uygulamalarını mutlaka ama mutlaka gitarla yapmalı ama piyanoyu da göz ardı etmemeli.
K3	Armoni hiçbir çalgıda değişmez ama gitar üzerinde bunu nasıl kontrol edeceğimiz gibi ip uçlarını literatürden taranması gerekir.
K4	Önemli olduğunu düşünüyorum. Bireysel bilgisi ve tecrübesi doğrultusunda gitar hocası bilgilerini uygulamaya çalışmalıdır.
K5	Bu çok iyi fikirde olabilir karmaşık bir durumda olabilir. Eğer armoni hocası kendini adapte edebilirse mümkündür .

Tablo 61’de görüldüğü gibi, katılımcıların görüşleri incelendiğinde özellikle “önemli”, “mutlaka” “değişmez”, “mümkün” kelimelerini kullandıkları görülmektedir. Katılımcıların büyük bir kısmının armoni öğretiminin gitar ile yapılabileceği görüşünde olduklarını söyleyebiliriz. Katılımcılardan K1, öğrencilerin sağ el tırnak uzunluklarından ötürü piyanoda yeterli düzeye ulaşamadıklarını ve armoni dersinde başarılı olamadıklarına dikkat çekmekte ve K2 ise, durum ne olursa olsun gitar öğrencilerinin piyano eğitimi de alması gerektiğini ama gitar uygulamalarını “mutlaka ama mutlaka” gitar ile yapması gerektiğini belirtmektedir. Ayrıca görüşlerden Alt problem 6 “verilen ezgilerin gitar ile çok seslendirilebilirliği” açısından uygun olduğu da görülmektedir.

Tablo 62

Armoni Öğretiminde Uygulamaların Seslendirilmesinde Piyano ile Gitar Arasındaki farklara İlişkin Öğretim Elemanlarının Görüşleri

Öğretim Elemanı	Görüşler
K1	Seslendirme açısından, volüm açısından farklar vardır. Ayrıca oktav olarak farklar vardır. Ama bir mantık çerçevesinde iyi düşünülmüş bir armoni uygulanırsa bu farklar da ortadan kalkacaktır.
K2	Aralarında duyum olarak oktav farkı var. Sağ elde solda basılan dört ses gitarda da basılabilir ama gitarın piyano kadar kıvrak olabileceğini düşünmüyorum. Bazı gitar eserleri vardır “coral” gibi “chora” gibi.. bu eserler akorları sürekli kullanan eserlerdir.
K3	Aradaki oktav farkı bir beşlinin araya girmesi gibi kağıt üzerindeki gibi olmuyor. Piyano ile duyulan akorlar arasında bile farklar vardır. Birtakım kuramsal kavramları bunun nasıl uygulanacağı ile ilgili konular bizim aldığımız armoni derslerinde hiç verilmedi. Armoni derslerinde seslerin bağlantısının dışında yaylılar gibi, gitar gibi çalgılarda nasıl sonuç vereceğini hiç öğrenemedik. Özetle piyanoda yapılması da önemlidir gitar da nasıl yapılacağı önemlidir . Gitar için bir beste yapan besteci gitarı da bilmelidir. Kompozitör yazar gitarist çalar şeklinde bakılmamalıdır.
K4	Çok seslilik açısından ortak yönlerinin olduğunu düşünüyorum. Ama çalgıların sınırları açısından farklar vardır. Müzik eğitimi ile ilgili bir çalışmada gitarda çok pratik olarak, taşınabilirliği ile ilgili olarak avantajları vardır. Ama piyanonun önemi de azımsanmamalıdır.
K5	En büyük farklılık akorların uygun olması. Gitarda beş perde arasında yapacağınız bir yürüyüş uygun olabilir fakat daha geniş oktavlarda mümkün değildir. Belki 10 telli gitar için uygun olabilir.

Tablo 62’de görüldüğü gibi, katılımcıların görüşleri incelendiğinde özellikle “oktav”, “volüm” “duyum”, “sınırlar” kelimelerini kullandıkları görülmektedir. K1, bir mantık çerçevesinde iyi düşünülmüş bir armoni uygulanırsa bu farkların ortadan kalkacağını ve K5 ise, on telli gitar ile daha geniş oktavlar elde edileceğini belirtmektedir. Katılımcıların armoni uygulamalarının seslendirilmesinde gitar ile piyano arasında volüm, oktav gibi farkların olduğu bu farkların da önemli farklar olmadığı görüşünde olduklarını söyleyebiliriz. Ayrıca tüm alt problemlere yönelik olarak gitarın armoni öğretiminde piyano’nun yanı sıra kullanılabilir olduğu görülmektedir.

Tablo 63

Öğretim Elemanlarının GUAÖ'ye Yönelik Çalışma Durumlarına İlişkin Görüşleri

Öğretim Elemanı	Görüşler
K1	Bu konuda bir çalışmam yok ama 2010 da doktora öğrencim bu konuda bir çalışma yapmıştır. Bir armoni kitabını gitara uygulamıştır.
K2	Kompozisyona meraklı bir gitarist ve eğitimci olarak bu konu ile yakından ilgiliyim. Elimde yeterli kaynak yok ama herhangi bir kaynak kitaba bağlı olarak da eserlerimi yazmıyorum. Bestecinin özgür olması gerektiğini düşünenlerdenim.
K3	Bir kitap yayınladım ama bu direk armoni için olmamasının yanı sıra içerisinde armoni bilgileri de barındırmaktadır.
K4	Bir çalışmam yok ama 16 yıllık gitar hocalığım süresince kendi bilgi ve deneyimlerimle bunu uygulamaya çalışıyorum.
K5	Hayır. Ben gitar öğrenciliğim sırasında da çok sıkıntısını çektim. Hocanın piyano ile verdiği somut örnekleri ben gitar üzerinde kurgulayabildim. Armoni hocası bunu kendi öğrendiği şekilde bekliyordu. Eğitimin yakın uzağa prensibinden yola çıkarak öğrencinin ana çalgısından yola çıkmak gerekir.

Tablo 63’de katılımcıların konu ile ilgili çalışmaları olmadığı görülmektedir. Ayrıca K1, konu ile ilgili olarak bir lisansüstü tez yapıldığını, K2 ve K3 bu konuda kendi bilgi ve tecrübelerinden yararlandıklarını, K5 ise, öğrencilik yıllarında bu konuda sıkıntıları çektiğini belirterek armoni eğitiminde ana çalgının önemini vurgulamaktadır. Katılımcıların bu soruya ilişkin görüşleri araştırmanın bir yönünü içeren betimsel çalışma açısından önemli olduğunu söyleyebiliriz. Çalışma konusu ile ilgili olarak, bir lisansüstü teze ve bir kitabın olduğuna yönelik bilgilere ulaşılmıştır.

Tablo 64

GUAÖ'ye Yönelik Eksiklik Durumuna İlişkin Öğretim Elemanlarının Görüşleri

Öğretim Elemanı	Görüşler
K1	Bence kesinlikle eksiklik var . Çok fazla çalışma yapılması gerekir. Öğrenciler yeterli bilgiye sahip değiller. Öğrenciler gitarda çaldıkları akorları tanımıyorlar. Bu konuda yapılmış her çalışmanın çok değerli olacağını düşünüyorum. Ziya Aydıntan'ın çalışması bu konuda bildiğim ilk çalışmadır.
K2	Bu konuda ilk kafa yoranlardan bir tanesiyim. Yüksek lisans tezim ve doktora tezim halinde çalışmalarım ortaya çıktı. İlk yıllara göre çok fazla çalışmalar olduğunu düşünüyorum. Ama armoni öğretimi konusunda bir eksiklik var . Gitaristler keman eserlerini, çello eserlerini çalabiliyoruz ve çok beğeniliyor. Armoni hocası gitarın ses sınırını biliyorsa buna göre anlatıyorsa bu gitaristler için büyük bir şans olur. Ama müzik öğretmenliği bölümlerinde biz gitaristler ayrı bir armoni eğitimi istiyoruz da diyemezsin. Meraklı gitar hocaları olursa bu konuda meraklı öğrencilere yardımcı olur ama “her gitar hocası bu armoniyi vermelidir” konusunda bu gitar öğrenciler için çok iyi olur, çok yerinde olur.
K3	Çok büyük eksiklik var . Duatelerin oluşturulması noktasında eğer öğrenci yeterli şekilde armoni hareketlerini kavramadıysa öğrenci zorlanacaktır. Akor yapısını akor derecelerini gösteren metotlar vardır ve bunlar çok işe yarar. Uygulama kolaylaşmalı ki müziği anlamakta kolaylaşır.
K4	Çok büyük bir eksiklik olduğunu düşünüyorum.
K5	Bence bu konunun üzerine gidilebilir.

Tablo 64’de görüldüğü gibi, katılımcıların görüşleri incelendiğinde özellikle “eksiklik” kelimesini kullandıkları görülmektedir. Bu kelimelerin kullanıldığı cümlelerden yola çıkılarak katılımcıların, GUAÖ’ye yönelik büyük bir eksiklik olduğu ve bu konuda çok fazla çalışma yapılması gerektiği görüşünde olduklarını söyleyebiliriz. Öğretim elemanlarının görüşlerinden yapılan bu çalışmanın da bu eksikliğin belirlenmesine ve giderilmesine yönelik olarak önemli bir yer tutabileceği görülmektedir.

Tablo 65

Eğitim Fakültelerinin Müzik Öğretmenliği Bölümlerinde Gitar Öğrencilerinin Armoni-Kontrpuan-Eşlik Dersini Gitar Uygulamalı Olarak Yapmasının Öğrenci Başarısını Ne Şekilde Etkileyebileceğine İlişkin Öğretim Elemanlarının Görüşleri

Öğretim Elemanı	Görüşler
K1	Eğitim fakültelerinde solistlikten çok eşliğe yönelik çalışmaların yapılması gerekir. Çünkü eğitim fakülteleri eğitmen, öğretmen yetiştirmektedir. Bir eğitmenin iyi bir eşlikçi olmasının yanı sıra armoniye bilip kendisi de bir şeyler yazması gerekir. Eğitim fakültelerinde Çalgı derslerinden çok bu konunun daha önemli olduğunu düşünüyorum.
K2	Öğrenci solfej bilmeli, müzik tarihi bilmeli, armoni bilmelidir. Gitar uygulamalı armoni okutulması özellikle seçmeli ders olarak okutulması mümkün olabilir. Gitar öğrencileri de bundan yararlanabilir.
K3	Olumlu yönde olacağını, çok ciddi bir değişiklik olacağını düşünüyorum. Bilimsel olarak ortaya konulması gerektiği ve yaygınlaşması için gitar hocaları ve hatta program geliştiriciler tarafından bu programlar içine konulması gerekmektedir .
K4	Olumlu yönde etkileyecektir. Konu ile ilgili olarak güdülemeyi ve bilinçli olmayı sağlayacaktır. Öğrencinin konuya daha rahat uyum sağlayacağını, motive edeceğini düşünüyorum. Bu anlamda katkısı olacağını düşünüyorum.
K5	Kendi öğrenciliğimde ben bu eserleri gitarla yapabilir miyim isteğimi hocalarıma zorla kabul ettirdim ve çok da başarılı olduğumu düşünüyorum. Yapılabilir ve doğrudur da aynı zaman da taşınabilir bir armoni aracıdır. Bundan neden faydalanılmasın .

Tablo 65’de görüldüğü gibi, katılımcıların özellikle “önemli”, “mümkün”, “olumlu”, “ciddi bir değişiklik” kelimelerini kullandıkları görülmektedir. Bu kelimelerin kullanıldığı cümlelerden yola çıkılarak katılımcıların, Armoni-Kontrpuan-Eşlik dersini gitar ile yapmalarının öğrenci başarısını olumlu yönde etkileyebileceği görüşünde olduklarını söyleyebiliriz. Ayrıca K5, kendi öğrencilik yıllarında armoni dersinin uygulamalarını gitar ile yaptığını ve daha başarılı olduğunu belirtmektedir. Öğretim elemanlarının kendi deneyimlerinden de yararlanarak ortaya koydukları görüşleri bu araştırmanın problem cümlesine ilişkin görüşler olduğu görülmektedir.

Tablo 66

Gitar Öğretim Elemanlarının GUAÖ İçin Model Bir Armoni Programının Piyano Uygulamalı Armoni Öğretiminin Paralelinde Hazırlanabilirliğine İlişkin Görüşleri

Öğretim Elemanı	Görüşler
K1	Öğrencim bu konuda yaptığı çalışmada piyano için yazılmış bir armoni kitabını uyarladı. Çok kolay olmadı ama aynı paralellikte olacağını düşünüyorum.
K2	Evet, aynı paralellikte olabileceğini düşünüyorum. Joan Duartenin kitabı gibi birçok kitap vardır, ayrıca internetten, bunlardan yararlanarak bizde kendimize özgü bir şeyler geliştirebiliriz.
K3	Gitarist yetiştiren bir bölüm için çok sesliliği algılamak için kendi enstrümanından yola çıkmak uygundur. Müzik öğretmenliği bölümü için gitar öğrencisi için piyano zorunlu olmamalıdır. Gitar çok daha önemlidir.
K4	Bu tür çalışmaların daha çok yapılması lazım. Bunun tabii ki uygulanabilirliği ile ilgili olarak dikkatle çalışılması lazım.
K5	Kesinlikle çok uygun olur. Yapılmalıydı da şimdiye kadar aslında. Kendine has bir yürüyüşü var bu konu üzerinde bilgisi olan çok önemli kişiler var. Böyle bir çalışma olsaydı gitar hocaları da kendini yetiştirmek isterlerdi.

Tablo 66’da görüldüğü gibi, katılımcıların özellikle “uygun”, “olabilir”, “önemli” kelimelerini kullandıkları görülmektedir. Bu kelimelerin kullanıldığı cümlelerden yola çıkılarak katılımcıların, GUAÖ için piyano uygulamalı armoni öğretimine paralel bir programın yapılabilmesi ve gitar öğrencileri için önemli olduğu görüşünde olduklarını söyleyebiliriz. Ayrıca K1, danışmanlığını yaptığı bir doktora öğrencisinin bir armoni kitabını gitara uyguladığını, K4, bu tür çalışmaların daha çok yapılması gerektiğini ve K5, şimdiye kadar yapılması gerektiğini belirtmektedir. Katılımcıların, deneysel çalışmada kullanılacak bir GUAÖ programının halihazırdaki piyano uygulamalı armoni öğretimi programları ile aynı paralellikte hazırlanabileceği ortak görüşünde olduklarını söyleyebiliriz.

Tablo 67

Gitar Öğretim Elemanlarının Eserlerin Gitar Dersinde Armonik Analiz yaptırma Durumuna İlişkin Görüşleri

Öğretim Elemanı	Görüşler
K1	Çok detaylı olmamakla birlikte yani kaba hatları ile bir armoni analizi yaptırıyorum . Ben özellikle akor bağlantılarını, dominant-tonik bağlantıları vs. mümkün olduğunca yapıyorum.
K2	Ben bunu özellikle yaptırıyorum . Örneğin F. Sor'un do majör sonatı...bu armoni çalışmak için mükemmel bir parçadır. Bu eserde her şey yerli yerindedir, beşli bağlantılar, modülasyonlar...bunlar ciddi bir şekilde alındığında daha başarıya ulaşılabileceğini söyleyebiliriz. Her hocanın mutlaka bu konuya dikkat etmesi gerekir.
K3	Yaptırıyorum hatta derse en başta bu konu ile başlıyorum.
K4	Tabii ki yaptırıyorum . Bunun çok önemli olduğunu düşünüyorum. Düz yazı gibi okunan bir şiire benzeyeceğini düşünüyorum. Anlaşılmayan bir kitap gibi bir şiir gibi okunan bir yazı nasıl tercih edilmez ise müzikte de armoni konularına, formuna bakılmadan bir eser çalışılmamalıdır. Bu yüzden derslerde mümkün olduğunca yapılmalıdır.
K5	Her öğrenciye yaptıramamakla birlikte yapmaya çalışıyorum .

Tablo 67’de görüldüğü gibi katılımcıların özellikle “yaptırıyorum” kelimesini kullandıkları görülmektedir. Bu kelimelerin kullanıldığı cümlelerden yola çıkılarak katılımcıların çok fazla olmasa da gitar öğrencilerine armonik analiz yaptırdıklarını belirttiklerini söyleyebiliriz. K1, K2, K3, K4, armonik analiz yaptırdıklarını, K4, armonik analizin çok önemli olduğunu aksi taktirde seslendirilen eserin düz yazı gibi okunan şiire benzeyeceğini belirtmektedir.

Tablo 68

Öğretim Elemanlarının Gitar Dersinde Armoni İle İlgili Çalışmalar Yaptırma Durumuna İlişkin Görüşleri

Öğretim Elemanı	Görüşler
K1	<i>Yapmıyorum</i> ama bir eksiklik olarak görüyorum. Aslında mutlaka yapılması gerekir. Sizin yaptığınız çalışmalar gibi çalışmalar ile bu eksiklikler kapanabilir.
K2	Bu talep üzerine olabilecek bir şey. İsteyen öğrencilere <i>yardımcı oluyorum</i> ama arz talep ilişkisidir.
K3	Akorları, kadansları tek tek çıkarıyoruz ve derse <i>bu şekilde başlıyoruz</i> .
K4	Armoni dersi adında bir dersimiz olduğu için biz fazlaca değinmiyoruz. Ama gitarla ilgili gitar müziği ile ilgili olarak <i>değiniyoruz</i> . Akorların yapısını bilmesi bir öğrencinin eşlik yapabilmesi için çok önemli.
K5	Özellikle ilgili olan ihtiyacı olan öğrencilere <i>yaptırıyorum</i> .

Tablo 68’de görüldüğü gibi, katılımcıların özellikle “yapmıyorum”, “yardımcı oluyorum”, “değiniyoruz” kelimelerini kullandıkları görülmektedir. Bu kelimelerin kullanıldığı cümlelerden yola çıkılarak, katılımcıların büyük bir çoğunluğunun gitar öğrencilerinden bu konuda talep olduğu zaman böyle bir çalışma yaptıklarını söyleyebiliriz.

Tablo 69

Öğretim Elemanlarının Gitar Eğitiminde GUAÖ'nün Etkililik Durumuna İlişkin Görüşleri

Öğretim Elemanı	Görüşler
K1	Bence mutlaka olumlu etkisi olacaktır. Armoniyi iyi tanıyan yorumcu, parçaları çok daha iyi bir şekilde analiz edecektir ve daha iyi yorumlayacaktır. Teknik olarak da armoniyi düşünerek armoniyi çözerek teknik açıdan faydası olabilir.
K2	Bir gitar öğrencisinin gelişimi ile armoninin gelişimi farklı olduğundan dolayı teknik zorlukları hoca uygun bir şekilde verirse mümkün hale gelebilir. Ben bunu yapıyorum. Ben öğrencilerime modern etütleri veriyorum ama tartışmasız bir gerçek vardır ki geleneksel metotlar hala geçerlidir. Hala geçerli de olması ne kadar önemli olduğunu göstermektedir. Zaten Arenas gibi kitaplar bunu hazırlıyor.
K3	Kesinlikle. olumlu yönde etkileyeceğini düşünüyorum.
K4	Bireysel çalgı öğretmeni kendi bilgisi doğrultusunda bunu yapıyor olabilir . Bu konu ile ilgili bir kaynak bir öneri olsa bütün gitar öğretmenlerinin bunu destekleyeceğini düşünüyorum.
K5	Eğer ki müzik öğretmenliği programlarında değişiklikler yapılabilirse bu mümkün olabilir .

Tablo 69'da görüldüğü gibi, katılımcıların özellikle “olumlu”, “mümkün”, “kesinlikle” kelimelerini kullandıkları görülmektedir. Bu kelimelerin kullanıldığı cümlelerden yola çıkılarak katılımcıların, gitar eğitiminde GUAÖ'nün olumlu yönde etkisinin olacağı görüşünde olduklarını söyleyebiliriz.

Tablo 70

Gitar Öğretim Elemanlarının Gitar Eğitiminde GUAÖ'nün Yöntem Olarak Kullanabilme Durumuna İlişkin Görüşleri

Öğretim Elemanı	Görüşler
K1	Eğer bunu teknik çalışmalarla birleştirecek olursak olabilir . Örneğin Guilliani'nin 120 etüt'ü aslında tonik-dominant, tonik-subdominant bağlantılarını içeren etütlerdir.
K2	Bir gitar öğrencisinin gelişimi ile armoninin gelişimi farklı olduğundan dolayı teknik zorlukları hoca uygun bir şekilde verirse mümkün hale gelebilir . Ben bunu yapıyorum. Ben öğrencilerime modern etütleri veriyorum ama tartışmasız bir gerçek vardır ki geleneksel metotlar hala geçerlidir. Bunlar bilinçli olarak yapılmaktadır. Hala geçerli de olması ne kadar önemli olduğunu göstermektedir. Zaten Arenas gibi kitaplar bunu hazırlıyor...yöntem olarak kullanılabilir .
K3	Yayınlanmış olduğum kitabım direk armoni için olmasa da bu konulara değindim. Kitabım da bunu yöntem olarak kullandım .
K4	Bir öğretmenin eşlik yapabilmesi için bu konu çok önemli .
K5	Tabiki... Çok faydalı olacağını düşünüyorum...

Tablo 70'de görüldüğü gibi, katılımcıların özellikle “olabilir”, “mümkün”, “önemli”, “faydalı” kelimelerini kullandıkları görülmektedir. Bu kelimelerin kullanıldığı cümlelerden yola çıkılarak katılımcıların, gitar eğitiminde GUAÖ'nün bir yöntem olarak belirli durumların, şartların sağlanması halinde mümkün olabileceği görüşünde olduklarını söyleyebiliriz. Ayrıca, K3 yayınlamış olduğu gitar metodunda bu yöntemden yararlandığını belirtmiştir.

Tablo 71

Öğretim Elemanlarının GUAÖ'nün Hem Eğitim Amaçlı Hem de Repertuar Amaçlı Olarak Gitar Dağarına Katkı Durumuna İlişkin Görüşleri

Öğretim Elemanı	Görüşler
K1	Bunun eksiklikleri zaten ortada. Bu gibi araştırmalar bu eksiklikleri giderecek ve gitar eğitimine katkısı olacaktır . Besteciler gitar üzerindeki armoniyi tam olarak bilmedikleri için bazı sorunlar olabilir. Mutlaka bir gitaristle çalışılması gerekiyor. Benim gibi gitarist besteciler gitarın sınırlarında düşünüyor, gitarist olmayan besteciler daha geniş ufuklu eserler besteliyorlar. Bu da gitarist olmayan bestecilerin de böyle bir artıları vardır.
K2	Yazılan eserler de bu amaçla yazılmasa da bunu hazırlamaktadır...geleneksel metotlar oluşurken de besteciler bu amaçla yazmamış olsalar da halen seslendirilen büyük bir repertuar oluşmuştur...
K3	Kesinlikle etkili olacağını düşünüyorum. Bundan yaklaşık üç sene önce yaptığım bir çalışmada gitar için beste yapmış 100 müzisyene ulaştım. Gitarist olan olmayan, Flamenko gitarist vs. Bu müzisyenlerin 800 eserine ulaşıldı. Kitaplar, metotlar, sololar, düolar, konçertolar var. Sonuç olarak bu yaptığım çalışmada kimsenin de bu eserlerin varlığından haberinin olmadığı sonucuna da vardım. Bu eserler kayıt altına alınmalı ve eserler hakkında yorumlar yapılmalıdır.
K4	E tabî ki . Eğitim amaçlı düşündüğümüzde var olan teorik bilgi ve birikimi ortaya konulabilirse çok güzel eserler, düzenlemeler ortaya çıkacaktır ve büyük katkısı olacaktır.
K5	Kazanım çok fazla olacaktır . Dünyada Roland Dyens gibi Brouwer gibi besteciler gitarist bestecilerdir. Ülkemizde de bu gibi besteciler bulundu. Carlo Domeniconi gibi gitaristlerin gitar ile bestecilik yaptığını ve dersler verdiğini biliyoruz. Son zamanlarda gitar için besteler yapılmaya başladı ama üç beşi geçmemektedir.

Tablo 71’de görüldüğü gibi, katılımcıların özellikle “olacaktır”, “kesinlikle”, “tabî ki” gibi kelimeleri kullandıkları görülmektedir. Bu kelimelerin kullanıldığı cümlelerden yola çıkılarak katılımcıların, çok büyük katkıları olacağı, eksikliğin hissedildiği ve kazanımların çok büyük olacağı görüşünde olduklarını söyleyebiliriz.

Tablo 72

Öğretim Elemanlarının Gitar Uygulamalı Armoni Eğitimine Başlayabilmek İçin Öğrencide Teknik Yeterliklerin Neler Olması Gerektiğine İlişkin Görüşleri

Öğretim Elemanı	Görüşler
K1	Pratik şekilde çevrim akorlarını çalabiliyor olması yeterlidir.
K2	Bir çalgıyı öğrenmek için gerekli teknikler armoni ile ilgili teknikleri ile paralel hareket ediyor. Sadece armoni uygulamalarına yönelik bir çalışmada öğrencinin akorları çalması, baresi sağlam olacaktır. Ben öğrencilere bunları paralel olarak çaldırıyorum. Bu öğretmenin bakış açısıyla ilgilidir. Ben bunu öğrencilerime birinci sınıfta yaptırıyorum. İkinci sınıfta olan bir öğrenci başlangıç seviyesini yapabilir.
K3	Bu çok zor bir konu. Seviye olarak öğrenciler eşit olmayabilir. Başlangıç seviyesinde başlanmalıdır. İkinci sınıf öğrencileri tonik dominant akor bağlantılarını rahatlıkla yapabilir.
K4	Öğrenciye verilmesi gereken teknik konular vardır. Bu konuların halledilmesi gerekir. Müzikal anlamda hem de teknik olarak yeterli olmalıdır. İçerisinde bütün teknikleri içeren bir eser seçilebilir. Müzik öğretmenliği bölümlerinde yeni başlayan bir öğrenci ile güzel sanatlar lisesinden gelen öğrenciler arasında farklar vardır.
K5	Bir Tarregadan bir <i>Lagrima, Adelita</i> çalan bir öğrenci bu düzeye gelmiştir diye düşünüyorum. Gitarda her tonda da yapılması zordur.

Tablo 72’de görüldüğü gibi katılımcıların, GUAÖ’ye başlayabilmek için gerekli ön bilgi ve becerilerin kazanılmış olması gerektiği görüşünde olduklarını söyleyebiliriz. Belirtilen ön bilgi ve teknik becerilerin müzik öğretmenliği bölümü 2. Sınıf öğrencilerin kazanmış olması gereken becerilerdir ki bu seviyeden sonra GUAÖ’ye geçilebileceği görülmektedir. Araştırmanın deneysel örneklemini oluşturan 3. ve 4. Sınıf öğrencilerinin bu çalışma için uygun olduğunu söyleyebiliriz.

Tablo 73

Öğretim Elemanlarının Araştırmanın Deneysel Sürecinde Kullanılacak Armoni Uygulamaları Hakkındaki Görüşleri

Öğretim Elemanı	Görüşler
K1	... <i>doğru örneklemeler</i> var. Ben <i>gayet başarılı</i> olduğunu düşünüyorum.
K2	Bence öğrenci istekli ise ve öğretmende bunu yönlendiriyorsa <i>sonuç çıkar</i> . Emek verilmiş...Çevirmeler falan hazırlanmış bunlar zaten eserlerde de var. Belki şifrelerden de yararlanabilirsin hatta tablaturdan da yararlanabilirsin daha etkili ve daha kolay olabilir bunlar çünkü gitarda var.
K3	Bunları öğrenciler <i>rahatlıkla çalabilir</i> . Bir sene gitar eğitimi almış bir öğrenci bunları rahatlıkla çalabilir.
K4	Bunlar temel akorlar. Guillianin arpej çalışmaları ile aynı düzeyde olduğunu düşünüyorum. Bu çalışmalar <i>ikinci sınıf öğrencisine</i> başlatılabilir.
K5	Çalınan sesler genellikle boş tellere getirilmiş. Her tonda yapılması zordur.

Tablo 73’de görüldüğü gibi, katılımcıların özellikle “doğru”, “başarılı”, “sonuç çıkar”, “başlatılabilir” gibi kelimeleri kullandıkları görülmektedir. Bu kelimelerin kullanıldığı cümlelerden yola çıkılarak katılımcıların, araştırmanın deneysel sürecinde kullanılacak armoni uygulamalarının uygun olduğu görüşünde olduklarını söyleyebiliriz. Ayrıca K2, şifrelerden ve tabulaturdan da yararlanılabileceğini, K3 ve K4, ikinci sınıf öğrencileri için uygun örnekler olduğunu belirtmektedir.

4.8. Deney Grubu Gitar Öğrencilerinin GUAÖ Hakkındaki Görüşlerine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Tablo 74

GUAÖ'ye Yönelik Deney Grubu Gitar Öğrencilerinin Görüşleri

Gitar Uygulamalı Armoni Öğretimine (GUAÖ) Yönelik öğrenci görüşleri	Tamamen Katılıyorum	Büyük ölçüde Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	TOPLAM
1. GUAÖ ile armoni dersinde öğrendiğim teorik bilgiler daha kalıcı oldu.	10	3	3	1		17
2. GUAÖ, gitarda çaldığım eserlerin akorlarını daha iyi anlamama katkısı oldu.	12	3	2			17
3. GUAÖ ile gitarda eşlik konusunda kendimi artık daha yeterli görüyorum.	8	6	2	1		17
4. GUAÖ ile gitarda aktarım konusunda hiç düşünmediğim konuları öğrendim.	11	2	4			17
5. GUAÖ ile 4 yarıyıl aldığımız armoni-kontrpuan-eşlik dersinin uygulamalarını gitar ile yapmak daha güzel, zevkli ve faydalı oldu.	10	5	1	1		17
6. GUAÖ'nün gitar öğrencileri için sürekli olmasının çok faydalı olacağını düşünüyorum.	14	2	1			17
7. GUAÖ ile gitarda armonize konusunun önemli, bir o kadar da kolay olduğunu öğrendim.	10	2	4	1		17
8. Öğretmen olduğumda GUAÖ'nün benim için çok faydalı olacağını düşünüyorum.	12	2	2	1		17
9. Bu deneysel çalışmanın içinde bulunduğum için kendimi çok şanslı hissediyorum.	12	2	2	1		17

4.8.1. GUAÖ ile Armoni Dersinde Öğrendiğim Teorik Bilgiler GUAÖ Sayesinde Daha Kalıcı Oldu

Öğrencilerin % 58,82'si tamamen katılmakta, % 17,64'ü büyük ölçüde katılmakta ve % 17,64'ü kısmen katılmakta, % 5,88'i katılmamaktadır. Görülüyor ki, öğrencilerin büyük çoğunluğunun “GUAÖ sayesinde öğrendikleri teorik bilgilerin daha kalıcı olduğu” ortak görüşünde olduklarını söyleyebiliriz.

4.8.2. GUAÖ, Gitarda Çaldığım Eserlerin Akorlarını Daha İyi Anlamama Katkısı Oldu

Öğrencilerin % 70,58'i tamamen katılmakta, % 17,64'ü büyük ölçüde katılmakta ve % 11,76'sı kısmen katılmaktadır. Görülüyor ki, öğrencilerin tamamının “GUAÖ sayesinde çaldıkları eserlerin akorlarını daha iyi anlamalarına katkısı olduğu” ortak görüşünde olduklarını söyleyebiliriz.

4.8.3. GUAÖ ile Gitarda Eşlik Konusunda Kendimi Artık Daha Yeterli Görüyorum

Öğrencilerin % 47,05'i tamamen katılmakta, % 35,29'u büyük ölçüde katılmakta, % 11,76'sı kısmen katılmakta, % 5,88'i katılmamaktadır. Görülüyor ki, öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun “GUAÖ sayesinde gitarda eşlik konusunda kendilerini daha yeterli gördükleri” ortak görüşünde olduklarını söyleyebiliriz.

4.8.4. GUAÖ ile Gitarda Aktarım Konusunda Hiç Düşünmediğim Konuları Öğrendim

Öğrencilerin % 64,70'i tamamen katılmakta, % 11,76'sı büyük ölçüde katılmakta ve % 23,52'si kısmen katılmaktadır. Görülüyor ki, öğrencilerin tamamının “GUAÖ sayesinde aktarım konusunda hiç düşünmediği konuları öğrendikleri” ortak görüşünde olduklarını söyleyebiliriz.

4.8.5. GUAÖ ile 4 Yarıyıl Aldığımız Armoni-Kontrpuan-Eşlik Dersinin Uygulamalarını Gitar İle Yapmak Daha Güzel, Zevkli ve Faydalı Oldu

Öğrencilerin % 58,82'si tamamen katılmakta, % 29,41'i büyük ölçüde katılmakta, % 5,88'i kısmen katılmakta ve % 5,88'i de katılmamaktadır. Görülüyor ki, öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun “GUAÖ sayesinde armoni-kontrpuan-eşlik

dersinin uygulamalarını gitar ile yapmanın daha güzel, zevkli ve faydalı olduğu” ortak görüşünde olduklarını söyleyebiliriz.

4.8.6. GUAÖ’nün Gitar Öğrencileri İçin Sürekli Olmasının Çok Faydalı Olacağını Düşünüyorum

Öğrencilerin % 82,35’i tamamen katılmakta, % 11,76’sı büyük ölçüde katılmakta ve % 5,88’i kısmen katılmaktadır. Görülüyor ki, öğrencilerin tamamının “GUAÖ’nün gitar öğrencileri için sürekli olması gerektiği” ortak görüşünde olduklarını söyleyebiliriz.

4.8.7. GUAÖ ile Gitarda Armonize Konusunun Önemli ve Kolay Olduğunu Öğrendim

Öğrencilerin % 58,82’si tamamen katılmakta, % 11,76’sı büyük ölçüde katılmakta, % 23,52’si kısmen katılmakta ve % 5,88’i ise katılmamaktadır. Görülüyor ki, öğrencilerin büyük çoğunluğunun “GUAÖ sayesinde gitarda armonize konusunun önemli ve kolay olduğu” ortak görüşünde olduklarını söyleyebiliriz.

4.8.8. Öğretmen Olduğumda GUAÖ’nün Benim İçin Çok Faydalı Olacağını Düşünüyorum

Öğrencilerin % 70,58’i tamamen katılmakta, % 11,76’sı büyük ölçüde katılmakta % 11,76’sı kısmen katılmakta ve %5,88’i katılmamaktadır. Görülüyor ki, öğrencilerin büyük çoğunluğunun “GUAÖ’nün öğretmenlik mesleğine başladıklarında çok faydalı olacağı” ortak görüşünde olduklarını söyleyebiliriz.

4.8.9. Bu Deneysel Çalışmanın İçinde Bulunduğum İçin Kendimi Çok Şanslı Hissediyorum

Öğrencilerin % 70,58’i tamamen katılmakta, % 11,76’sı büyük ölçüde katılmakta % 11,76’sı kısmen katılmakta ve %5,88’i katılmamaktadır. Görülüyor ki, öğrencilerin büyük çoğunluğunun “yapılan deneysel çalışmanın içinde bulundukları için kendilerini şanslı hissettikleri” ortak görüşünde olduklarını söyleyebiliriz.

BÖLÜM V

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde, araştırmada elde edilen bulgulara ve yorumlara dayalı olarak sunulan sonuç ve öneriler yer almaktadır. Sonuçlar alt problemlerin sırasına göre verilmiştir.

5.1.Sonuç

Armoni eğitime yönelik kuramsal çalışmaların yanı sıra uygulamaya dönük çalışmaların önemi ve çok sesli çalgılardaki gerekli olan bilgi ve becerilerin kazanılmış olmasının armoni eğitimini olumlu yönde etkilediği yapılan araştırmalar ile tespit edilmiştir. Gitar ile armoni uygulamalarının seslendirilebilirliği üzerine de araştırmalar yapılmış ve gitarın armoni eğitiminde kullanılabilirliği örneklerle ortaya konulmuştur.

Yapılan bu araştırmada, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda Armoni-Kontrpuan-Eşlik dersi sürecinde gitarın kullanılmasının gitar öğrencilerinin bilgi ve performans erişileri üzerindeki etkileri belirlenmeye çalışılmıştır. Bu doğrultuda ön test-son test deney ve kontrol grubu deneme modeli kullanılarak deney grubu gitar öğrencilerine gitar uygulamalı armoni eğitimi verilmiş, ön test ve son testten elde edilen veriler analiz edilerek öğrenciler üzerindeki etkililik düzeyi araştırmıştır. Yapılan analizler sonucunda şu sonuçlar elde edilmiştir:

5.1.1. Verilen Ezgilerin Yazılı Olarak Çok Seslendirilmesine Yönelik Grupların *Bilgi Düzeyleri* Arasındaki Anlamlılık Durumuna İlişkin Sonuçlar

Öğrencilerin bas partisi, soprano partisi çok seslendirme ön test puanlarının gruplara göre farklılık göstermediği, bas partisi, soprano partisi çok seslendirme son test puanlarının gruplara göre deney grubu lehine farklılık gösterdiği görülmüştür. Kontrol grubu öğrencilerinin bas partisi, soprano partisi çok seslendirme ön test-son test puanları karşılaştırmasına göre farklılık göstermediği, deney grubunda ise ön test-son test karşılaştırmaları arasında anlamlı farklılık gösterdiği görülmüştür.

Armoni örneklerinin gitar partiyonunda verilmesinin, yazılı örneklerin gitar ile seslendirilmesinin ve gitar partiyonunda yazılı çok seslendirme yapılmasının gitar öğrencilerinin akorları doğru yerleştirme, akor bağlantılarını doğru yapma, uygun akor kullanma ve çalınabilir şekilde yazma davranışlarına olumlu etkisi olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

5.1.2. Verilen Gitar Eserlerinin Armonik Analizinin Yapılmasına Yönelik Grupların *Bilgi Düzeyleri* Arasındaki Anlamlılık Durumuna İlişkin Sonuçlar

Öğrencilerin gitar eserlerinin analizini yapabilme ön test puanlarının gruplara göre farklılık göstermediği, öğrencilerin gitar eserlerinin analizini yapabilme son test puanlarının gruplara göre deney grubu lehine farklılık gösterdiği görülmüştür. Kontrol grubu öğrencilerinin gitar eserlerinin armonik analizini yapabilme ön test-son test puanları karşılaştırmasına göre farklılık göstermediği, deney grubunda ise ön test-son test karşılaştırmaları arasında anlamlı farklılık gösterdiği görülmüştür.

Armoni eğitiminde kullanılan örneklerin gitar dağarından seçilmiş olmasının, yazılı ya da gitarda çok seslendirmeye yönelik örneklerin gitar dağarından seçilen örnekler ile ilişkilendirilmesinin öğrencilerin doğru akoru bulma, doğru kadansı bulma ve şifreleri doğru yazma davranışlarına olumlu etkisi olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

5.1.3. Gitar Partisyonunda Majör ve Minör Tonda Verilen Kadansların Çalınmasına ve Eşlik Modelleri Oluşturulmasına Yönelik Grupların *Performans Düzeyleri* Arasındaki Anlamlılık Durumuna İlişkin Sonuçlar

Öğrencilerin majör ve minör tonda tam kadans çalabilme ve eşlik modelleri oluşturabilme ön test puanlarının gruplara göre farklılık göstermediği, son test puanlarının gruplara göre deney grubu lehine farklılık gösterdiği görülmüştür. Öğrencilerin majör ve minör tonda kırık kadans çalabilme ve eşlik modelleri oluşturabilme ön test puanlarının gruplara göre farklılık göstermediği, son test puanlarının gruplara göre farklılık göstermediği görülmüştür.

Kontrol grubu öğrencilerinin majör ve minör tonda tam kadans çalabilme ve eşlik modelleri oluşturabilme ön test-son test puanları karşılaştırmasına göre farklılık gösterdiği, deney grubunda da ön test-son test karşılaştırmaları arasında anlamlı farklılık gösterdiği görülmüştür. Kontrol grubu öğrencilerin majör ve minör tonda kırık kadans çalabilme ve eşlik modelleri oluşturabilme ön test-son test puanları karşılaştırmasına göre farklılık göstermediği, deney grubunda ise ön test-son test karşılaştırmaları arasında anlamlı farklılık gösterdiği görülmüştür.

Akorların, kadansların ve akor bağlantılarının gitarda uygulanarak seslendirilmesinin ayrıca eşlik ve eşlik modellerine yönelik yapılan çalışmaların öğrencilerin doğru nota çalma, doğru ritimle çalma, doğru parmakla çalma ve eşlik modelleri oluşturma davranışlarındaki gelişimine önemli katkısı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

5.1.4. Verilen Okul Şarkılarının Gitarla Eşliklenmesine Yönelik Grupların Performans Düzeyleri Arasındaki Anlamlılık Durumuna İlişkin Sonuçlar

Öğrencilerin okul şarkısı eşlikleyebilme ön test puanlarının gruplara göre farklılık göstermediği, öğrencilerin okul şarkısı eşlikleyebilme son test puanlarının gruplara göre deney grubu lehine farklılık gösterdiği görülmüştür. Kontrol grubu öğrencilerinin okul şarkısı eşlikleyebilme ön test-son test puanları karşılaştırmasına göre farklılık göstermediği, deney grubunda ise ön test-son test karşılaştırmaları arasında anlamlı farklılık gösterdiği görülmüştür.

Armoni eğitiminde okul şarkılarının, solfej örneklerinin ve tek sesli gitar eserlerinin gitar ile eşliklenmesine yer verilmesinin ayrıca eşliğe yönelik çalışmalarda eşliklemeye kullanılan akorların temel akorlara indirgenerek tüm tonlarda tam kadans örneklerinin çeşitli konumlarda seslendirilerek ezberlenmesi ve çalışmalarda yan basamak akorlarının bu temel akorların paralelinde kullanılması, “okul şarkısı eşlikleyebilme” bilgi ve performans düzeylerinin gelişmesinde olumlu yönde katkısı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

5.1.5. Gitar Partisyonunda Verilen Ezgilerin Gitarla Çok Seslendirilmesine Yönelik Grupların Bilgi ve Performans Düzeyleri Arasındaki Anlamlılık Durumuna İlişkin Sonuçlar

Öğrencilerin gitarla çok seslendirme yapabilme ön test puanlarının gruplara göre farklılık göstermediği, öğrencilerin gitarla çok seslendirme yapabilme son test puanlarının gruplara göre deney grubu lehine farklılık gösterdiği görülmüştür. Kontrol grubu öğrencilerinin gitarla çok seslendirme yapabilme ön test-son test puanları karşılaştırmasına göre farklılık göstermediği, deney grubunda ise ön test-son test karşılaştırmaları arasında anlamlı farklılık gösterdiği görülmüştür.

Aralıklar, akorlar ve akor bağlantıları konularından başlayarak yapılan tüm armoni çalışmalarında örneklerin gitar partisyonunda çok seslendirilmesi ve gitarda armonize konusuna yer verilmesi, öğrencilerin gitar becerileri ile armoni bilgilerini ilişkilendirmesine, ayrıca gitar dağarından örnekler ile gitarda armonize konusunun ilişkilendirilerek örneklenmesi öğrencilerin “gitarla çok seslendirme yapabilme” bilgi ve performans düzeylerinin gelişmesinde olumlu yönde katkısı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

5.1.6. Gitar Partisyonunda Verilen Bir Kadansın Farklı Tonlara Aktarılmasına Yönelik Grupların *Bilgi ve Performans Düzeyleri* Arasındaki Anlamlılık Durumuna İlişkin Sonuçlar

Öğrencilerin verilen bir kadansın farklı tonlara aktarabilme (minör-majör) ön test puanları gruplara göre farklılık göstermediği, öğrencilerin verilen bir kadansı farklı tonlara aktarabilme (minör-majör) son test puanlarının gruplara göre deney grubu lehine farklılık gösterdiği görülmüştür. Kontrol grubu öğrencilerin verilen bir kadansı farklı tonlara aktarabilme (minör) ön test-son test puanları karşılaştırmasına göre farklılık göstermediği, deney grubunda ise ön test-son test karşılaştırmaları arasında anlamlı farklılık gösterdiği görülmüştür.

Armoni eğitiminde “gıtarıda aktarım” konusu kapsamında tek sesli ezgilerin farklı tonlara aktarımından başlayarak akorların, kadansların farklı tonlara aktarılmasına yönelik yapılan çalışmalarda gitarın teknik özelliklerinin dikkate alınarak yapılması, öğrencilerin “verilen bir kadansı farklı tonlara aktarabilme” bilgi ve performans düzeylerinin gelişmesinde olumlu yönde katkısı olduğunu göstermektedir.

Araştırmanın deneysel boyutunda grupların tüm bilgi ve performans düzeylerine ilişkin elde edilen bulgular ışığında;

Gitar öğrencilerinin bilgi ve performans erişilerinde deney grubu lehine anlamlı fark olduğu, başka bir deyişle Armoni-Kontrpuan-Eşlik dersini “geleneksel uygulama” ile öğrenen yani piyano uygulamalı olarak öğrenen öğrencilerin aksine GUAÖ alan öğrencilerin bilgi erişilerinde anlamlı farklar olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

5.1.7. Gitar Öğretim Elemanlarının Gitar Uygulamalı Armoni Öğretimi Hakkındaki Görüşlerine İlişkin Sonuçlar

- Akorların, kadansların, uygulamaların gitar partisyonunda yazılması ve gitar ile seslendirilmesinin mümkün olduğu,
- Armoni örneklerinin gitar dağarından seçilebileceği, hatta gitar öğrencileri için çok daha önemli olduğu,
- Armoni öğretiminde uygulamaların seslendirilmesinde piyano ile gitar arasında önemli derecede farkların olmadığı,
- Gitar öğretim elemanlarının araştırma konusu ile ilgili oldukları fakat gitar uygulamalı armoni öğretimine yönelik çalışmalarının olmadığı,

- Gitar uygulamalı armoni öğretimine yönelik eksiklerin olduğu,
 - Gitar uygulamalı armoni öğretiminin öğrenci başarısını olumlu yönde etkileyeceği,
 - Gitar uygulamalı armoni öğretiminin piyano uygulamalı armoni öğretimi ile paralel yürütülebileceği,
 - Armoni öğretiminin gitar uygulamalı yapılmasının çok önemli bir konu olduğu,
 - Gitar öğretim elemanlarının gitar dersinde çok fazla olmasa da öğrencilerine çalıştıkları eserlerin armonik analizlerini yaptırdıkları,
 - Gitar dersinde armoniye yönelik çalışmaları öğrencilerden talep olduğu zaman yaptırdıkları,
 - Gitar eğitiminde gitar uygulamalı armoni öğretiminin etkili olmasının yanı sıra bir yöntem olarak da kullanılabileceği,
 - Gitar uygulamalı armoni öğretiminin gitar dağarına katkılarının olacağı,
 - Gerekli ön bilgileri kazanmış bir gitar öğrencisinin gitar uygulamalı armoni öğretimine başlayabileceği,
 - Araştırmanın deneysel sürecinde kullanılacak armoni uygulamalarının uygun olduğu,
- sonuçlarına ulaşılmıştır.

5.1.8. Deney Grubu Gitar Öğrencilerinin GUAÖ Hakkındaki Görüşlerine İlişkin Sonuçlar

Deney grubu gitar öğrencilerinin büyük çoğunluğunun GUAÖ sayesinde;

- Öğrendikleri teorik bilgilerin kalıcı olduğu,
 - Çaldıkları eserlerin akorlarını daha iyi anladıkları,
 - Gitarda eşlik konusunda kendilerini daha yeterli gördükleri,
 - Aktarım konusunda hiç düşünmedikleri konuları öğrendikleri,
 - Armoni-Kontrpuan-Eşlik dersinin uygulamalarını gitar ile yapmanın daha güzel, zevkli ve faydalı olduğu,
 - Gitarda armonize konusunun önemli ve kolay olduğunu öğrendikleri,
- Ayrıca;
- GUAÖ'nün gitar öğrencileri için sürekli olması gerektiği,
 - GUAÖ'nün kendileri için çok faydalı olduğu,

• Bu çalışmanın deney grubunda oldukları için kendilerini çok şanslı hissettikleri sonuçlarına ulaşılmıştır.

5.2.Öneriler

Araştırmadan elde edilen sonuçlardan yola çıkılarak, özellikle Müzik Eğitimi Anabilim Dalı gitar ve armoni öğretim elemanlarına şu önerilerde bulunulabilir;

1. İkinci alt problem (gitar partisyonunda ezgilerin yazılı olarak çok seslendirilmesi) ile ilişkili olarak;

“Müzik öğretmenliği mesleği gerekleri doğrultusunda bir armoni eğitimi” için armoni eğitiminde gitarın yeri ve önemi dikkate alınarak, armoni öğretim elemanlarının armoni-kontrpuan-eşlik dersi sürecinde gitar öğrencilerini, armoni örneklerinin koro ya da piyano partisyonunda yazılı çok seslendirilmesinin yanı sıra gitar partisyonunda da yazılı çok seslendirmeye yönlendirmeleri gerekli görünmektedir.

2. Üçüncü alt problem (gitar eserlerinin armonik analizinin yapılması) ile ilişkili olarak;

Müzik eğitimi Anabilim Dalı tanımsal programı “Uygun eserlerin armonik analizi” konusu kapsamında, gitar dağarından da önemli eserler seçilerek gitar öğrencilerinden bu eserlerin de armonik analizinin yapmaları istenmelidir.

3. Dördüncü alt problem (kadansların seslendirilmesi ve eşlik modelleri oluşturulması) ile ilişkili olarak;

Armoni öğretim elemanlarının armoni-kontrpuan-eşlik dersi sürecinde gitar öğrencilerini akorları, kadansları, akor bağlantıları gibi örnekleri gitarla seslendirmeye yönlendirmeleri gerekli görünmektedir. Ayrıca, piyano için geliştirilen eşlik modellerinden gitar için uygun olanları seçilerek öğrencilerden okul şarkılarının eşliklenmesinde kullanmaları istenmelidir.

4. Beşinci alt problem (okul şarkılarının eşliklenmesi) ile ilişkili olarak;

Armoni-Kontrpuan-Eşlik dersi içeriğinde yer alan “piyanoda okul şarkılarını eşikleme” konusu kapsamında, gitar öğrencilerinden okul şarkılarının eşliklenmesinde özellikle gitarı (bir eşlik çalgısı olarak) kullanmaları istenmelidir.

5. Altıncı ve yedinci alt problem (kadansların farklı tonlara aktarılması) ile ilişkili olarak;

Armoni öğretim elemanlarının, Armoni-Kontrpuan-Eşlik dersi içeriğinde yer alan “verilen bas ve soprano partilerini çok seslendirme” konusu kapsamında armoni örneklerini, özellikle gitarla çok seslendirmeye yönlendirmelerinin gerekli olduğu görülmektedir. Ayrıca, tüm örneklerin (akorlar, kadanslar, ezgilerin çok seslendirilmesi) başka tonlara aktarılması şeklinde “aktarma” konusuna ağırlıklı olarak yer verilmesi son derece önemli bir durum olarak görülmektedir.

6. Müzik öğretmenliği mesleği gerekleri doğrultusunda bir gitar eğitimi için;

- Gitar eğitiminde armoninin yeri ve önemi dikkate alınarak, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı lisans programında 8 yarıyıl süre ile verilen “Bireysel Çalgı - Gitar” dersinin içeriğinde gitar uygulamalı armoni ve eşlik konularına sık sık yer verilmelidir.

- Gitar eğitiminde kullanılan teknik ve müzikal eserlerin armoni konusu paralelinde seçilerek armoni dersinde kazanılan bilgilerin daha anlaşılır ve daha kalıcı olması sağlanabilir. Öğrencinin teknik ve müzikal gelişimi için verilen eserlerin dönemlerine göre armonik analizi yaptırılarak, kadans bölgeleri ve türleri, hangi akorlar kullanıldığı ve bu akorların durumları belirlenebilir. Bu akor bağlaşımlarının nasıl bir müzikal ifade ile yorumlanması gerektiği tartışılabilir.

- Bireysel Çalgı-Gitar bilgi ve performans düzeylerinin belirlenmesine yönelik ölçme testleri yani yazılı eşlik ve doğaçlama eşlik konularına yönelik performans testleri, gitar dağarından uygun eserlerin armonik analizine yönelik bilgi testleri geliştirilmelidir.

- Armoni öğretim elemanları ile gitar öğretim elemanları, konuların işlenişi gibi bir çok durumda birbirleri ile iletişim halinde olmalıdır. Müzik Eğitimi Anabilim Dalı “Bireysel Çalgı Gitar” ve “Armoni-Kontrpuan-Eşlik” ve hatta “Eşlik” dersleri için GUAÖ’ye yönelik daha çok kaynak eserler hazırlanmalıdır. Yaygın olarak kullanılan armoni kitapları ve GUAÖ’ye yönelik var olan kaynaklar da incelenerek gitar ve armoni eğitiminde kullanılır duruma getirilebilir.

Ayrıca, araştırmacılara gitarın Müzik Eğitimi Anabilim Dalı programında yer alan diğer derslerde de kullanılabilirliğine yönelik bazı araştırma konuları da önerilebilir;

1. Müzik Eğitimi Anabilim Dalı programında yer alan “Müzik Biçimleri” dersine yönelik olarak “gitar dağarından eserlerin Müzik Biçimleri dersinde kullanılabilirliği” ile ilgili araştırmaların da yapılmasının “Gitar Eğitimi” ve “Müzik Biçimleri Eğitimi” için önemli olduğu düşünülmektedir.

2. Müzik Eğitimi Anabilim Dalı programında yer alan “Eğitim Müziği Besteleme” dersinde gitarın yeri ve önemine ilişkin araştırmaların “gitar” ve “eğitim müziği besteleme” dersleri için önemli olduğu düşünülmektedir.

3. Gitar uygulamalı makamsal armoni (Dörtlü armoni sistemi) öğretimine yönelik araştırmaların önemli olduğu düşünülmektedir.

4. Gitar öğrencilerinin akor algı durumlarının araştırılmasına yönelik olarak, öğrencilerin akor algılarının ölçülmesi için armonik hiyerarşi deneyi model alınarak akor algısının piyano ve gitar sesleri ile değişip değişmediği sorusunun araştırılmasının armoni ve gitar eğitimi için önemli bir konu olduğu düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

1. Akbulut, F. (2010). *Temel Armoni Kurallarının Gitara Uyarlanmasında “CHALLAN ARMONİ” Yaklaşımları Üzerine Bir Yöntem Araştırması*. Yayımlanmamış Sanatta Yeterlik Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
2. Aksoy, B. (2003). *Avrupalı Gezgincilerin Gözüyle Osmanlılarda Musiki*. İstanbul: Pan Yayıncılık.
3. Ata, M. Y. (2007). *Müziksel Bilim-Bilimsel Müzik*, Matematik, Mantık ve Felsefe 5. Ulusal Sempozyumu, İstanbul Kültür Üniversitesi, 11-14 Eylül 2007, Foça.
4. Atalay, N. B. (2009). Akor Hazırlama Etkisi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21, 46.
5. Aydın, Z. (1978). *Klasik Armoni (Gitar uygulamalı)*. Gitar kitaplığı 4. İstanbul: Can Ticaret.
6. Bağcı, H. (2009). *Eşlik Desteğinin Armoni ve Solfej Eğitimindeki Başarı Düzeyine Etkisi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
7. Bakıhanova, Z. (2003). *Armoni*. Ankara: Bilkent Üniversitesi Yayınları.
8. Barış, D. A. (2007). Okul Müzik Eğitiminde Çalgı Eğitimi Uygulamaları. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* (1-12), sayı 15, cilt 2.
9. Bosman, L. (1991). *Harmony for guitar* (revised edition). Norfolk: Caligraving Limited Thetford, England.
10. Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., Demirel F. (2011). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (8. Basım). Ankara: Pegem A. Yayıncılık.
11. Cambouropoulos, E. (2007). *Towards a General Computational Theory of Musical Structure*. Unpublished master's thesis, University of Edinburg, UK.

12. Cangal, N. (1988). Müzikte Çoksesliliğin Gereği. *Birinci Müzik Kongresi-Bildiriler*. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı.
13. Cangal, N. (1999). *Armoni*. Ankara: Arkadaş Yayınevi.
14. Carulli, F. (1825). *Harmonie Appliquée a la Guitare*, Paris. Web: http://img.kb.dk/ma/umus/carulli_harmonie.pdf, adresinden 22.08.2010'da alınmıştır.
15. Çevik, D. B. (2007). *Armoni Eğitimi ile Piyano Çalma Becerileri Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, DEÜ, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
16. Dobois, T. (1921). *Armoni Bahisleri* (Çev. Cemal Reşit REY). İstanbul: Devlet Konservatuvarı Yayınları.
17. Egemen, H. (2003). *Armonide Çözümleme ve Uygulaması*. İstanbul: Özgür Yayınları.
18. Elhankızı, A. (2008). *Müziğin Temel Kuramları*. Konya: Eğitim Akademi Yayınları.
19. Engstrom, G. M. (1995), *Harmony and the Guitar: a Textbook on Four-Part Writing in the Common-Practice Style*. Unpublished master's thesis, California State University, Long Beach.
20. Erol, M. (2007). *Nihavent Ezgilerin İstatistiksel Metotlara Dayalı Olarak Kemana Uygunluğunun Belirlenmesi*. Yayımlanmamış doktora tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
21. Ertürk, S. (1972). *Eğitimde Program Geliştirme*. Meteksan A.Ş. Cilt:42, Sayı:2034, Ankara.
22. Gazimihal, M. R. (1961). *Musiki Sözlüğü*. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
23. Hızır Ağa (1770 civarı). *Tefhîm-ül Makâmât fî Tevlîd-in Nagamât*. Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi, Hazine/no.1793.

24. Hindemith, P. (2007). *Ses İşçiliği* (Çev. Yavuz Oymak). İstanbul: Norgunk Yayıncılık.
25. Işıkhani, C. (2006). *Dizi Temelli Ezgi Karşılaştırma: Algısal Perde Hiyerarşisinde Tonal-Diyatonik Ayrımı*. Yayımlanmamış doktora tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, İzmir.
26. İlerici, K. (1974). *İş Halinde Üçlü Sistem Armoni*. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
27. Karaelma, B. (2008). *Makamsal İşitmede Algısal Perde Hiyerarşisinin Dinleyicilerin Eğitim Düzeyleriyle İlişkisi*. Yayımlanmamış doktora tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
28. Karasar, N. (2009), *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
29. Karolyi, O. (1996). *Müziğe Giriş* (Çev. Mehmet Nemutlu). İstanbul: Pan Yayıncılık.
30. Korsakof, N. R. (1996). *Kuramsal ve Uygulamalı Armoni* (Çev. Ahmet Muhtar Ataman). İzmir: Levent Müzikevi.
31. Kostka, S., Payne, D. (2004). *Tonal Harmony with an Introduction to Twentieth-Century Music (Fifth Edition)*. New York: The McGraw-Hill Companies.
32. Krumhansl, C. L. (1990). *Cognitive Foundations of Musical Pitch*. New York: Oxford University Press.
33. Levent, N. (1996). *Çağdaş Türk Müziğinde Dörtlü Armoni*. İzmir: Levent Müzikevi.
34. Ömür, Ö. (2009). Piyano Eğitiminde Öğrencinin Düşünce Biçimine Yönelik Bir Öğretim Önerisi. 8. *Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu*. Samsun: Ondokuz Mayıs Üniversitesi Yayınları.

35. Önder, C. Ş. ve Yıldız G. (2008). Klasik Gitar Eğitiminin Boyutları. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. Web: <http://efd.mehmetakif.edu.tr/arsiv/haziran2008/dosyalar/115-133.pdf> adresinden 22 Şubat 2010'da alınmıştır.
36. Özgür, Ü. ve Aydoğan, S. (2002). *Müziksel İşitme Okuma* (birinci kitap). Ankara: Sözkese Matbaası.
37. Piston, W. (1959). *Harmony*. London: Victor Gollancz.
38. SAY, A. (2001). *Müziğin Kitabı* (1. Basım). Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
39. Sevgi, A. (2005). Müzik Öğretmenliği Mesleği Gerekleri Doğrultusunda Bir Armoni Eğitimi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25(1), 199-211.
40. Sönmez, V. (2008). *Program Geliştirmede Öğretmen El Kitabı* (14. Basım). Ankara: Anı Yayıncılık.
41. TDK (2011). Büyük Türkçe Sözlük. Web: <http://tdkterim.gov.tr/bts/> adresinden 09.02.2011'de alınmıştır.
42. Toros, M. (2011). *Gitar İle Armoni*. Ankara: Su Halkla ilişkiler & Organizasyon.
43. Uçan, A. (1996). *İnsan ve Müzik, İnsan ve Sanat Eğitimi* (2. Basım). Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
44. Uçan, A.(1997). *Müzik Eğitimi. Temel kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar* (2. Basım). Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
45. Uçan, A. (2010). *Müzik Eğitiminde Program Çözümleme*. Yayımlanmamış Ders Notları. Ankara.
46. Yalçın, G. (2004). *Halk Müziğine Dayalı Gitar Öğretimi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

47. Yıldırım A., Şimşek H. (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Teknikleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
48. YÖK (2010). <http://www.yok.gov.tr/content/view/520/> adresinden 18 eylül 2010'da alınmıştır.

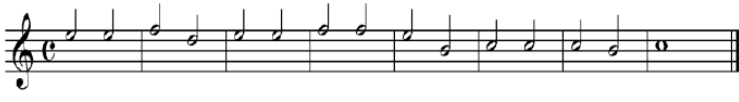
EKLER

1. Kapsam Geçerliliği İçin Uzman Görüşleri Formu
2. Deneysel Çalışmaya Yönelik İzin İçin Üniversiteler ile Yapılan Resmi Yazışmalar
3. Belirtke Çizelgeleri
4. Görüşme ve Anket Soruları
5. Derslerden Resimler

3. Minör tonda tam kadans çalabilme ve eşlik modelleri oluşturabilme
4. Okul Şarkısı eşlikleyebilme

										Uygundur	Düzeltilmeli	Uygun değil
												
Ölçüt		25	25	25	25	Toplam						
Davranışlar												
Doğru nota çalma												
Doğru ritimle çalma												
Doğru parmakla çalma												
Eşlik modelleri oluşturma												
Genel toplam												
												
Ölçüt		25	25	25	25	25	25	25	25	Toplam		
Davranışlar												
Doğru nota çalma												
Doğru ritimle çalma												
Uygun akor yerleştirme												
Doğru parmakla çalma												
Eşlik modelleri oluşturma												
Genel toplam (T/2)												

9. Gitarla çok seslendirme yapabilme

										Uygun	Düzeltilmeli	Uygun değil
												
Ölçüt		25	25	25	25	Toplam						
Davranışlar												
Doğru nota çalma												
Doğru ritimle çalma												
Uygun akor yerleştirme												
Doğru parmakla çalma												
Genel toplam												
												
Ölçüt		25	25	25	25	Toplam						
Davranışlar												
Doğru nota çalma												
Doğru ritimle çalma												
Uygun akor yerleştirme												
Doğru parmakla çalma												
Genel toplam (T/2)												

10. Verilen bir kadansı farklı tonlara aktarabilme

10. Verilen bir kadansı farklı tonlara aktarabilme										Uygundur	Düzeltilmeli	Uygun değil
												
Ölçüt		25		25		25		25		Toplam		
Davranışlar												
Doğru nota çalma												
Doğru ritimle çalma												
Doğru parmakla çalma												
Eşlik modelleri oluşturma												
Genel toplam												
												
Ölçüt		25	25	25	25	25	25	25	25	Toplam		
Davranışlar												
Doğru nota çalma												
Doğru ritimle çalma												
Doğru parmakla çalma												
Eşlik modelleri oluşturma												
Genel toplam (T/2)												

EK 2. Resmi Yazışmalar

7 + 69

T.C.

GAZİ ÜNİVERSİTESİ

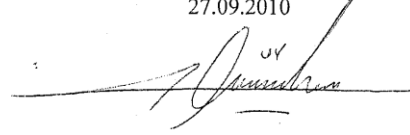
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

ANKARA

Enstitünüz Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı 098122503 no'lu doktora öğrencisiyim. Çalışmakta olduğum "Gitar Uygulamalı Armoni Öğretimi ve Öğrenci Başarısı Üzerine Etkileri" adlı doktora tezimin deneysel çalışması için Niğde Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 2010-2011 Eğitim-Öğretim yılı Güz dönemi bireysel çalgısı gitar olan 2., 3. ve 4. Sınıf öğrencilerinin katılımı gerekmektedir.

Öğrencilerin deneysel çalışmaya katılabilmeleri için gerekli iznin verilmesi konusunda gereğini bilgilerinize arz ederim.

27.09.2010

Gökhan YALÇIN

Adres:

Araştırma için gerekli ve uygundur.

Doç. Dr. Aytekin ALBUZ

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
(Öğrenci İşleri Dairesi Başkanlığı)

SAYI : B.30.2.GÜN.0.72.01.38/5522 - 13765
KONU : İzin

02.../12/2010

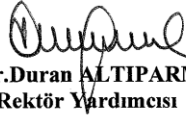
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

İLGİ : a) 04/10/2010 tarih ve 7749 sayılı yazınız.

b)Niğde Üniversitesi Rektörlüğü Öğrenci İşleri Dairesi Başkanlığının, 08/11/2010 tarih ve 1747 sayılı yazısı.

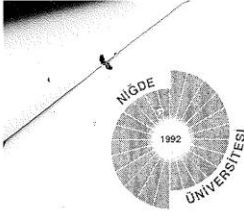
Enstitünüz Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı Doktora öğrencisi Gökhan YALÇIN'ın, Doç.Dr.Aytekin ALBUZ'un danışmanlığında yürüttüğü **"Gitar Uygulamalı Armoni Öğretimi ve Öğrenci Başarısı Üzerine Etkileri"** konulu tezi ile ilgili olarak deneysel araştırma yapabilmesine izin verilmesi hakkındaki ilgi (a) yazınız, Niğde Üniversitesi Rektörlüğüne iletilmiş olup, alınan cevabi ilgi (b) yazı ve eklerinin birer örneği ilişikte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi rica ederim.

Prof.Dr.Duran ALTIPARMAK
 Rektör Yardımcısı

Ek :

- İlgi (b) yazı (1 sayfa)
- İlgi (b) yazı eki (3 sayfa)

T.C.
NİĞDE ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Sayı :B.30.2.NĞÜ.0.72.00.00/1747
Dosya No:304-14
Konu :Tez Araştırma İzni

Niğde,08/11/2010

GAZİ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Öğrenci İşleri Dairesi Başkanlığı)
Teknikokullar/ANKARA

İlgi a)20.10.2010 tarih ve B.30.2.GÜN.0.72.01.38/4775-17439 sayılı yazınız.
b)Eğitim Fakültesi Dekanlığının 05.11.2010 tarih ve B.30.2.NĞÜ.0.12.00.00/1145 sayılı yazısı.

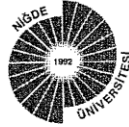
Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı Doktora Öğrencisi Gökhan YALÇIN'ın, Doç. Dr. Aytekin ALBUZ'un danışmanlığında yürüttüğü "Gitar Uygulamalı Armoni Öğretimi ve Öğrenci Başarısı Üzerine Etkileri" konulu tezi için Üniversitemiz Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim dalı 2010-2011 Eğitim Öğretim Yılı Güz Yarıyılı bireysel çalgı gitar olan 2, 3 ve 4. sınıf okuyan öğrencilere deneysel çalışma yapmasının uygun görüldüğüne dair Eğitim Fakültesinin ilgi b)'de kayıtlı yazısı ve ekleri ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. Mehmet ŞENER
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

EKLER:

1-İlgi (b) yazı ve ekleri (3 sayfa)

T.C.
NİĞDE ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİ DEKANLIĞI

Sayı :B.30.2.NĞÜ.0.12. 00.00/1145
Dosya No:304.14
Konu : Tez araştırma izni

05 /11/2010

REKTÖRLÜK MAKAMINA

İlgi : 28/10/2010 tarih ve 1642 sayılı yazınız.

Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı; Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı Doktora Öğrencisi Gökhan YALCIN, Müzik Eğitimi Anabilim Dalında "Gitar Uygulamalı Armoni Öğretimi ve Öğrenci Başarısı Üzerine Etkileri" konulu tezini yapmasının uygun olduğuna dair Fakültemiz Güzel Sanatlar Eğitimi Bölüm Başkanlığının yazısı ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Yrd.Doç.Dr.Seher MANDACI ŞAHİN
Dekan V.

EKLER
Bölüm Yazısı

Derbent Yerleşkesi 51200 NİĞDE
Tel: (0 388) 211 28 05 Fax: 211 28 01
e-posta: egitimfak@nigde.edu.tr Elektronik: www.nigde.edu.tr

Ayrıntılı bilgi için irtibat:Özlük Bürosu

T.C
NİĞDE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM FAKÜLTESİ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ BÖLÜM BAŞKANLIĞI
MÜZİK EĞİTİMİ ABD BAŞKANLIĞI

Sayı : B.30.2.NĞÜ.035.10.05.02.-01/
Konu : Tez Araştırma İzni

Tarih : 11.2010

GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ BÖLÜM BAŞKANLIĞI'NA

İlgi : Rektörlük Makamının 28.10.2010 tarih ve B.30.2.NĞÜ.0.72.00.00.1642 sayılı yazıları

Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı:
Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı Doktora Öğrencisi Gökhan YALCIN; Ana Bilim Dalımızda
"Gitar Uygulamalı Armoni Öğretimi ve Öğrenci Başarısı Üzerine Etkileri" konulu tezini
yapması uygun görülmüştür.

Bilgilerinize arz ederim.

Yrd Doç.Dr Ebru TEMİZ
Ana Bilim Dalı Başkanı

S 623

T.C.

GAZİ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

ANKARA

Enstitünüz Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı 098122503 no'lu doktora öğrencisiyim. Çalışmakta olduğum **"Gitar Uygulamalı Armoni Öğretimi ve Öğrenci Başarısı Üzerine Etkileri"** adlı doktora tezimin deneysel çalışması için *Gazi Üniversitesi* Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, *Selçuk Üniversitesi* Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, *Abant İzzet Baysal Üniversitesi* Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, *Harran Üniversitesi* Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı ve *Dokuz Eylül Üniversitesi* Buca Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 2010-2011 Eğitim-Öğretim yılı Güz dönemi bireysel çalgısı gitar olan 3. ve 4. Sınıf öğrencilerinin katılımı gerekmektedir.

Öğrencilerin deneysel çalışmaya katılabilmeleri için gerekli iznin verilmesi konusunda gereğini bilgilerinize arz ederim.

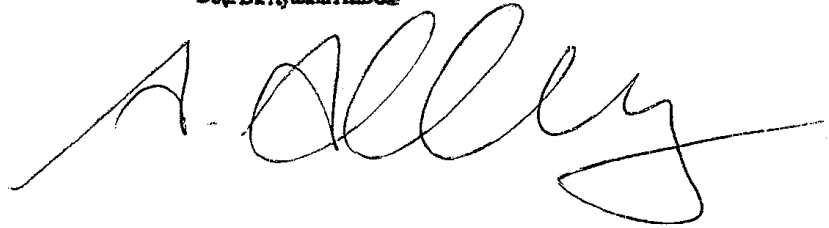
01.11.2010

Gökhan YALÇIN

Adres:

Araştırma için gerekli ve uygundur.

Doç. Dr. Aytekin ALBUZ

**T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
(Öğrenci İşleri Dairesi Başkanlığı)**

SAYI : B.30.2.GÜN.0.72.01.38/ 1997-9926
KONU: İzin

..30/..5..../2011

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

İLGİ : 02/11/2010 tarih ve 8688 sayılı yazınız.

Enstitünüz Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı Doktora programı öğrencisi Gökhan YALÇIN'ın, Doç.Dr.Aytekin ALBUZ'un danışmanlığında yürüttüğü doktora tezi ile ilgili deneysel çalışma yapabilmesine izin verilmesi hakkındaki ilgi yazınız, anket çalışması yapılacak Üniversite Rektörlüklerine ve Üniversitemiz ilgili Fakülte Dekanlıklarına iletilmiş olup; alınan cevabi yazılar ilişikte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi rica ederim.

Prof.Dr.Duran ALTIPARMAK
Rektör Yardımcısı

Ek :

-Cevabi yazılar (7 sayfa)

T.C
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
BUCA EĞİTİM FAKÜLTESİ DEKANLIĞI

Sayı : B.30.2.DEÜ.0.12.73.00/
Konu:

20.12.2010-00689

GAZİ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

İlgi:26.11.2010 tarih ve 5413-19403 sayılı yazınız.

Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim dalı doktora öğrencisi Gökhan Yalçın'ın uygulamak istediği anketi kendisinin gelip uygulaması koşulu ile uygun bulunmuştur.

Bilgilerini arz ederim.

Prof.Dr.Mustafa TOPRAK
Dekan

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
GAZİ EĞİTİM FAKÜLTESİ DEKANLIĞI

SAYI : B.30.2.GÜN.0.12.72.01/ 5838
KONU : İzin

10 Aralık 2010

GAZİ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Dairesi Başkanlığına

İLGİ : 26.11.2010 tarih ve B.30.2.GÜN.0.72.01.38/5413-19403 sayılı yazınız.

Üniversitemiz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı Doktora öğrencisi Gökhan YALÇIN'ın, Doç. Dr. Aytekin ALBUZ'un danışmanlığında yürüttüğü tezi ile ilgili olarak Fakültemiz Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı bireysel çalgı gitar olan 2.,3. ve 4. sınıf öğrencilerine deneysel çalışmayla ilgili anket uygulama isteği Dekanlığımızca uygun görülmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini saygılarımla rica ederim.

M. Safran

Prof. Dr. Mustafa SAFRAN
DEKAN

T.C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
AHMET KELEŞOĞLU EĞİTİM FAKÜLTESİ DEKANLIĞI

Bölüm: Personel

Sayı : B.30.2.SEL.0.12.71.00/280 -- 0015

42099-Konya...../....

06-01-2011

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
(Öğrenci İşleri Dairesi Başkanlığı)

İLGİ:26.11.2010 tarih ve 5413-19403 sayılı yazınız;

Universiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı Doktora öğrencisi Gökhan YALÇIN bizzat kendisi uygulama şartı ile Fakültemizde deneysel çalışma yapabilir.

Bilgilerinizi arz ederim.

Prof.Dr.Musa GÜRSEL
Dekan

Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Meram Yeni Yol/ KONYA
Web: egitim.selcuk.edu.tr. E-posta: egitim@selcuk.edu.tr

Tel: 0.332. 323 82 20 / 24 (5 Hat) Fax: 0.332. 323 82 25

**T.C.
HARRAN ÜNİVERSİTESİ
Genel Sekreterlik**

Sayı : B.30.2.HRÜ.0.70.00.00/200-328-1926
Konu : Gökhan YALÇIN'ın Deneyisel Çalışma İsteği

30.03.2011

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
ANKARA**

İlgi : 26.11.2010 tarih ve 5413-1949 sayılı yazınız.

İlgi yazı ile, Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitim Anabilim Dalı Doktora öğrencisi Gökhan YALÇIN' ın doktora tezine ilişkin Üniversitemiz Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı bireysel çalgısı gitar olan 2, 3 ve 4. sınıfta okuyan öğrencilere deneyisel çalışma isteği, Rektörlüğümüzce uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi arz ederim.

Prof. Dr. İbrahim Halil MUTLU
Rektör

EK. 3 Belirtke Çizelgeleri

GUAÖ BELİRTKE ÇİZELGESİ

Kazanım Boyutları Üniteler	BİLİŞSEL ALAN					DEVİNİŞSEL ALAN				
	Belleme/Bilgilenme	Kavrama	Uygulama	Çözümleme	Bileştirme	Kurulma	Yapar	Becerileştirme	Otomatikleştirme	Yaratma
I.ÜNİTE “Aralıklar ve Akorlar”										
1. ARALIKLAR	*	*	*							
a. Aralıkların gitar partiyonunda gösterimi ve uygulaması	*	*	*	*		*	*	*		
2. AKORLAR	*	*	*							
a. Akorların gitar partiyonunda gösterimi ve uygulaması	*	*	*			*	*	*		
II. ÜNİTE KLASİK ARMONİYE GİRİŞ										
1. KLASİK ARMONİ	*	*								
2. AKORLARIN KURULMASI	*	*	*			*	*	*		
3. AKOR BAĞLANIŞLARI										
3.1. Ortak sesi olan ve olmayan akorların bağlanması	*	*	*			*	*	*		
3.2. Majör ve minör tonda T-S-T , T-D-T ve S-D bağlanışları	*	*	*			*	*	*		
3.3. Yasak hareketler	*	*								
3.4. Gitar uygulamalı akor bağlanışları	*	*	*	*		*	*	*		
4. KADANSLAR	*	*	*	*						
4.1. Tam kadans	*	*	*	*						

Kazanım Boyutları Üniteler	BİLİŞSEL ALAN					DEVİNİŞSEL ALAN					DUYUŞSAL ALAN					SEZİŞSEL ALAN				
	Belleme/Bilgilen	Kavrama	Uygulama	Çözümleme	Bileştirme	Kurulma	Yapma	Becerileştirme	Otomatikleştirme	Yaratma	Alma	Tepkime	Doyumsama	Değerleme	Nitelenme	Farkında olma	Avırt etme	İçine doğma	Yakalama/keşfet	Öngörülü olma
III. ÜNİTE “EZGİLERİN ARMONİZE EDİLMESİ”																				
1. Bas partisinin armonize edilmesi	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*										
2. Akorların durum değiştirilmesi	*	*	*	*		*	*	*												
3. soprano partisinin armonize edilmesi	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*										
4. geniş durumda armonize	*	*	*	*		*	*	*												
5. Akorların çevrimleri	*	*	*			*	*													
a. birinci çevrim	*	*		*		*	*													
b. ikinci çevrim	*	*	*	*																
IV. ÜNİTE “DOMİNANT YEDİLİ VE DOKUZLU AKORU”																				
1. Dominant 7’li akoru	*	*	*			*	*	*												
2. Dominant 7’li akorunun çevrimleri	*	*	*			*	*	*												
Gitarda eşlik ve eşlik modelleri	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*						*	*			
3. Dominant dokuzlu akoru						*	*	*												
4. Ekalıtlı dominant akoru	*	*	*	*		*	*	*												
Gitarda aktarım	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*				*	*			

Kazanım Boyutları Üniteler	BİLİŞSEL ALAN					DEVİNİŞSEL ALAN					DUYUŞSAL ALAN					SEZİŞSEL ALAN				
	Belleme/Bilgilen	Kavrama	Uygulama	Çözümleme	Bileştirme	Kurulma	Yapma	Becerileştirme	Otomatikleştirme	Yaratma	Alma	Tepkime	Doyumsama	Değerseme	Nitelenme	Farkında olma	Avırt etme	İçine doğma	Yakalama/keşfet	Öngörülü olma
V. ÜNİTE “YAN BASAMAK AKORLARI”																				
1. II. Derece akoru	*	*	*	*		*	*	*	*											
2. VI. Derece akoru	*	*	*	*		*	*	*	*											
3. III. Derece akoru	*	*	*	*		*	*	*	*											
4. VII. Derece akoru	*	*	*	*		*	*	*	*											
Gitarda eşlik ve eşlik modelleri II	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*				*	*			

EK 4. Görüşme ve Anket Soruları**YÖNERGE**

Bu ankette, “Gitar Uygulamalı Armoni Öğretimi”ne yönelik deney grubunda bulunan gitar öğrencilerinin çalışma sonrası düşüncelerini öğrenmek için hazırlanan cümleler bulunmaktadır. Bu anketle ilgili yapmanız gereken, her cümle ile ilgili gerçek duygu ve düşüncelerinizi belirtmenizdir.

Anketteki görüşler sizin fikrinize tamamen uyuyorsa “TAMAMEN KATILIYORUM”, fikrinize büyük ölçüde uygunsa “BÜYÜK ÖLÇÜDE KATILIYORUM”, fikrinize yalnızca uygunsa “KISMEN KATILIYORUM”, görüş fikrinize uymuyorsa “KATILMIYORUM”, görüş fikrinize tamamen ters ise “KESİNLİKLE KATILMIYORUM” seçeneğini işaretleyiniz. Her görüş için yalnızca bir seçeneği işaretleyiniz. Teşekkürler.

Gökhan YALÇIN
Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Müzik Eğitimi ABD

Gitar Uygulamalı Armoni Öğretimine (GUAÖ) Yönelik öğrenci görüşleri	Tamamen Katılıyorum	Büyük ölçüde Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
1. GUAÖ ile armoni dersinde öğrendiğim teorik bilgiler daha kalıcı oldu.					
2. GUAÖ, gitarda çaldığım eserlerin akorlarını daha iyi anlamama katkısı oldu.					
3. GUAÖ ile gitarda eşlik konusunda kendimi artık daha yeterli görüyorum.					
4. GUAÖ ile gitarda aktarım konusunda hiç düşünmediğim konuları öğrendim.					
5. GUAÖ ile 4 yarıyıl aldığımız armoni-kontrapuan-eşlik dersinin uygulamalarını gitar ile yapmak daha güzel, zevkli ve faydalı oldu.					
6. GUAÖ'nin gitar öğrencileri için sürekli olmasının çok faydalı olacağını düşünüyorum.					
7. GUAÖ ile gitarda armonize konusunun önemli, bir o kadar da kolay olduğunu öğrendim.					
8. Öğretmen olduğumda GUAÖ'nin benim için çok faydalı olacağını düşünüyorum.					
9. Bu deneysel çalışmanın içinde bulunduğum için kendimi çok şanslı hissediyorum.					

Konu ile ilgili eklemek istediğiniz başka görüşleriniz varsa lütfen ekleyiniz.

GİTAR ÖĞRETİM ELEMANLARINA YÖNELİK GÖRÜŞME FORMU

“Gitar Uygulamalı Armoni Öğretimi ve Öğrenci Başarısı Üzerine Etkileri” adlı doktora tez çalışması ile ilgili görüşme soruları:

(Armoni ile kastedilen “Tonal armoni” ve gitar ile kastedilenin “klasik gitar” dır.)

1. Akorların (temel, birinci çevrim, ikinci çevrim, D7, D9 vs.), kadansların, uygulamaların gitar partiyonunda yazılıp, gitar ile seslendirilmesi konusunda düşünceleriniz nelerdir?
2. Armoni örneklerinin gitar dağarından seçilmesinde armoni öğretimi açısından bir sorun olacağını düşünüyor musunuz?
3. Armoni öğretiminin gitar uygulamalı yapılması hakkındaki görüşleriniz nelerdir?
4. Armoni öğretiminde uygulamaların seslendirilmesinde piyano ile gitar arasında ne gibi farklar olduğunu düşünülebilir?
5. Bu konuda yapılmış bir çalışmanız var mı? Ya da yapılmış bir çalışmadan yararlandınız mı?
6. Bu konuda bir eksiklik olup olmadığı ile ilgili düşünceleriniz nelerdir?
7. Eğitim Fakültelerinin müzik öğretmenliği bölümlerinde gitar öğrencilerinin armoni-kontrpuan-eşlik dersini gitar uygulamalı olarak yapmasının öğrenci başarısını ne şekilde etkileyebileceğini düşünüyorsunuz?
8. Gitar Uygulamalı Armoni Öğretimi [GUAÖ] için model bir armoni programının piyano uygulamalı armoni öğretiminin paralelinde yapılp yapılamayacağı hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?

Gitar eğitiminde armoni ile ilgili çalışmalar;

1. Gitar dersinde öğrencilere çalıştığı ya da çaldığı eserin armonik analizini yaptırıyor musunuz?
2. Gitar dersinde armoni ile ilgili çalışmalar yaptırıyor musunuz?
3. Gitar eğitiminde GUAÖ etkili olacağını düşünüyor musunuz?
4. Gitar eğitiminde GUAÖ bir yöntem olabilir mi?
5. GUAÖ ile ülkemizde hem eğitim amaçlı hem de repertuar amaçlı olarak gitar dağarına katkıların artacağını düşünüyor musunuz?
6. Gitar uygulamalı armoni eğitime başlayabilmek için öğrencide teknik yeterlikler neler olmalıdır?
7. Gösterilen armoni uygulamaları hakkındaki görüşleriniz nelerdir?

EK 5. Derslerden Resimler

**Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi
Anabilim Dalı**

**Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi
Anabilim Dalı**

Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi
Anabilim Dalı

Niğde Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi
Anabilim Dalı

Harran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi
Anabilim Dalı

Harran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi
Anabilim Dalı

Niğde Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi
Anabilim Dalı

Niğde Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi
Anabilim Dalı

Niğde Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi
Anabilim Dalı